

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website

<https://kksu.co.in/>

Digitization was executed by NMM

<https://www.namami.gov.in/>

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
<https://egangotri.wordpress.com/>

शिर्षक	ग्रंथकार	विषय	विस्तार (पूर्ण/ अपूर्ण)	टिकाकार	आकार	पृष्ठे	लिपी	सामग्री	Lines per page	Letters per line	Condition & age (शके/विक्रम संवत्)	Additional Particulars / Remark
अमरकोश द्वितीय भाग	-	दशनि	पूर्ण	-	२/ १२	१६ २२	संस्कृत कागज		२१	६६		

m- 2914

अथसद्विषयअमरकोशद्वितीयकांडप्रारभ्यते

अ. को.

१

श्रीगणेशायनमः॥ ॥ अथ द्वितीयकांडविष्णुप्रारंभः॥ ॥ भूमिनामानि ३१ मृत्तिकानाम २ प्रशस्तमृत्तिका ३ सर्वधान्योपयोगीमृत्तिका ४ क्षारमृत्तिकानाम २ उरवरमृत्तिकानाम २ स्थूलनाम २ मारवाड देश २ अर्कक्षेत्र २ भवनेनाम ५ जंबूद्वीपनाम २ प्राचीसहितेदक्षिणदेशा शिष्टाचारैरहितदेशानाम २ मध्यदेशानाम २ पुण्यदेशानाम २ जनेर्वीर्यमौनदेशमगधादि २ सामान्यदेशानाम २ नडेव-

दि. कां.

श्रीगणेशायनमः॥ वर्गाः पृथ्वीपुरक्षमाभूदुनौषधिमृगादिभिः॥ नृब्रह्मक्षेत्रविद्वद्भूतैः सांगोपांगैरिहोदिताः॥ १॥ भूमिभिरचलानंतरसाविश्वंभरास्थिरा
॥ धराधरित्रीधरणिः क्षोणीज्याकाश्यपीक्षितिः॥ २॥ सर्वसहावसुमतीवसुधोर्वविसंधरा॥ गोत्राकुः पृथिवीपृथ्वीक्षमावनिर्मेदिनीमही॥ ३॥ भूतधा
त्रीरत्नगुर्भाविपुलासागरांबरा॥ मृन्मृत्तिकाप्रशस्तातुमृत्सामृत्तानाचमृत्तिका॥ ४॥ उर्वरासर्वसस्याद्यास्थोदूषः क्षारमृत्तिका॥ ऊषवानूषरौद्रावप्यन्य
लिंगोस्थूलस्थली॥ ५॥ समानौमरुधन्वानौदेखिलप्रहितेसमे॥ त्रिष्वथोजंगतीलोकोविष्टपंभवनेजगत्॥ ६॥ लोकोयंभोरतंवर्षशरावत्यास्तयोव
धेः॥ देशः प्राग्दक्षिणः प्राच्याउदीच्यः पश्चिमोत्तरः॥ ७॥ प्रेत्यंतोम्लेच्छदेशस्यान्मध्यदेशस्तमध्यमः॥ आर्यावर्तः पुण्यभूमिर्मध्यविध्यहिमागयोः
॥ ८॥ नीर्वृज्जनपदोदेशविषयोतूपवर्त्तनं॥ त्रिषागोष्ठान्नडप्रायेनडान्नडुलुडत्यपि॥ ९॥ कुमुदाकुमुदप्रायेवेतस्वान्वहुवेतसे॥ शोडूलः शादहरितेस
जंबालेतुपंकिलः॥ १०॥ जलप्रायेमनूपस्यासुंसिकच्छस्तथाविधः॥ स्त्रीशर्कराशर्करिलः शोकरः शर्करावति॥ ११॥ देशेबादिमाएवमुन्नेयाः सिकता-
वति॥ देशोनद्यंबुहृष्ट्यंबुसंपन्नव्रीहिपालितः॥ १२॥ स्यान्नदीमातृकोदेवमातृकश्चयथाक्रमं॥ सरौजिदेशेराजन्वानस्यात्ततोऽत्रराजवान्॥ १३॥

हुलदेश २ बहुवेतसदेशनाम ३ नीलतृणनाम ३ कर्दमयुक्तदेश जलाधिकदेशनाम ३ वाळुकानाम ३ शर्करायुक्तदेश ३ नदीमातृकजलदेश २ देवमातृकदेवः मेघः मातायस्य २ सरौजदेश सामान्यराजदे-

गोस्थानं तद्गोष्ठं भूतपूर्वकंचेत गोष्ठीनं. नद्यादिसमीपभूमिनाम २ पूलनाम २ वारुकनामानि ३ मार्गनामानि १२ शोभनमार्गनामानि ३ कुत्सितमार्ग ५ अमार्ग २ एकत्रमार्गचतुष्टयनामचवाटाम
सिद्ध १० छायाजलादिवर्जितदूरमार्ग. दुर्गममार्गनामानि क्रोशद्वयेनामानि हस्तचतुःशतनाम राजमार्ग. पुरसमीपराजमार्ग १ आकाशपृथ्वी. स्वर्गभूमिनाम. क्षारसमुद्रनाम ३ नगरनामानि ७

गोष्ठंगोस्थानकंतत्तु गोष्ठीने भूतपूर्वकं ॥ पर्यंतभूः परिसरः सेतुरालौ स्त्रियां पुमान् ॥ १४ ॥ वामदूरध्वनाकुध्ववल्मीकं पुंनपुंसकं ॥ अयनं वर्त्ममार्गाध्वपंधानः पृ
द्वीसृतिः ॥ १५ ॥ सरणिः पद्धतिः पद्यावर्त्मन्येकपदीति च ॥ अतिपंधाः सपंधाश्च सत्यथश्चार्चिते ध्वनिः ॥ १६ ॥ व्यधौ दुरध्वो विपथः कदध्वाकापथः समाः ॥ अ
पंधास्त्वपथंतुल्ये ध्वंगोटकचतुष्यथे ॥ १७ ॥ प्रांतैरंदूरध्वन्यो ध्वाकांतारं वर्त्मदुर्गमं ॥ गव्युतिः स्त्री क्रोशयुगं नत्वः किष्कुचतुःशतं ॥ १८ ॥ घंटोपथः संसरणंत
सुरस्योपनिष्करं ॥ धावापृथिव्यौ रोदस्यौ धावाभूमी च रोदसी ॥ १९ ॥ दिवस्पृथिव्यौ गुंजौ तु रुमास्थाल्लवणाकरः ॥ २० ॥ इति भूमिवर्गः ॥ ॥ पूरं स्त्री पुरीन
गयैवापत्तनं पुटभेदनं ॥ स्थानीयं निगमोन्यंतु यंचूलनगरात्पुरं १ तच्छारवानगरं वैशोवेश्याजनसमाश्रयः ॥ औपणस्ते निषद्यायां विपणिः पण्येवी
थिका ॥ २१ ॥ रथ्यामतोली विशिरवास्याच योवैपमस्त्रियां ॥ प्रांकारो वरणाः शालः प्राचीनं प्रांततो रुतिः ॥ २२ ॥ भित्तिः स्त्री कुड्यमेडुं कं यदंतर्न्यस्तकीकसं
॥ गृहं गेहोदवसितं वेशमसयनिकेतनं ॥ २३ ॥ निशांतपस्त्यसदनं भवनागारमंदिरं ॥ गृहाः पुंसि च भूम्येव निकाय्यं निलया लयाः ॥ २४ ॥ वासः कुंटी द्वयोः
शौलासभासंजवनं विदं ॥ चतुःशालं मुनीनां तु पर्णशौलोदजो स्त्रियां ॥ २५ ॥

राजधानी ७ वेश्यावासस्थान २ हट्टनाम बाजार २ हट्टमार्गना ०२ ग्राममध्ये मार्गना ३ कोटमो
र्गना ३ कोटनामानि ३ ग्रामादेरंतेकं टकादिवेष्टननाम भित्ति. अंतर्न्यस्तानि अस्थितिचत्र. गृहनामानि १६ तृणौरिनिर्मित. शौला. द्वे अन्योन्याभिमुखं शालाचतुष्करयचौ सोपीप्र. मुनिगृह २

अ. को.

२

स्यात्

यज्ञायेतन २ अश्वशालापागा २ दुकानस्वर्णकार २ जलशालापोही २ शिष्ययैतिवासगृह २ मद्यसंधानगृह २ गृहमध्यभाग २ गवाक्ष २ जनार्थमंडप २ धनिकगृह २ देवमृपवासस्थान २ सामान्यराजगृह २ परमंडपा
दिराजसदनस्य २ ईश्वरगृहविशेषस्य ३ राजस्त्रीगृह ४ गैत्री ५ दारमकोष्ठी ६ हिर्दारागवर्तिचतुष्कस्य ओटाग्र ३ उर्वर २ ओगण २ दारोपरिस्थितकाष्ठस्य गणेशपट्टाग्रसि २ देरिवैडकी २ परसेवाचेंद्वार २

दि. का.

चैत्यमायतनंतुल्येवाजिशालालुमंदुरा ॥ आवेशनं शिल्पिशालाप्रपापानीयशालिका ॥ ७ ॥ मंदच्छात्रादिमित्त्योगं जातु मदिरागृहं ॥ गर्भागारं वासगृ
हं मरिष्टं सूतिकागृहं ॥ ८ ॥ वातायनं गवाक्ष ॥ मंडपोस्त्रीजनाश्रयः ॥ हेम्यादिधनिनावासः प्रासादो देवभूमिजो ॥ ९ ॥ सौधोस्त्रीराजसदनं सुपकार्योपकारि
का ॥ स्वस्तिकः सर्वतोभद्रो नद्यावत्तदियोपि च ॥ १० ॥ विच्छंदकः प्रभेदाहिमवतीश्वरसदनो ॥ स्त्र्येगारं भूभुजा मंतः पुरं स्यादवरोधनं ॥ ११ ॥ शृङ्गांतश्चाव
रोधश्चास्याददुःक्षौ ममस्त्रियो ॥ प्रघाणं प्रघणां लिंदा बहिर्द्वारप्रकोष्ठके ॥ १२ ॥ गृहावग्रहणी देहल्यंगो च त्वराजिरे ॥ अधस्ताद्वारुणि शिलानां सादारूपरि
स्थितं ॥ १३ ॥ प्रच्छन्मंतद्वारं स्यात्प्रसह्यारंतुपक्षकं ॥ बलीकनीधौ पदलप्रांतं यपदलं छदिः ॥ १४ ॥ गोपानसीतुं वैलैमीछादने वक्रदारुणि ॥ कपोतपालिक्कायांतु
वितुं कं पुं न पुंसकं ॥ १५ ॥ स्त्रीद्वारं प्रतीहारः स्याद्वितर्दिस्तवेदिका ॥ तौरणोस्त्रीबहिर्द्वारं पुरद्वारंतुगोपुरं ॥ १६ ॥ कूटं पूद्धारियद्वास्तिनरवस्तस्मिन्नयात्रिषु ॥
कपोतमरंतुल्येतद्विष्कं भौर्गलं नना ॥ १७ ॥ ओरोहणं स्यात्सोपानं निश्रेणिस्त्वधिरोहिणी ॥ संमौर्जनी शोधनी स्यात्संक्रोवकरस्तया ॥ १८ ॥ क्षिप्तं सुरवंनिःस
रणं सन्निवेशो निर्वर्षणं ॥ समौ संकसं यग्रामौ वैषम्यं भूर्वास्तरस्त्रियाम् ॥ १९ ॥ ग्रामांतं पराल्यं स्यात्सीमेसीमेस्त्रियामुभौ ॥

गृह. द्वार. ३ ओटा २ तौरण. नगरद्वार. नगरद्वारे अवतरणार्थमृत्कूटस्य. कवाट. आडसं. पायन्या २ निसर्ग २ केरसंण्या २ केर २ पुदीलद्वार २ समीचीनवासस्थान २ गांव २ गृहरचनावच्छिन्नभूमि ग्रामे समी
पप्रदेश. सीमौ २

गवल्यां चागांव. भिच्छुगृह. त्रयोदशपर्वतस्य. भूमीसंज्ञाकारपर्वत. त्रिकूटपर्वत. अस्ताचल. उदयोचल. हिमाचल. दिसातपर्वत. मलयचित्रकूटमंदारादि. पाषाण १० पर्वताग्रस्य ११ पर्वतात्पुननस्थान
स्य. पर्वतमध्यभाग. पर्वतावरीलसंपादभूमि ३ पाणथेलजमीन २ अरौ ३ गुहो ४ पर्वतावरून पडणारे मोठे थोडे. रवाण २ पर्वताच्या समीप लहान पर्वत. पर्वताच्या वरील भूमि. पर्वताच्या वरील भूमि. धातु

घोष आभीरपल्ली स्यात्पक्ष्णः शबशलथः ॥ २० ॥ ॥ इति पुरवर्गः ॥ ॥ महोद्योशिरविरिद्धाभृदहार्यधरपर्वताः ॥ अद्रिगोत्रगिरिग्रावाचलं शैल
शिलोच्चयाः ॥ २१ ॥ लोका लोकेश्वरकवालस्त्रिकूटस्त्रिककुलसमी ॥ अस्तैस्तचरमक्षमाभृदुदयः पूर्वपर्वतः ॥ २२ ॥ हिमवानिषधौ विंध्यो माल्यावान् पारि
यात्रकः ॥ गंधमादनमन्ये च हेमकूटादयो नगाः ॥ ३ ॥ पाषाणप्रस्तरग्रावोपलश्मानः शिलावृषत् ॥ कूटोस्त्रीशिरवरं शृंगं प्रपातस्त्वतटोभृगुः ॥ ४ ॥ कूट
कोस्त्रीनितंबोद्रेः स्तुः प्रस्थः सानुरस्थिर्धौ ॥ उत्सः प्रस्त्रवणं वारिप्रवाहो निर्झरोद्भरः ॥ ५ ॥ दर्शितुकंदरोवास्त्रीदिवस्वातंबिलेगुहा ॥ गच्छरंगं उशैलं स्तुच्यु
ताः स्थूलोपलागिरैः ॥ ६ ॥ रवर्निः स्त्रियां माकरस्यात्पादाः प्रत्यंतपर्वताः ॥ उपत्यकाद्रेरासन्नाभूमिरूर्ध्वमधित्येका ॥ ७ ॥ धातुर्मनैः शिलाद्यद्वैर्गैरिकंतुवि
शेषतः ॥ निकुंजकुंजौ वाकुबेलतादिपिहितोदरैः ॥ ८ ॥ ॥ इति शैलवर्गः ॥ ॥ अद्वैतवर्णयविपिनंगहनं काननं वनं ॥ महारण्यमरण्यानी गृहारा मास्त
निष्कृताः ॥ १ ॥ आरामः स्यादुपवनं कृत्रिमं वनमेव यत् ॥ अमात्यगणिकागेहोपवनं वृक्षवाटिका ॥ २ ॥ पुमानौ क्रीडउद्यानं राज्ञो साधारणं वनं ॥ स्यादत
देवप्रमदवनमंतः पुरोचितं ॥ ३ ॥ वीथ्योलिरावलिः पंक्तिः श्रेणी लेखास्तराजयः ॥ वम्यावनसभूहे स्यादंकुरोभिर्नवोद्भिदि ॥ ४ ॥

पृष्ठ ६ सोडें अरण्य २ गृहाजवककेलेला बाग. उपवन २ अमात्यगणिकायांचें गृहोपवन. राजाचें क्रीडार्थवन. राणीसक्रीडेविषयी योग्य. पंक्तीसौतराजशी विप्रपंक्ति ५ निरंतर पंक्तीजशी भस्मलेखा.
चूतने प्ररोहे.

इतः

अ. को.

३

वृक्षस्य १३ जासो फलं येतात तो वृक्ष. पुष्पावां चून फलं येतात तो वृक्ष. फलं येतां चून फलं येतात तो वृक्ष. यथा कोळ फलं धारण करितात. फलं रहित वृक्ष. ३ स फलं वृक्षाचीं ३ पुष्पित वृक्षाचीं ३ छिन्न वृक्षाचीं
१ ज्यांच्या रवांचा वसुळें आंर बूड येतात तो वृक्ष. जांस रवांचा नाहीत २ वेलीचीं ३ विस्तृत लता ३ वृक्षादिकांचें उच्चत्व ३ मूळ रवांचा यांचा आंतील भाग. शीरेचीं २ प्रथम उदय न्न शारवा. मूळाचीं २ पा

वृक्षो महीरुहः शारवा विटपी पादप स्तरुः ॥ अनोकहः कुटः शालः पलाशी दुद्रुमा गमाः ॥ १॥ वानस्पत्य फलैः पुष्पात्तैरपुष्पाद्देनस्पतिः ॥ औषध्यः फलपा
कांताः स्यादवध्य फले गृहिः ॥ २॥ वंध्यो फलो वकेशी च फलवान् फलिनः फली ॥ प्रफुल्लोत्फुल्ल संपुल्ल व्याकोशी विकचं स्फुराः ॥ ३॥ फुल्लं चैते विकसिते स्युर
बंध्यादयस्त्रिषु ॥ स्थाणुरस्त्री ध्रुवः शंकुः ह्रस्व शारवा शिफः क्षिपः ॥ ४॥ अग्रकांडे स्तंबगुल्मौ वहुतु व्रततिर्लता ॥ लता प्रताननी विरुद्रु ल्मित्युलप
इत्यपि ॥ ५॥ नगाद्यारोह उच्छाय उत्सेधश्चोच्छयश्च सः ॥ अस्त्रोपिकांडः स्कंधस्यान्मूला च्छारवा वधिस्तरोः ॥ ६॥ समेशारवा लते स्कंध शारवा शाल शि
फजिते ॥ शारवा शिफा विरोहः स्यान्मूला चाग्रं गता लता ॥ ७॥ शिरोग्रं शिरवरं वानां मूलं बुधो धिना मकः ॥ सौरो मज्जा समौ त्वेकस्त्री वल्कं वल्कलं यस्त्रि
यां ॥ ८॥ कौष्ठं दाविधनं त्वेधः इधमैधः समिस्त्रियां ॥ निष्कुहः कौटं वानां वल्लुरी मिजरी स्त्रियां ॥ ९॥ पैत्रं पलाशं छदनं दलं पर्णं छदः पुमान् ॥ पैत्र
वोस्त्री किसलयं विस्तारो विटपो स्त्रियां ॥ १०॥ वृक्षादीनां फलं संस्ये वृत्तं प्रसवबंधनम् ॥ आमे फलं शाली दुः स्याच्छुषे वाने मुभे त्रिषु ॥ ११॥ क्षौरको जालकं कू
बेकलिको कोरकः पुमान् ॥ स्यादुच्छैकस्तुस्तवकः कुडं मलो मुकुलो स्त्रियां ॥ १२॥

१३ जासो फलं येतात तो वृक्ष. पुष्पावां चून फलं येतात तो वृक्ष. फलं येतां चून फलं येतात तो वृक्ष. यथा कोळ फलं धारण करितात. फलं रहित वृक्ष. ३ स फलं वृक्षाचीं ३ पुष्पित वृक्षाचीं ३ छिन्न वृक्षाचीं
१ ज्यांच्या रवांचा वसुळें आंर बूड येतात तो वृक्ष. जांस रवांचा नाहीत २ वेलीचीं ३ विस्तृत लता ३ वृक्षादिकांचें उच्चत्व ३ मूळ रवांचा यांचा आंतील भाग. शीरेचीं २ प्रथम उदय न्न शारवा. मूळाचीं २ पा
१३ जासो फलं येतात तो वृक्ष. पुष्पावां चून फलं येतात तो वृक्ष. फलं येतां चून फलं येतात तो वृक्ष. यथा कोळ फलं धारण करितात. फलं रहित वृक्ष. ३ स फलं वृक्षाचीं ३ पुष्पित वृक्षाचीं ३ छिन्न वृक्षाचीं
१ ज्यांच्या रवांचा वसुळें आंर बूड येतात तो वृक्ष. जांस रवांचा नाहीत २ वेलीचीं ३ विस्तृत लता ३ वृक्षादिकांचें उच्चत्व ३ मूळ रवांचा यांचा आंतील भाग. शीरेचीं २ प्रथम उदय न्न शारवा. मूळाचीं २ पा
१३ जासो फलं येतात तो वृक्ष. पुष्पावां चून फलं येतात तो वृक्ष. फलं येतां चून फलं येतात तो वृक्ष. यथा कोळ फलं धारण करितात. फलं रहित वृक्ष. ३ स फलं वृक्षाचीं ३ पुष्पित वृक्षाचीं ३ छिन्न वृक्षाचीं
१ ज्यांच्या रवांचा वसुळें आंर बूड येतात तो वृक्ष. जांस रवांचा नाहीत २ वेलीचीं ३ विस्तृत लता ३ वृक्षादिकांचें उच्चत्व ३ मूळ रवांचा यांचा आंतील भाग. शीरेचीं २ प्रथम उदय न्न शारवा. मूळाचीं २ पा

हि. को.

३

पुष्पांती १ पुष्पांतीलेमधः २ पुष्परेणुः ३ पुष्पिगस्त्रीलिंगहीनहणजेचपुंसकिं. कोशौतकीककटकीद्राक्षा. अश्वत्थफल. वैकचेंफल. पुष्पाचेंफल. वरुचेंफल. इंगुदीचेंफल. डौली. जांबू ३ जात्यापुष्पं. ब्रीहीणांफलेनि. विदोर्षीः मूलविदारि. पाराक्याः पुष्पपाठलं. पिंपळीचीं ५ कंवरीचीं. उंबरीचीं ४ कांचनोचीं. सांतवैणाचीं. ४ बाह्व्याचीं. जांभेरीचीं ५ वायव्योणी ५ उंडोणीची ५ कडुनिंबोचीं ४ तिर्वे-

स्त्रियासमनसाः पुष्पं प्रसूनं कुसुमं समं ॥ मकरंदः पुष्परसः परागः समनोरजः ॥ १७ ॥ द्विहोनेप्रसवेसर्वहरीतक्यादयः स्त्रियाम् ॥ अश्वत्थवैण
वपुः सनेय्येयैर्गुदं फलं ॥ १८ ॥ ब्रीहंतंच फलं जंबूजं बूः स्त्रीजंबुजां बवं ॥ पुष्पेजसि प्रभृतयः खलिंगावाहयः फलं ॥ १९ ॥ विदोर्षीद्यास्तु मूलेपिपु
ष्येकीबोपिपाटला ॥ बोधिदुमश्च लदलः पिप्पलः कुंजराशनः ॥ २० ॥ अश्वत्थैर्थाकपित्थैस्तुर्दधित्थग्राहिमन्मथा ॥ तस्मिन्दधिफलः पुष्पफलदंतशठा
वपि ॥ २१ ॥ उंबरेजंतुकलीयज्ञांगोहेमदुग्धकः ॥ कोविदारिश्च मरिकः कुहालयुगपत्रकः ॥ २२ ॥ सैमपर्णी विशालत्वक्शारदोविषमच्छदः ॥ आरग्व
धैराजेरक्षशम्याकंचुतुरगुलाः ॥ २३ ॥ आरेवतव्याधियातकृतमालसवर्णकाः ॥ सुजैर्बरेदतशदं जंभजंभीरुंभलाः ॥ २४ ॥ वरुणोवरुणः सेतु-
त्तिकशाकः कुमारकः ॥ पुन्नोर्गैपुरुषस्कंगः केसरेदेववल्लभः ॥ २५ ॥ पारिमद्रेनिंबतरुर्मदारः पारिजातकः ॥ निनिशेस्यंदनोनेमिरथदुरतिसुक्तकः
॥ २६ ॥ वंजुलाश्चत्रकश्चाथहोपीतनकं पीतवौ ॥ आद्यातकैर्मधुकेतुगुडपुष्पमधुद्रमौ ॥ २७ ॥ वानप्रस्थमधुषीलौ जलजेत्रमधूलकः ॥ पीलौगुह
फलः स्त्रीसीतसमीस्तगिरिसंभवे ॥ २८ ॥ अक्षोटकं रालौ हावकौर्देतुनिकोचकः ॥ पैलाशोकिशकः पर्णोयातपोथोथवैतसौ ॥ २९ ॥ रथाभिपुष्पविदुलशीतवौ
वंजुलाः ॥

साची ७ भांड्याची ३ मोहीची ५ जळीहो पारा मोह्याची पाने मोही असतात. पितुर्हसाची अक्रोडप्रसिद्ध ३ डोंगरी अक्रोड २ पिस्त्याची २ फळसाची ४ वेताची ७ जलवेताची ४ ॥

अ.को.

४

शिवग्यानी ५ नावड्यापुष्पाचाशेवगा. रिक्त्यानी २ बेलानी ५ पिंपरीची ३ वडोची ३ लोधाची ६ आंब्याची ३ इरसालआंबा २ आंब्याची ४ गुग्गुलुहस्ताची ५ भोकरेची ५ चारइतिरव्यातस्य ४ शिव
णीइतिरव्यातस्य ७ बोरीची ३ बोरीची ६ वेककीइतिरव्यातस्य ५ नारिंगीची. देबुरणीची ४ काजस्याची ४ मोरव्याची ५ तिलेवा ३ तिलेकभेद. कायफळाचीकुंभ्याप्र० लोहितलोधाची

हि.को.

हौपरिव्याधविधुलोनादेयीचाबुवेतसे ॥ ३१ ॥ सौभाजनेशिग्रुतीक्ष्णगंधकाक्षीवमोचकाः ॥ रक्तोसौमधुशिग्रुः स्यादरिष्टः फेनिलः समौ ॥ ३१ ॥ बिल्वे
शांडिल्यशौलूषौमालूरश्रीफलावपि ॥ पूसोजरीपकटीस्यान्यग्रोधोबहुपाहृदः ॥ ३२ ॥ गालवः शावुरोलाघास्तिरीटस्तिल्वमार्जनी ॥ आश्रुतोरसा
लोसौमहकारोतिसौरभः ॥ ३३ ॥ कामांगोमधुदूतश्चमाकंदः पिकवल्लभः ॥ कुंभोलूरवलकंक्वीबेकोशिकोगुग्गुलुः पुरः ॥ ३४ ॥ शौलुः श्लेष्मातकः शीत
उहालोबहुवारकः ॥ राजादनप्रियालः स्यात्सन्नकद्रुधनुषदः ॥ ३५ ॥ गंभाशीसर्वतोमद्राकाशमरीमधपर्णिका ॥ श्रीपणीभिद्रपणीचकाशमर्यश्चा
प्यथद्वयोः ॥ ३६ ॥ कर्कधूर्बदरीको लीकोलकुवलफेनिल ॥ सौवीरबदरंधोटाप्यथस्यात्स्वादुकंदकः ॥ ३७ ॥ विकंकतः स्क्रवावृक्षोग्रंथिलोव्याघपाद
पि ॥ ऐरावतोनागरंगोनारंगोमुरववासनः ॥ ३८ ॥ जंबूस्तरभिपत्राचराजजंबूर्महाफला ॥ सूक्ष्मपत्राक्षद्रजंबूनिदेयीभूमिजंबुका ॥ ३९ ॥ तिंदुकः स्फूर्ज
कः कालः स्कंधश्चाशितिसारक ॥ कौकेंदुः कुलकः काकषीलुकः काकतिंदुक ॥ ४० ॥ गौलीटोझाटलोघटापादलि मीक्षमुष्कको ॥ तिलेकः क्षरकः श्री
मानसमौपिचुलझौबुको ॥ ४१ ॥ श्रीपर्णिकाकुमुदिकाकुंभीकैटुर्यकट्फलो ॥ क्रमुकः पट्टिकारव्यः स्यात्तट्टीलाक्षाप्रसादनः ॥ तूदस्तयूपः क्रमु-
कोबभूण्योब्रह्मदारुच ॥ ४२ ॥

अश्वत्थाकारवृक्षपारसापिंपलप्रसिद्ध ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥

४

दं
शा
रि

कुरुव ४ बिबेवा ४ लाखीपिपरी ५ चिंचेचीं ३ आसण्याचीं ६ सालेईप्रसिद्ध ९ अर्जुनचूडा ५ खिरणीप्रसिद्ध ३ हिंगणनेद २ भूर्जचूडा ३ सांवरीचीं ५ षष्टिवर्षसहस्राणिवनेजीवतिशाल्मलिरितिबचनात्.

तूलंचनीपप्रियककेवास्तहलिप्रिये ॥ वीरवृक्षोरुषरोमिमुखीमल्लतकीविषु ॥ ४३ ॥ मर्दभांडेकंदरालकपीतनसुपाश्वकाः ॥ पुष्पं चिंचिडीचिंचाम्लिकाथो
पीतसारके ॥ ४४ ॥ सर्जकासनबंधूकपुष्पप्रियकजीवकाः ॥ सालेतुसर्जकाथीश्वकर्णिकाः सस्यसंबुरः ॥ ४५ ॥ नदीसर्जवीरतरुरिद्रुद्रुकुभोजुनः ॥ राजादनः फला
प्यक्षः क्षीरिकायामयद्वयोः ॥ ४६ ॥ इंगुदीतापसतरुभूर्जेचर्मिमुदुलचौ ॥ पिच्छिलापूरणीमोचास्थिरायुः शाल्मलिर्द्वयोः ॥ ४७ ॥ पिच्छानुशाल्मलिर्वेष्टेरोचनः कूट
शाल्मलिः ॥ चिरोबिल्वोनक्तमालः करजश्चकरंजके ॥ ४८ ॥ प्रकीर्यः पूतिकरजः पूतिकः कलिमारकः ॥ करंजमेदाः षड्ग्रंथोर्मकत्यगारवल्लुरि ॥ ४९ ॥ रौहीरोहितकः फी
हशत्रुदोडिमपुष्पकः ॥ गौयत्रीबालतनयः रवदिरौदंतधावनः ॥ ५० ॥ अरिमेदोविट्स्वदिरैकदेरः रवदिरैसिते ॥ सोमवल्कोप्यथव्योघपुच्छगंधर्वहस्तकौ ॥ ५१
एरंडोरुबूकश्चरुचकश्चित्रकश्चसः ॥ चंचुः पंचांगुलोमंडवर्धमानव्यडंबकाः ॥ ५२ ॥ अल्पाशमीशमीरैः स्याच्छमीसक्तुफलाशिवा ॥ पिंडीतैकोमरुबकः रवसनः
करहाटकः ॥ ५३ ॥ शाल्यश्चमदवेशकपादपः पारिमद्रकः ॥ भद्रदारुद्रुकिलिमपीतदारुचंदारुच ॥ ५४ ॥ पूतिकाष्ठंचसस्युर्देवदारुण्यथद्वयोः ॥ पौ रलिः पा
टलांमोघाकाचस्थालीफलेरुहा ॥ ५५ ॥ रुष्णाचंताकुबेराक्षीर्यामानुमहिलाह्वया ॥ लतागोवंदनीगुद्राप्रियंगुः फलिनीफली ॥ ५६ ॥ विषकुसेनागंधफली
कारभाप्रियकश्चसा ॥ मंडूकपर्णीपत्रोर्णनटकुंगुंदुकाः ७ ॥ स्योचाककनासर्पदीर्घवृंतकुटनदाः ॥

१६ रजमेद ३ रजरोहिडा ४ रवेर ४ दुर्गधिरेवेर ४ पांदरावेर २ एरंडोची ११ स्वल्पाकारशमी-शमीचीं ३ गेळ्याचीं ६ देवदारु ७ पाडोची ७ बौघादीचीं १२ दिंडाप्रसिद्ध १२ ॥ ७ ॥ १३ सांवरीचाडीक. १४ काकीसांवरी २ करंजचूडा ४ पाणोराकरंज. १५ कांदेकरंज ४ क

पी

अ. को.

५

लो

आंवकी ४ धारिग ६ वेहेडाडोतिवेचित्. हरीतकी ११ सरलदेवदार ३ पांगौरा ३ ओरै ३ फणस २ जरइतिरव्यातस्य ३ काळीउंबर ४ निंबाची ६ शिलव्याची ४ अगस्त्या चिंशपायामिति विरवः शिरिस ३ सोनचों

शोणकश्चारलौ तिष्यफलात्वा मलकी विषु ॥ ५८ ॥ अमृताचवयस्थाचत्रिलिंगः स्तविभीतकः ॥ नासस्तवः कर्षफलोभूतावासः कलिद्रुमः ॥ ५९ ॥ अभयावव्यथा
पथ्याकायस्थापूतनामृता ॥ हरीतकी हेमवती चेतकी श्रेयसी शिवा ॥ ६० ॥ पीतद्रुः सरलः पूतिकाषं चाधुमोत्पलः ॥ कर्णिकारः पारिव्याधोलकुचो लिकुचोड
हः ॥ ६१ ॥ पनसः कंटकिफलो निचुलो वृजहिज्जलो ॥ काकोदुंबरिक फल्गुर्मलपूजघनेफला ॥ ६२ ॥ अरिष्टः सर्वतोभद्र हिंगुनिर्यासमालकाः ॥ पितुमंद
श्चनिंबे थपिल्लि लागुरुशिशुपा ॥ ६३ ॥ कपिलाभस्मगर्भासा शिरीषस्तकपीतनः ॥ भंडिलोप्यथचौपेयश्चंपको हेमपुष्पकः ॥ ६४ ॥ एतस्य कलिकागंध
फली स्यादथ केसरे ॥ बकुलो वज्रुलो शोकै समौ करकंदोडिमौ ॥ ६५ ॥ चांपेयः केसरो नागकेसरः कांचनाब्जयः ॥ जयाजयतीतकारीनादेयी वैजयंतिका ॥
६६ ॥ श्रीपैर्णमिग्निमंथः स्यात्कणिकागणिकारिका ॥ जैयोथकुटजः शक्रो वत्सको गिरिमल्लिका ॥ ६७ ॥ एतस्यैव कैलिंगेद्रयवमद्रयवफले ॥ कृष्णपाक
फलाविग्नसपेणाः करमर्दकै ॥ ६८ ॥ कालस्कंधस्तमालः स्यात्तापिच्छोप्यथसिंधुकै ॥ सिंदुवारेंद्रसरसौ निर्गुडी द्वाणिकेत्यपि ॥ ६९ ॥ वेणीरवरागौरीदे
वतां जीमूतइत्यपि ॥ श्रीहस्तिनीतुभूरुंडी तृणशूल्यंतुमल्लिकौ ॥ ७० ॥ भूपदीशीतभीरुश्चसैवास्फोतावनोद्भवा ॥ शोफालिका तुसुवहानिर्गुडी नीलिकाचसा ॥ ७१

फा ४ चांप्याची १४ कलीनषट्पदोगंधफलीमजिघ्रसि ॥ बकुल २ अशोक १५ डालिब २ नागचांफा १६ अयं षट्पदप्रियः ४ स्वर्णभसपारव्योनागकेसरः षट्पदप्रियइतिरभसात् ॥ धोरऐरण ५ नरवेल ५ कुडा
४ कुड्याचेवी ३ कैरवंद ४ कृष्णपाकफलस्य ॥ तमालस्य २ निर्गुडी ५ देवडांगरी ५ थोरैकुरंदु २ मीगरी ४ मल्लिकोहंसभेदे स्यात्तृणशूल्योपिमल्लिकेतिकुद्रः ॥ रानैमागरी. रानैनिर्गुडी ४ हीकृष्ण

दि. कां.

रा

५

पुष्पा॥ कानरीनिगुडीहीश्वेतपुष्पा. जेई. पिवंकीजुई. कुंदमेदकुसरीप्रसिद्ध. जोई ३ नेवोकी. कुंद २ बंधुर्कुदुपारीप्रसिद्ध ३ सेवतीगुलाब ३ आबोली २ तांबडाकोरंठक. पिवंकीकोरंठा. निळाकोरंठा ३ आरंभकोरंठी

सितासौश्वेतसरसाभूतवेशयथमागधी ॥ गणिकायुथिकांबघासापीताहेमपुष्पिका ॥ ७२ ॥ अतिमुक्तः पुंड्रकः स्याद्वासंतीमाधवीलता ॥ सुमनामालतीजा
तिःसमलानवमल्लिका ॥ ७३ ॥ माध्यं कुंदरक्तकस्तंबधूकोबंधुजीवकः ॥ सहाकुमारीतरणीरम्लानस्तमहासहा ॥ ७४ ॥ तत्रशोणैकुंबैरक्तत्रयीतेकुंदैकः ॥ नी
लांझिंदीदुयोबाणादासीचार्तगलस्तथा ॥ ७५ ॥ सैरेयकस्तंझिंदीस्यात्तस्मिन्कुंदबकोरुणे ॥ पीताकुंदैकोझिंदीतस्मिन्सहचरीद्वयोः ॥ ७६ ॥ ओंडुयुधंजपा
पुष्पं वज्रपुष्पं तिलस्ययत् ॥ प्रतिहासशतपासचंडातहयमारकाः ॥ ७७ ॥ करवीरेकरीरेतुक्रैरग्रंथिलावुभौ ॥ उन्मत्तः कितवोधूतेधितूरः कांचनाद्वयः ॥ ७८ ॥
मातुलोमदनश्चास्यफलेमातुलपुत्रकः ॥ फलैपूरोबीजपूरोरुचकोमातु लंगके ॥ ७९ ॥ समीरणोमरुबकः पस्थपुष्पः फणिज्जकः ॥ जंबीरोप्यथपर्णासेकहिंजर
कुंठेरको ॥ ८० ॥ सितैर्जकोचपाठीतुचित्रैकोवहिसंज्ञकः ॥ अर्काहवसकास्फो गणरूपविकीरणाः ॥ मंदारश्चार्कपर्णोत्रशकुलैकुंप्रतापसौ ॥ ८१ ॥ शिर्वमल्ली
पाशपतएकाशीलोबुकोवसः ॥ वंदादृक्षादनीवृक्षरुहाजीवंतिकेत्यपि ॥ ८२ ॥ वत्सादनीछिन्नैरुहागुडूचीतंत्रिकामृता ॥ जीवंतिकासोमवल्लीविशल्यामधु
पर्णिका ॥ ८३ ॥ पूर्वोदेवीमधुरसामोरदातेज नीस्त्रवा ॥ मधूलिकामधुश्रेणीगोकर्णीपीलुपर्ण्यपि ॥ ८४ ॥ पौटांबघाविद्धकणीस्थापणीश्रेयसीशिव ॥ एकाहीला
पापचेलीमाचीनावनतित्तिका ॥ ८५ ॥ केदुःकुंदुमराशोकरोहिणीकदुरोहिणी ॥ मत्स्यपित्ताक्षणाभेदीचक्रांगीशकुलादनी ॥ ८६ ॥

कण्हेराची. कारवी ३ धोव्याची ७ धत्तरफळ २ महोळुंग ४ जांबराची ५ बाबरीप्रसिद्ध ३ मांदरीबाबरी. चित्रकाची ३ रुईची ७ पांढरीरुई २ रुईमंदार ५ वृक्षावरीलबांदे ४ गुळवेल १ मोरवेल १ पाडळमूळ १ केदारैक
पिवंकीकोरंठी. जास्विंद ३ तिलपुष्प
दुकी.

2

हि. कां.

१ दारुहृत् ७ वेरवंड ५ शकुवेरवंड. अडूळसा ८ विष्णुकांता ४ कोलसंदा ५ बडीशेप ६ शेरनिचडुंग ६ वावडिंग ६ चिकणा २ लघुनाग २ द्राक्ष ५ श्वेतनिसोत्तर ७ काळानिसोत्तर ४ ज्येष्ठीमध ४ शकुभूमि-

अहेकरथपीतदु कालीकहरिद्रवः॥ दावीपिचंपचादारुहरिद्रापजनीत्यपि॥ १०२॥ वेचोग्रगंधाषड्ग्रंथागोलोमीशतपर्विका॥ शकुहैमवेतीवेद्यमातृ
सिंहौलुवासिका॥ १०३॥ वृषोदरूषः सिंहास्योवासकोवाजिदंतकः॥ ओस्पेतगिरिकणीस्याद्विष्णुकांतापराजिता॥ १०४॥ इक्षुगंधातुकांडेक्षकोकिला
क्षेक्षरक्षराः॥ शौलेयः स्याच्छीतशिवच्छत्रामधुरिकामिसिः॥ १०५॥ मिश्रेयाय्यथसोहंडोवज्रः स्नुक् स्नुहीगुडो॥ समंतदुग्धाथोवेल्लममोधाचि
त्रतंडला॥ १०६॥ तंडुलश्चलमिधश्चविडंगां पुंनपुंसकं॥ बलांवाद्यालकोघंटांरवातुषणपुष्पिका॥ १०७॥ सुहीकांगोस्तनीद्राक्षास्वादीमधुर
सोतिच॥ सर्वाभूतिः सरलात्रिपुटात्रिवृतात्रिवृत्॥ १०८॥ त्रिमंडीरोत्तरीश्यामापालिंघौतुसूषेणिका॥ कालांसूरविदलार्धचंद्राकालमेवि
का॥ १०९॥ मधुकंठूतकंयष्टिमधुकंमधुयाष्टिका॥ विदीरीक्षीरशकुक्षुगंधाक्रोष्टिचयासिला॥ ११०॥ अन्याक्षीरविदारीस्यास्महाश्वेतक्षुगंधिका॥ लां
गलीशारदीनोयपिप्यलीशकुलादनी॥ १११॥ र्वराश्वाकारवीदीप्योमयूरोलोचमस्ककः॥ गोपीश्यामासारिवास्यादनंतोत्पलसारिवा॥ ११२॥ योर्ग्यमृ
क्षिः सिद्धिलक्ष्म्योवृद्धेरप्याव्याइमे॥ कैदेलीवारणबुसारंभामोचंरुमत्पला॥ ११३॥ काष्ठीलासुद्रपणीतुकांकसुद्रासहेत्यपि॥ वीर्तीकीहिंगुलीसिंही
भंराकीदुःप्रधर्विणी॥ ११४॥ नौकुलीसरसारास्नासुगंधागंधनाकुली॥ नकुलेष्टाभुजंगाक्षीलुत्राकीसुवहान्वसा॥ ११५॥

१५ पिंपलीचीं ४ मोरशोडा ५ उपलसरी ५ गोपीश्यामागोयवल्लीगोपागोपालिकान्वसेतिवाचस्पतिः सुरुडशिंंगवृधिनामकऔषध ४ कैलीचीं ६ रानसूग ३ रानवायगीडोली ५ रास्ना ९ ॥

कुः ३

गांजा

दोडका

अ. को.

इबलासौलवणम. १ कोर्पासी ४ रानकोपसी. बेलपौरी ३ हस्वचिकेणाप्रसिद्ध ४ घोंसोबी २ पीतपुष्पघोंसाळी. पडवळ ३ भुयीजांबलीप्रसिद्ध २ कळलावी २ कावळी २ रक्तरीजाळू २ सुसल्लकंद २

हि. को.

विदारिगंधांशमतीशालपणीस्थिराधवा ॥ तुंडिकेरीसमुद्रांतकापर्पासीबदरेंतिच ॥ १६ ॥ भारद्वाजीतुसावन्याशंगीतुहृषभोचषः ॥ गांगेरुकीनागब-
लाझषाहस्वगवेधुका ॥ १७ ॥ धार्मार्गवोघोषकः स्यान्महाजालीसपीतकः ॥ ज्योत्स्नीपटोलिकाजालीनादेयीभूमिजंबुका ॥ १८ ॥ स्यात्तुंगलिक्यंशि
शिरवाकाकांगीकाकनासिका ॥ गोधौपदीतुसवहासुसेलीतलमूलिका ॥ १९ ॥ अजशरंगीविषाणीस्याद्भोजिहोदाविकेसमे ॥ तांबूलवल्लीतांबूलीना
गवल्प्यप्यथहिजा ॥ २० ॥ हरेणुरेणुकाकौतीकपिलाप्रसंगंधिनी ॥ एलावोलुकमेलेयंसगंधिहरिवालुकं ॥ २१ ॥ बालुकंचायपालक्योसुकुंदः कुंदकुंदुरु
॥ बोलंहीबेरबहिष्टोदीच्यंकेशांबुनामच ॥ २२ ॥ कालीनुसार्यहृद्धारयपुष्पशीतशिवानितु ॥ शैलेयंतालवर्णतिंदेत्यागंधकुटीसुरा ॥ २३ ॥ गंधिनीग
जभक्ष्यातुसवहासरभीरसा ॥ महेरणाकुंदुरुकीशालुकील्हादिनीतिच ॥ २४ ॥ अग्निज्वालासंभिदोतुधातकीधातुपुष्पिका ॥ पृथ्वीकोचंद्रबाले
लानिष्कटिबहुलायसा ॥ २५ ॥ सूर्यमोपकुंचिकातुल्याकोरंगीत्रिपुरावुदिः ॥ व्याधिः कुष्ठं पारिभाष्यं व्याप्यं पाकलमुत्पलं ॥ २६ ॥ शंखिनीचोरपुष्पी
स्यात्केशिन्यथवितुन्पकः ॥ सौरामलाझडातालीशिवातामलकीतिच ॥ २७ ॥ प्रपौंडरीकंपुंडर्यमथतुनैः कुबेरकः ॥ कुणिः कच्छः कांतलको
नंदीवक्षोथराक्षसी ॥ २८ ॥ चंडाधनहरीसैमदुःषत्रगणहासकाः ॥ व्योढायुधं व्याघ्रनखं करं जंचक्रकारकं ॥ २९ ॥

१८ वाकुल ५ पालवप्र. ४ बाळा ६ शिलाजित ५ तालीसपत्र ५ साळईम. ८ धायरी ४ अग्नेज्वालेवरत्तपुष्पलात. एला ५ सूर्यमौला ५ कुडकोष्ठ. गोडेंकोष्ठप्रसि. ६ सौरवेल ३ सूर्यमौलकी ६ स्थलेपय २ नो
१९ मंदारिगी २ पाथरी २ गानेवेल ३ रेणुकबीज
२० दूरवी ६ चोरजोबा ६ किरमोणी ६ व्याघ्रनख ४

७

नलीनामकसंधद्रव्य ७ पवारीउत्तरपथेप्र० नरवेल्याचीं ७ तरौचीं ६ मोद्यांम० - गंधीवनैप्रदोराप्र० पिंडिकोप्र० १० जंढासांसी ५ दालविनीतज ६ कचराप्र० ४ कल्पेभैवः काल्यकः व्रीत्यादि० रोगहर्त्रकसु
तसौद्रविफलादि। शाकभूलेपत्रकरीराग्रफलकांडादिरूढकं त्वकपुष्पंकचचंचैवशाकंदशविधंस्मृतं॥ तत्रकरीरं वंशांकुरः। कांडंरूढकं वंजांकुरः। ककचंचनाकंरोषंस्पष्टं॥

सुधिराविद्रुमलताकपोतांघ्रिर्नरीनली॥ धमन्यंजनकेशीचहेतुर्हृदविलासिनी॥ ३०॥ शक्तिः शंखः खुरः कोलदलंनखमथाचैकी॥ काशीमृत्तसा
तुवरिकाभृतालककराष्टुर्जे॥ ३१॥ कुटंनंदंदाशपुरंवानैयंपरिपेलवं॥ पुवंगोपुरंगोनर्दकैवतीमुस्तकानिच॥ ३२॥ ग्रंथिपणेशकंबर्हिपुष्पस्थोणे
यंकुरै॥ मरुन्मालातुपिशनास्पृष्टादेवीलतालयुः॥ ३३॥ समुद्रांतावधूः कोटिर्वर्षालंकोपिकेत्यपि॥ तपस्विनीजटामांसीजटिलालोचशांभिसिः
॥ ३४॥ त्वकपुष्पमुकुटंमृगंत्वचंचोचंचरांगकं॥ कचूरकोद्राविडकः काल्यकोवेधसुरव्यकः॥ ३५॥ औषधोजातिमात्रेस्युज्जालोसर्वमौषधं॥ शाकौ
रव्यंपत्रपुष्पादितंदुलीयोत्वमारिषः॥ ३६॥ विशाल्यांशिरवानंताफलिनोशक्रुष्यपि॥ स्वाहर्षगंधाच्छगलांघ्र्याविगीवृद्धारकः॥ ३७॥ जुंगो
ब्राह्मीतुमत्स्याहीविद्यस्थासोमवैलूरी॥ पटुपणीहिमवतीस्वर्णक्षीरीहिमावति॥ ३८॥ हर्यपुच्छीतुकांबोजीमाषपणीमहासहा॥ तुंडिकैरीरक्तफला
बिंबिकापीलुपण्यपि॥ ३९॥ बैवंगैकवरीतुंगीवरपुष्पाजगंधिका॥ रौद्रापणीतुक्कवहारास्वायुक्तरसाचंसा॥ ४०॥ चांगेरीतुक्किकादंतशराचं
ष्टांल्लोणिका॥ सहैस्ववेधीतुक्कोम्लवेतसः शतवेध्यापि॥ नमैस्कारीगंडकाळीसमंगारवद्विरीत्यपि॥ जीवतीजीवनीजीवाजीवनीयासधुस्वरा

१२ तांदुळजा १ कललावी १५ वरधोराप्र० १६ सोमवल्ली १७ जिबींसांमैकाकुपक्षीपेतात १८ कृष्णपक्षीगळतात १९ पिसोळा २० सनउडीद २१ तोडली २२ तिळवणीकातफोडीप्र० २३ कोलिंदणप्र० २४ चुकाम २५ अक्षवेळ २६ लाजोळ २७
हरेणवेळ ५

अ. की.

शृणु

जननी

जीवकस्थ ५ किरोईत ३ शिकेकाई ५ लहानकावलीप्र० ३ संतीपे० ५ ओंवा ४ पुष्करमूल ३ स्थूलकमकिनीउत्तरदेशेप्रसिद्धा ५ शंडरोचनी ५ राकेला ६ कोदी २ हरिहर्षकांदा २ लसण ६ पुनर्नवा २ कुरडू २

कुर्वशीर्षोमधुरकः शंगहस्वांगजीवकाः ॥ किराततिक्तोभूनिबोनार्यतिक्तोयससला ॥ ४३ ॥ विमैलासातलाभूरिफेनाचर्मकषेत्यपि ॥ वायसोलास्वादुरसावयस्थाथ
मकूलकः ॥ ४४ ॥ निकुंभोदंतिकापत्यकथेण्युतुंबरपण्यपि ॥ अजमोदातूग्रगंधाब्रह्मदभयवानिका ॥ ४५ ॥ मूलैपुष्करकाशमीरपद्यपत्राणिपौष्करै ॥ अव्यथातिच
रापद्याचारदीपद्यचारिणी ॥ ४६ ॥ कापिल्यः कर्कशाश्वंदोरत्तांगोरोचनीत्यपि ॥ प्रयुंन्नाडस्वेडगजोददुधश्वक्रमर्दकः ॥ ४७ ॥ पद्यादंडरणारथ्यश्रपलांडुस्त
सकंदकः ॥ लंतोर्कदुद्रुमोतत्रहरितेयमहोषधं ॥ ४८ ॥ लशूनगुंजनीरिष्टमहाकंदरसोनकाः ॥ पुनर्नवातुशोभीवितुन्नसनिषण्णकै ॥ ४९ ॥ स्यादोतकः शी
तलोपराजितापण्यपि ॥ पारावतांघ्रिः कटभीपण्याज्योतिष्मतीलता ॥ ५० ॥ वार्षिकंत्रायमाणस्याश्रायंतीबलभाद्रिका ॥ विषकसेनाप्रियाद्यष्टिर्वोराहीव
दरेतिच ॥ ५१ ॥ मौर्कवोभृंगराजस्यात्काकेमाचीतुवायसी ॥ शतपुष्पासितछत्रातिछत्रामधुरामि ॥ ५२ ॥ अवाक्पुष्पाकारवीचसैरेणानुप्रसारिणी ॥ त
स्यांकुटुंभराजबलाभद्रबलेतिच ॥ ५३ ॥ जनीजतूकरैजनीजतुलुचक्रवर्तिनी ॥ संस्पर्शाथशरीरौघः मूलाषडुधिकेत्यपि ॥ ५४ ॥ कर्बुरोपिपलाशोथको
रवेष्टः कठिलुकः ॥ स्रुषवीचायकुलैकंपरोलुस्तिक्तकः पटुः ॥ ५५ ॥ कूर्भांडकस्तककोरुर्वीरुः कैर्करीस्त्रियौ ॥ इह्वाकुः कटुतुंबीस्यात्तुंब्यलाबुरुमेसमे ॥ ५६

गोकर्णी ४ मालकांगोणीप्रसिद्ध ५ आयमाणायाः ४ वाराहीकंद ४ माका २ कावेडी २ शोप ७ चांदबेल ५ चाकवन ६ कापूरकाचरी आंबेहळद ५ कांरकेल ३ कारलीप्रसिद्ध पडबळ ४ को-
होला २ कांकेडी २ तुड्याकैडूभोपळा काळोभोपळा २ ॥ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १०० ॥

हि कां.

य ४

सिः

श्मे

कां वडक ३ मोठी कां वडक. सरेण ३ कडुसरेण २ वेण्वोरुति: थोरमयाळ. सुळा. देशां नरे हलहं चि. ४ चंदन बट्वा. दूर्वा ६ श्वेत दूर्वा ४ मोथो ४ नागैर मोथो २ फुरही प्र० २ वेडू १० सरंध वेडू १० यूनेशब्द होतात २

चित्रागवाक्षीगोडुवाविशालात्विंद्वोरुणी ॥ अशोभिः सूरणः कंदोगंडीरस्तुसमाष्टिला ॥ ५७ ॥ कलंब्युपोदिकास्त्रीतुमूलकंहिलमोचिका ॥ वोरस्तकेशाकभेदाः स्फ
दूर्वातुशतपर्विका ॥ ५८ ॥ सहस्रवीर्याभारगव्योरुहानंतायसासिता ॥ गोलोमीशतवीर्याचंगंडालीशकुलाक्षकः ॥ ५९ ॥ कुरुबिंदोमेघनामासुस्तामुस्तकमस्त्रि
याम् ॥ स्याद्भद्रमुस्तैकोगुंडाचूडालोचक्रलोचटा ॥ ६० ॥ वंशोत्तकसारकर्मारत्वचिसारैतृणध्वजाः ॥ शतपर्वीयचफलोवेणुमस्करतेजनाः ॥ ६१ ॥ वेणवः की
चकोस्तेस्युर्येस्वनंत्यनिलोद्धताः ॥ ग्रंथिनीपर्वपरुषीगुंडस्तेजनकः शरः ॥ ६२ ॥ नडस्तर्धमनःपोरगलोथोकोशामस्त्रियाम् ॥ इक्ष्वांधापोरगलः पुंसिभूषितु
बल्यजाः ॥ रसोलइक्षस्तद्देदाः पुंड्रकोतारकादयः ॥ स्याद्दीरणवीरैतरंमूलेस्योशीरैमस्त्रियां ॥ ६४ ॥ अमयंनलदंसेव्यममृणालंजलाशयं ॥ लामज्जल
धुलयमवदाहंकापथं ॥ ६५ ॥ नडादेयस्तृणगर्मुच्छ्रयामाकप्रमुखाअपि ॥ अस्त्रीकुशाकुथोदर्भः पवित्रमथकत्तृणं ॥ ६६ ॥ पौरसौगंधिकध्यामदेवजग्धक
रोहिणं ॥ छत्राविलुत्रपालद्यौनालात्तृणकमुस्तृणं ॥ ६७ ॥ शौचं बालतृणं घासोयवैसंतृणमैर्जुनं ॥ तृणानांसंहतिस्तृण्यानडयातुनडसंहतिः ॥ ६८ ॥ तृणराजाह
यस्तालोनारिकेलस्तलंगली ॥ योर्दोतुपूगः क्रमुकोगुवाकः खपुरोस्यतु ॥ ६९ ॥ फलमुद्गेगमेतर्चहितालसहितास्त्रयः ॥ खर्जूरः केतकीतालीखर्जुरीचतृणदु
माः ॥ ७० ॥ इतिवनौषधिवर्गः ॥

१७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००
पे ३ शरांची ३ देवनळ ३ काराची ३ मोळलडालेऊत ३ पांढराऊस. काळावाळा ३ वीरणस्यमूलंवाळाप्र० १० नडकाशोदयः तृणजातीयाः गर्मुत्स्याकोतृणधान्य-
विशेषो. कंयुकोद्रवाद्याः कुशाची ४ रोहीसंगवन ६ जलैतृणभेदस्यशतगवन ५ पालक्षेत्रं हंतीति कोयलैतृणस्य १ गवादीनामस्यतृणस्य २ तृणभोत्रस्य ३ तृणसमुदायरस्य. नडसमुदायरस्य. तालैतृणस्य
तृणनाशकः नारळ २ संपौरोपोपली ५ पूगस्यफलं तालैनारिकेलपूगाः हितालसं० ए -

लि

सू

कं

अ. को.

९

गजद्विपाठ
तं

य

वंचितारः स्वर्जरादयश्चत्वारः एवं अष्टौ तृणद्रुमाः उच्यन्ते. सिंहोच्चो^{१०} व्याघ्रनाम^१ तरसनाम^२ सूकरनाम^३ गानैर^{१२} आरवैल^४ केचन भालू इति च दंति. गेंडोनाम^५ महिषनाम^६ गवा^७ प्र^८ मा^९ लूम^{१०} कोल्हा^{११}
प्र. ९ मांजरै^{१३} ५ घोरे^{१४} पेडीचे^{१५} कृष्णसर्पापासूनचारयां चेंजनावर. हेंडसलें असतां मनुष्यमरतो ३ साले ई^{१६} २ साले ईलोम^{१७} ३ मृगै^{१८} मेद^{१९} चकनाम^{२०} लांडगा^{२१} हरिण^{२२} ५ मृगी^{२३} चर्ममांसादि. मृगै^{२४} मेद

सिंहोच्चो^{१०} पंचास्यो^{११} हर्यक्षः केसरीहरिः ॥ कंठारवो^{१२} मृगरिपु^{१३} मृगक्षि^{१४} मृगाशनः ॥ १ ॥ शार्दूलद्वीपिनो^{१५} व्याघ्रेतरक्षस्त^{१६} मृगादनः ॥ वराहः सूकरो^{१७} घृष्टिः कोलः पोत्रीकि
रिः किरिः ॥ २ ॥ दंष्ट्रीबोणीस्त^{१८} बरोमाक्रोडो^{१९} भूदारइत्यपि ॥ कपिपुं^{२०} वगपुवगशाखा^{२१} मृगवलीसुरवाः ॥ ३ ॥ मर्कटो^{२२} वानरः कीशो^{२३} वनौका^{२४} अथमलुकेः ॥ भस्पाच्छ
मल्लमल्लुका^{२५} गंडके^{२६} खड्गवद्विनो^{२७} ॥ ४ ॥ लुतायो^{२८} महिषो^{२९} वाहद्विषत्कासरसैरिमाः ॥ स्त्रियां^{३०} शिवाभूरिमायुगो^{३१} मायुमृगधूर्तकाः ॥ ५ ॥ शृंगालचंचुक^{३२} क्रोष्टु^{३३} फेरुफेर
वजं^{३४} बुकाः ॥ ओलु^{३५} विडालो^{३६} मार्जारो^{३७} वृषदंशंक^{३८} आरवु^{३९} भृक् ॥ ६ ॥ त्रयो^{४०} गौधारगौधे^{४१} गौधेयागो^{४२} धिकात्मजैः ॥ श्वावि^{४३} त्तुशाल्यस्तल्लो^{४४} मिशालली^{४५} शाललंशालं ॥ ७ ॥
यातप्रमी^{४६} वान्तमृगः कोक^{४७} ईहा^{४८} मृगो^{४९} चकः ॥ मृगे^{५०} कुरंगवा^{५१} तायु^{५२} हरिणा^{५३} जिनयोनयः ॥ ८ ॥ ऐणेय^{५४} मेण्या^{५५} श्चर्मा^{५६} द्यमेण^{५७} स्यैण^{५८} सुभै^{५९} त्रिषु ॥ कदली^{६०} कंदली^{६१} चीनश्च^{६२} मू
रुप्रियका^{६३} वपि ॥ ९ ॥ समू^{६४} रुश्चेति^{६५} हरिणा^{६६} अमी^{६७} अजिनयोनयः ॥ कृष्णसार^{६८} रुरुन्यं^{६९} कुरं^{७०} कुशं^{७१} वररौहिषाः ॥ १० ॥ गोकर्ण^{७२} एषतै^{७३} णशर्यै^{७४} रोहिता^{७५} श्चमरो^{७६} मृगाः ॥
गंधर्वः शरभो^{७७} रामः सृमरो^{७८} गवयः शशः ॥ ११ ॥ इत्यादयो^{७९} मृगेन्द्रा^{८०} द्यागवा^{८१} द्याः पशुजातयः ॥ उंदुरु^{८२} मूषिको^{८३} प्यारवु^{८४} र्गिरिका^{८५} बालमूषिका ॥ १२ ॥ छुदरी^{८६} गंधसु
खीदी^{८७} र्चतुंडी^{८८} दिवांधिका ॥ सरवः कृकला^{८९} सः स्यान्मुसली^{९०} गृहगो^{९१} धिका ॥ १३ ॥ लूता^{९२} स्त्रीतंतुवा^{९३} योर्णना^{९४} ममर्कटकाः समाः ॥ नीलंगु^{९५} स्तकृमिः कर्णजलोकाः
शतपद्यु^{९६} मे ॥ १४ ॥

नाम ६ कस्तूरीमृगना. १२ गवयेनामा ३ पशूना. उंदीरप्र. स्वल्पमूषकजाति २ चिचोद्री ४ सरडाप्र. २ पाल २ मार्कडीनिष. कोलीमसि. पुलेमसि. ३ गोमप्र. २

दि.

र

स

व्य

धु

९

ऊर्णादिमसकलापिविशेषकसर २ विंचे ३ पारवोप्रसिद्ध ३ श्येनना ३ घुबडे ८ कुकडेकोभाप्र. २ खंजैप्र. २ बाणोपयोगीपत्रस्यपक्षिवि. चाषनाम २ मस्तकचूडपक्षि ३ सतार २ चातकनाम २ कुकुटप्रसि. चिम
णा २ चिमणोप्र. २ तत्पुरुषार्पत्यना. तत्पुत्रीरूपपत्यना. करदोकपक्षि २ करके २ कोकिलप्र. ४ काकेना. १० डोमकावच्छा २ जलकाक २ चिह्नप्र. १० घार. २ गिधाडेप्र. रावोप्र. २ कुरकुचोप्र. २ बगलोप्र. २ केज-

हृश्चिकः शूककीटः स्याः लैलेद्रोणोलुहश्चिके ॥ पारौचनः कलरवः कपोतोयशशादनः ॥ १५ ॥ पत्रोश्येनउल्लूकेतुवायसारानिपेचकौ ॥ दिवांधः कौशिकोधूको
दिवाभीतोनिशादनः ॥ १६ ॥ व्याघ्राटः स्याद्भरद्वाजः खंजरीटस्तरंजनः ॥ लोहपृष्ठस्तंककस्यादथर्चाषः किकीदिविः ॥ १७ ॥ कलिंगभृंगधूम्यादाअथस्याच्छ
तपत्रकः ॥ दार्वाघाटोयसारंगंतोवकश्चातकः समौ ॥ १८ ॥ कृकवाकुस्ताम्रचूडः कुकुटश्चरणायुधः ॥ चंदकः कलविंकः स्यात्तस्यस्त्रीचंदकोतयोः ॥ १९ ॥ पुमप
त्येचंदकैरः स्यपत्येचंदकैवहि ॥ ककरेदुः करेदुः स्यात्कृकणकैरौसमौ ॥ २० ॥ वनधियैः परभृतः कोकिलः पिकइत्यपि ॥ कौकेलुकरदौरिषबलिपुष्टसकृत्वा
जाः ॥ २१ ॥ धांसात्मघोषपरभृद्वलिभृगवायसाअपि ॥ द्रोणकाकस्तकाकोलोदोत्यूहः कालकंदकः ॥ २२ ॥ आनापिचिल्लौदासाय्यगृध्रौकारशकौसमौ ॥ कु
डः कौचोयवकैः कल्लः पुष्कराहस्तसारसः ॥ २३ ॥ कोकेश्वक्रः श्वक्रवाकोरथांगाक्यनामकः ॥ कौदंबः कलहंसः स्यादुकोशकुरौसमौ ॥ २४ ॥ हंसोस्तु
श्वेतगरुतश्चक्रांगामानसौकसः ॥ राजहंसास्ततेचंचुचरणौलोहितैः सिताः ॥ २५ ॥ मलिनैर्मल्लिकोद्गास्तेधार्तराष्ट्राः सितेनरैः ॥ शौरारिरातिराडिश्च-
बलाकाबिसकंठिका ॥ २६ ॥ हंसस्ययोषिद्वरेतासारसस्यतुलक्ष्मणौ ॥ लेहयतेशब्दकुरुतेइतिकहः ॥ सारसप्रसिद्ध २ चक्रवाकना ०४ बदकेइतिप्र. दिटवीप्र. २ हंसनामानि ४

राजहंस. राजहंसभेद. राजहंसविशेष. आडीइतिरव्यातस्य ३ बगलोति २ हंसस्त्रीनाम. सारसस्त्रीनाम. ७

ची

अ.को.

१० रातं व श्व चरीक श्व भसतं हिं दि राह यो ॥ १३ ॥ क्षेपक ॥

बहुरी २ वाधूक २ मक्षिको ३ मधमाशी २ मधमोशी २ नैद २ रानमाशी २ वनमक्षिका जाति. गांधीगमाशी २ मिरकूटचिलट ४ टोळ २ काजवा २ फ्रमेर ११ मोरावी ९ मधूरवाणी. पिच्छस्थनेका

जतुकाजिनेपत्रास्यात्यरोष्णीतैलपायिका ॥ वर्बणामक्षिकानीलासरधामधुमक्षिका ॥ पतंगिकापुत्तिकास्यादंशुस्तचनमक्षिका ॥ २८ ॥ दंशीतज्जाति
रत्नास्यादंघोलीवरदाहयोः ॥ भृंगारीरुकाचीरीसिल्लिकाचसमाइमाः ॥ २९ ॥ समौपतंगेशालभौरवद्योतोज्योतिरिंगणः ॥ मधुव्रतोमधकरोमधुलिप्म
धुपालिनः ॥ ३० ॥ द्विरेफपुष्पलिटभृंगषट्पदभ्रमरालयः ॥ मधूरोवर्हिणोवर्हिनीलकंटोभ्रजंगभ्रकु ॥ ३१ ॥ शिरवावलः शिरवीकेकीमेघनादानुला
स्यपि ॥ केकोवाणीमयूरस्यसमौचंद्रकमेचको ॥ ३२ ॥ शिरवाचूडाशिरवंडस्तपिच्छवर्हेनपुंसके ॥ रवंगेविहंगविहंगविहंगमविहायसः ॥ ३३ ॥ शकुं
तिपक्षिशकुनिशकुंतशकुनद्विजाः ॥ पतत्रिपत्रिपतंगपतत्ररथांडजाः ॥ ३४ ॥ नगौकोवाजिविकिरविविकिरपतत्रयः ॥ नीडोद्भवागरुत्तमंतः पित्तं
तोनभसंगमाः ॥ ३५ ॥ तेषांविशेषाहारीतौमंहुः कारंडैवः पूवः ॥ तित्तिरिः कुक्कुभोलोवाजीवजीवश्चकोरकः ॥ ३६ ॥ कौयैष्टिकहिहिभकोवर्तकोवर्तिको
दयः ॥ गरुत्पक्षलुटाः पत्रपतत्रचत्तनूरुहं ॥ ३७ ॥ स्त्रीपक्षतिः पक्षमूलचंचुः स्त्रोटिरुभैस्त्रियो ॥ प्रौडिनोडीनसंडीनान्येताः स्वगगतिक्रियाः ॥ ३८ ॥
पक्षीकोशोद्विहोनेडकुलोयोनीडमस्त्रियो ॥ पोतैः पाकोभकोडिभः पृथुकः शावकः शिशुः ॥ ३९ ॥ स्त्रीपुंसौमिथुनद्वयुग्मेतुयुगलयुगं ॥

१७ शिरवा २ पिच्छनाम ३ पक्षिमात्राची २७ हारिलप्र. पानबुडी. करडुवा. तित्तिरप्र. वनकुक्कुटी. लावा. जीवजीवप्र. मयूरतुल्यपत्रकः जीवजीवयतीतिजीवजीवः तद्दर्शनेनविषनाशनान् चकैरिना
म. द्विरेवी २ वर्तकनाम. पंखनाम. ६ पक्षमूल. चंचु. पक्षिगतिविशेष तिर्यग्गमनं ऊर्ध्वगमनं संगतगमनं अंडनामोनि ३ कुक्कु पक्षिगृहनाम २ शिशुनाम ७ स्त्रीपुरुषनाम. युग्मेस्य. ३ ॥

हि. क.

१०

समुदायानां^{१२} मनुष्यवर्गः पशुसंघः वेणिकसार्थः विप्रकुलं मृगयूथं पशुसमाजः श्रोत्रियसमाजः श्रोत्रियनिकायः धान्यादिशोः कपोतादीनां^{१०} समूहे कपोतादीनि स्युः मनुष्यान्वी^{११} स्त्रीन्वी^{१२}
महस्य उत्सवस्य^{१३} लोभूमिरिति विग्रहे महला महं उत्सवं लातीति महला प्रशस्तांग्याः भयेशीला कामयमाना चारुनेत्रा प्रकृष्टकामवेगा प्रणयकोपयती मनोहरा ललनांशुका शोभा

समूहं निवहं व्यूहं संदोहं विसरं वजाः ॥ ४० ॥ स्तोमौघानि करं वातवारं संघातं संचयाः ॥ समुदायः समुदयः समवायश्च योगणः ॥ ४१ ॥ स्त्रियां तु संहतिर्वृद्धं
निकुरं बंकं दंबकं ॥ वृंदभेदाः समैर्वर्गैः संघैः सार्थैः तु जंतुभिः ॥ ४२ ॥ सजातीयैः कुलैर्यूथैः तिरश्चां पुंनपुंसकं ॥ पशूनां समजो न्येषां समाजो धर्मिणां
॥ ४३ ॥ स्यान्निकायः पुंजराशीतूत्करः कूटमस्त्रियां ॥ कपोतशोकमायूरतैत्तिरादीनि तद्गणौ ॥ ४४ ॥ गृहासक्ताः पक्षिमृगान्छेकास्ते गृह्यकाश्च ते ॥ ४५
इति सिंहादिवर्गः ॥ मनुष्यामांशुषामर्त्यामनुजामानवानराः ॥ स्युः पुमांसः पंचजनाः पुरुषाः पूरुषानराः ॥ १ ॥ स्त्रीयोषिदंबलायोषानारीसी
मंतिनी वधूः ॥ प्रतीपदर्शिनी वामावनिता महिला तथा ॥ २ ॥ विशेषास्त्वंगनाभीरुः कामिनी वामलोचना ॥ प्रमदांमनिनी कान्ताललना च नितंबिनी ॥
३ ॥ सुंदरी रमणी रौमा कोपनी सैव भामिनी ॥ वरौरोहामत्तकाशिन्युत्तमा वरं वर्णिनी ॥ ४ ॥ कृताभिषेका महिषी भोगिन्योन्या नृपः स्त्रियः ॥ पत्नी
पाणिगृहीती च द्वितीयो सहधर्मिणी ॥ ५ ॥ भार्या जीयाथ पुंभूतिदोरोः स्यात्तु कुंदुबिनी ॥ पुरंधी सैव च रिचातु सती साध्वी पतिव्रता ॥ ६ ॥ कृतसौ
पत्निका ध्यूताऽधिविन्नाथस्वयंवरा ॥

नावयवारमयंती रममाणौ कोपशिला वरभारोहो नितंबो यस्याः पट्टराणी कृताभिषेका विवाहितं प्रथमस्त्री विवाहितं द्वितीयस्त्री जायते -
अस्यां जायायास्तद्विजायतं यदस्यां जायते तैरिति मनुः ॥ दोरेयंति स्त्र्यानु पतिपुत्रादिमती २ पतिव्रता ४ कृतानेकविवाहस्य पुंसः प्रथमविवाहितस्त्री ३ स्वयं वरुणते ३

कुलवती^१ कन्या^२ अहह^३रजस्का^४ प्रथमप्राप्तेरजस्का^५ मध्यमवेयस्का^६ त्रयंपुत्रौदिभार्यायाः स्रष्टुवयसिस्त्रासिनीस्त्रासिनीत्यपिपाठः त्वेषुपुत्रादिषुवस्तंशीलायस्याः १ धनादीच्छावल्याः २ हिलाल
ज्जाभयेशिलहामदनेनमदेनया ॥ अभिसारयतेकांतंसाभवेदभिसारिकेति ॥ स्त्रैरिणीचीं पुत्रैरहितस्त्री पतिपुत्रैरहित विधवा १ सरवीचीं ३ सौभाग्येवती २ वृद्धस्त्रीनाम चतुरस्त्री २ बुद्धिमे

पतिंवराचवर्षायकुलस्त्रीकुलपालिका ॥ ७ ॥ कन्यो^१कुमारीगौरी^२तुनशिकानागतार्तवा ॥ स्यान्मध्यमाहृष्टरजास्तेरुणीयुवतिःसमे ॥ ८ ॥ समस्तुषाजनी
वर्धश्चिरंती^३तुस्रवा^४सिनी ॥ इच्छावती^५कासुका^६स्याहर्षस्यंती^७तुकासुकी ॥ ९ ॥ कांतार्थिनी^८तुयायातिसंकेतंसाभिसारिका ॥ पुंश्चेली^९धर्षिणी^{१०}बंधक्यसती
कुलदेवरी ॥ १० ॥ स्त्रैरिणी^{११}पांसुला^{१२}चस्यादृशिर्वी^{१३}शिशुनाविना ॥ अवीरौ^{१४}निष्पत्तिरुताविश्वेस्ताविधवेसमे ॥ ११ ॥ औलिः^{१५}सरवी^{१६}वयस्याचपतिवेली
समर्तका ॥ वृद्धापलिनी^{१७}प्रोज्ञा^{१८}तुप्रज्ञा^{१९}तुधीमती ॥ १२ ॥ शूद्रा^{२०}शूद्रस्यभार्या^{२१}स्याच्छूद्रा^{२२}तज्जातिरंगना ॥ औभीरी^{२३}तुमहाशूद्रा^{२४}जातिपुंयोगयोःस
मा ॥ १३ ॥ अर्योणी^{२५}स्वयंमर्या^{२६}स्यात्सत्रियो^{२७}क्षत्रियाण्यपि ॥ उपाध्यायी^{२८}पाध्यायी^{२९}स्यादाचौर्या^{३०}पिचः स्वतः ॥ १४ ॥ आचौर्याणी^{३१}तुपुंयोगेस्यौदयिहि
त्रियैतया ॥ उपाध्यायी^{३२}न्युपाध्यायी^{३३}पोदौस्त्री^{३४}पुंसलक्षणा ॥ १५ ॥ वीरपैत्री^{३५}वीरभार्या^{३६}वीरमौता^{३७}तुवीरसूः ॥ जातापत्यो^{३८}प्रजाता^{३९}चप्रसूता^{४०}चप्रसूतिका
॥ १६ ॥ स्त्रीनशिको^{४१}कोदवी^{४२}स्याहूती^{४३}संचारिकेसमे ॥ कात्यायन्यर्धवृद्धाया^{४४}काषायवसनाधवा ॥ १७ ॥

जातीयस्त्री^१ २ क्षत्रियपत्नीनामात्रि स्वयंविद्यापदेशिनीउपेत्यअधीयतेऽस्याः सकाशादित्यु० पुराकल्पेतुनारीणांब्रतबंधनमिष्यते ॥ अध्यापनंचवेदानांसावित्रीवचनंतथेतिपराशरमाध
वीयेयमः ॥ स्वयंप्यारैश्चकवी औचौर्यस्त्री वैश्यैस्त्री क्षत्रियैस्त्री उपाध्यायैस्त्री स्त्रीपुंसलक्षणस्त्रीस्तनश्मश्नचिह्नयुक्त वीरैस्त्री वीरमौता प्रसूतैस्त्री ४ नग्नैस्त्री २ दूतीनामैः २ विशेषणत्रयैयुक्ता
कात्यायनी

५१॥ एवम् दास्यदासे कोणादिगन्धार्थः ॥ ५॥

रासीनामचतुः षष्टिकलाभिज्ञाशिलरूपादिसेविनी ॥ प्रसाधनायचारज्ञासैरंगीपरिकीर्तितेति विशेषणैत्रययुक्ता वेश्यानां ४ वारस्यचंदस्यस्त्रीरूपंजीविकायस्याः सुख्यवेश्या कुटुम्बे २
शुभाशुभजाणनी ३ रजस्वला - रजनाम ३ डोहला ३ लेली २ विटलंगलेली निर्गतकलंशकंयस्याः गर्भिणीनांमानि ४ गणिकासंमूहः गर्भिणीसंमूहः स्त्रीसंमूह पूर्वमेकस्यभूत्वत्तु

सैरंधीपरवेशमस्यास्ववशाशिल्पकारिका ॥ असिक्रीस्यादहृद्दायाप्रेष्यांतः पुरचारिणी ॥ १८ ॥ वारस्त्रीगणिकावेश्यारूपाजीवाथसाजनैः ॥ सत्कृतावार
पुरव्यास्याकुट्टिचोशंभलीसमे ॥ १९ ॥ विप्रशिनेकात्वीक्षणीकादेवज्ञाथरजस्वला ॥ स्त्रीधर्मिण्यविरात्रेयीमलिनीपुष्पवत्यापि ॥ २० ॥ अप्तुमत्यप्युद
क्याविंस्याद्रजःपुष्पमार्तवं ॥ अहंलुर्दोहदवतीनिष्कंलाविगतार्तवा ॥ २१ ॥ आपन्नसत्वास्याहुर्विण्यंतर्वत्नीचगर्भिणी ॥ गणिकादेस्तंगाणिक्यंगैभि
ण्यंगैर्वत्तंगणे ॥ २२ ॥ पुनैर्भूदिधिषूढाहिस्तस्यादिधिषुः पतिः ॥ सत्तुद्दिजोग्रैदिधिषुः सैवयस्यकुटुंबिनी ॥ २३ ॥ कौनीनः कन्यकाजातः सक्तो
असक्तमगासक्तः ॥ सौभागिनेयः स्यात्सौरस्त्रेणयस्तपरस्त्रियः ॥ २४ ॥ पैतृष्वस्यः स्यात्पैतृष्वस्त्रीयश्चपितृष्वस्यः ॥ सक्तोमातृष्वस्यैवैवैमौत्रेयो
विमातृजः ॥ २५ ॥ अथवापैकिनेयः स्याद्विधुलश्चासतीसक्तः ॥ कौलदेयः कौलदेयः भिक्षकीतुसतीयदि ॥ २६ ॥ तदाकौलदिनेयस्यात्कौलदेयोविचात्म
जः ॥ आत्मजस्तनयः सूरुः सूरुः पुत्रः स्त्रियांत्वमी ॥ २७ ॥ आहुर्दुहितैरसर्वेपत्यंतोकंतयोः सैमे ॥ स्वजातेत्वौरसौरस्योतातस्तजैनकः पिता ॥ २८ ॥

मरत्यस्य भवतीति २ हिन्दुपतिः ^{१६}कुमारिपुत्रः ^{१७}सभगापुत्रः ^{१८}परस्त्रीपुत्रः ^{१९}आत्मबन्धुः ^{२०}माऊसबन्धुत्वं हत् ^{२१}सावित्तबन्धुः ^{२२}विद्यातामातुः सपत्नीतस्याः पुत्रः ^{२३}कुरुदापुत्रः ^{२४}कुलानिमिश्रार्थं सति
वसुजास्येभ्यः पुत्रः कौलटिभ्यः इतरस्याः कौलटेरिति मेदः पुत्राचीं ५ यथा आत्मजाः सता इत्यादि पुत्रैर्दुहितरिद्धीबेअपत्यंतोक् औरसपुत्र २ बाँपाचीं ३ ॥ ७ ॥

मातेचीं ४ बहिणीचीं ५ नेणंर कन्या किंवा पुत्रयांची कन्या २ मावळण २ सास. सासरा चुरता मांमा पत्नीचे बंधु उच्छिष्टमधुपर्कवाची श्याशब्दः तंलातीति श्यालः दीर १ माची २ जाची ३ आज्ञा २
असेच माता महादिजाणावे. पणजे. सप्तपुरुषावधिज्ञाति २ सपिंडतौ तु पुरुषे सममे विनिवर्तत इति स्मृतः समानो नाभिर्मूलपुरुषः यस्य. एकोदरबंधु ४ गोत्राचीं ६ शातीनां भावः बंधूनां समूह

जनयित्री प्रसूयिता जननी भगिनी स्वसा ॥ ननांदा तु स्वसा पत्युर्नग्री पौत्री सुतात्मजा ॥ २९ ॥ भार्या स्तुत्रा तृवर्गस्यायातरः स्युः परास्परम् ॥ प्रजावती भ्रा-
तृजाया मातुलानी तु मातुली ॥ ३० ॥ पतिपत्न्योः प्रसूः श्वश्रूः श्वशरश्च पितातयोः ॥ पितृभ्राता पितृव्यः स्यान्मातृभ्राता तु मातुलः ॥ ३१ ॥ श्यांलाः स्युः भ्रातरः-
पत्न्याः स्वामिनो देहदेवरो ॥ स्वस्त्रियो भगिनेयः स्याज्जा माता दुहितुः पतिः ॥ ३२ ॥ पितामहः पितृपिता तपिता प्रपितामहः ॥ मातृमाता महाद्येवं सपिंडास्त-
सनाभयः ॥ ३३ ॥ समानोदर्यसौदर्यसगर्भ्यसहजाः समाः ॥ संगोत्रबंधवज्ञातिबंधुस्वस्वजनाः समाः ॥ ३४ ॥ शौतेयबंधतातेषां क्रमाद्भावसमूह-
योः ॥ धैवः प्रियः पतिर्भर्ता जौरस्तृपपतिः समौ ॥ ३५ ॥ अमृते जौरजः कुंडो मृते भर्तारिगोलकः ॥ भ्रात्री यौ भ्रातृजो भ्रातृ भगिन्यौ भ्रातरौ भ्रातृ ॥ ३६ ॥
माता पितरौ पितरौ मातरपितरौ प्रसूजनयितारौ ॥ श्वश्रूश्च श्वशरौ श्वशरौ पुत्रौ पुत्रश्च दुहिता च ॥ ३७ ॥ दंपती जपती जाया पती भार्या पती च तौ ॥ ग-
र्भाशयो जरायुः स्यादुल्बं च केललो स्त्रियां ॥ ३८ ॥ सूतिमौ सौ वै जननी गर्भो भ्रूणोऽमौ समौ ॥ तृतीयो प्रकृतिः षंडः क्रीबः पंडो नपुंसकैः ॥ ३९ ॥

हो बंधुतापतीची. जारम. २ कुडयते कुलं अनेन कुंडः कुडिदाहे २ पुत्रण्या २ भ्राता च स्वसा च भ्रातरो. माता च पिता च पितरौ च तारि द्विवचनां तानि मात्रासहोक्ते पितरि ४ श्वश्रूश्च श्वशरश्च श्वशरौ
पुत्रश्च दुहिता च पुत्रौ जायौ च पतिश्च दंतपती ४ गर्भवधेन चर्म ३ शक्रैः शोणित सन्निपातः प्रसूतिमौ स २ कुक्षिस्थे प्राणी २ नपुंसकैः ४ प्रथमप्र. स्त्री द्वि. प्र. पुरुषतृ. प्र. नपुंसक

बालक ३ तरुणपण २ स्थातारपण २ धवलीमा जशे २ विस्त्रस्यतेनया ताहानेमुले ४ बालक २ आषोडशाब्दालः तरुण ३ वृद्धाचीं ६ अतिवृद्ध ३ दशमोवस्थाविशेषः ११ ज्येष्ठबंधु ३ कनिष्ठबंधु १२ रोडको ३
नळकट ३ तुंदिले ५ विपिटनासिकीचीं ४ प्रशस्तकेश ३ जलयाश्लथचर्मणः २ न्यूनीवयवी २ रवुजा ३ तीक्ष्णनासिक २ सरळनासिक. नकैरा २ विकटनासिक २ खुरः शफंतदन्नासिका

शिशुत्वशौशवंबाल्यंतारुण्ययौवनंसमे ॥ स्यात्स्थायिरंतुवृद्धत्वंवृद्धसंधेपिबार्धकं ॥ ४ ॥ पलितंजरसाशौच्यंकेशादौविस्त्रसाजरा ॥ स्यादुत्तानशायी
डिंपास्तनपाचस्तनंधयी ॥ ४१ ॥ बालस्तस्यान्माणवकोवयस्थस्तरुणोयुवा ॥ प्रवयास्थविरोवृद्धोजीनोजीर्णजरन्नपि ॥ ४२ ॥ वर्षीयान्दशमोज्यायान्
पूर्वजस्त्वग्रियोग्रजः ॥ जघन्यजस्युः कनिष्ठयवीषोवरजानुजाः ॥ ४३ ॥ अमौसोदुर्बलच्छातोबलवान्मांसलोसलः ॥ तुंदिलेस्तुदिभस्तुदिहृहत्वक्षिः
पिचिंदिलः ॥ ४४ ॥ अवटीरोचनाश्चावभ्ररोनतनासिके ॥ केशवः केशिकः केशीवलिनोवलिभः समौ ॥ ४५ ॥ विकलांगस्त्वपोगंडः रवंवीहृस्वश्चवा
मनः ॥ रवरणाः स्यात्स्वरणसोविग्रैस्तगतनासिके ॥ ४६ ॥ रुरेणाः स्यात्स्वरणसः पेटुः प्रगतजानुकः ॥ ऊर्ध्वज्ञरुर्ध्वजानुः स्यात्सैज्ञः संहतजानुकः ॥ ४७ ॥
स्यादेडंबधिरैः कुञ्जो गडुलः कुक्कैरेकुणिः ॥ पुंश्चिरल्पतनौश्रोणः पंगौमुंडस्तुमुंडिते ॥ ४८ ॥ बलिरैः केकरैरवाडैरवैजस्त्रिषुजरावराः ॥ जुडैलः कालकः पिष्टु
स्तिलैकः स्तिलकालकाः ॥ ४९ ॥ अनौमयस्यादारोग्यं चिकित्सारुक्प्रतिक्रिया ॥ भेषजौषधभेषज्यान्यगरोजायुरित्यपि ॥ ५० ॥

यस्य फेगडा २४ तिष्ठतोयस्यजानुनीउर्ध्वभवतः संलग्नैजानुक बहिरा २ कुबडा २ रोगादिकानेहातसडलेला २ अमानुषप्राय २ जंघाविकल २ कृतवपेन २ काणातिस्वा २ लंगडा २ जरा
शब्दोदेवराः उत्तानशयाद्याः खंजातास्त्रिषुवाच्यलिंगाः लासेप्रसिद्ध ३ तीळआंगावरील २ रोगोभाव २ रोगोपतीकार. औषधं ५ ६ ७ ८ ९

रोगमात्र ७ संचरोग ३ पित्तसंरोग ३ शिक्केची ३ रजोक्लेमा ३ सूजे ३ रजोराफुटण्याचरोग ३ शिब्यांची ३ ओलीरवसूज ४ सकासंरुज ३ फोडे २ वर्णोची ३ नित्यवाहाणोरोग ३ गजेकणी ३ मऊलेरोग.

स्त्रीरुग्गजाचौपतापरोगव्याधिगदांमयाः ॥ सयः शोषश्चयदमाचपतिशयायस्तपीचसः ॥ ५१ ॥ स्त्रीरुक्लृप्तक्षतं सवः पुंसिकोसरक्तसवयुः पुमान् ॥ शोफे
स्त्ररवयुः शोथः पादस्फोरोविपादिका ॥ ५२ ॥ किलाससिध्यैकच्छांतुपामपायाविचर्चिका ॥ कंडः खर्जुश्चकंडयाविस्फोटः पित्तकस्त्रिषु ॥ ५३ ॥ द्वेणोस्त्रि-
यामीर्मरुः क्लीबेनोडी घणः पुमान् ॥ कौरोमंडलकंकुष्ठशिवत्रेदनीमकाशिसा ॥ ५४ ॥ आनोहस्तनिबंधः स्योद्गुहणीरुक्प्रवाहिका ॥ पच्छदिकावमीच
स्त्रीपुमांस्तवमयुः समाः ॥ ५५ ॥ व्याधिमेदाविद्वधिः स्त्रीज्वरमहामगदराः ॥ स्यापदपादवल्मीककेशीधं लिङ्गलुमक ॥ ५६ ॥ अश्वरीमूत्रकुक्ष्योत्पू-
र्वशक्कावधोस्त्रिषु ॥ रोगहोयगदंकारोमिषवेद्योचिकित्सके ॥ ५७ ॥ वार्तोनिरोमयः कल्पउल्लाघोनिर्गतो गदात् ॥ ग्लानगलासूआमयावीविह
तोव्याधितोपदुः ॥ ५८ ॥ आतुरोभ्यमितोभ्यातः समोषोमनकच्छुरो ॥ ददुणोददुरोगीस्यादशोरोगयुतोर्शिसः ॥ ५९ ॥ वातेकीवातरोगीस्यात्सातिसो-
रोतिसारकी ॥ स्युक्लिन्माक्षेचुच्छिचिच्छिपिच्छाः क्लिन्नेष्टिचाप्यमी ॥ ६० ॥ उन्मत्तउन्मादवतिश्लेष्मलः श्लेष्मणः कफा ॥ स्युक्लोभग्नेरुजावृद्धनाभोतुंदिल
तुंदिमो ॥ ६१ ॥ किलासीसिध्यलौघोदकसूछीलैमूर्तसूच्छितो ॥ शक्तेजोरेतसीचबीजवीर्योदियाणिच ॥ ६२ ॥ मयुः पित्तकफैः श्लेष्मास्त्रियांतुत्वंग
सुग्धरा ॥ पिशिततरसंभासंपललंक्रव्यमामिष ॥ ६३ ॥

२४ संग्रहणी २ वमनरोग ३ फोडे ३ मेहयतिमूत्रयतिअनेन ३ गुल्मसमीपफोड ३ पायमोवाहोतोतोरोग २ मरुत्कफेशरोग २ मुतरव
२५ दोरशक्कराब्दात्पूर्वमूर्छितांतावाच्यलिगावत्यर्थः वैद्योची २६ रोगरहित ४ रोगादिकानेहर्षरहित २ रोग्याची ७ पामोयुक्त २ दादरोगी २ अशरीरोगी २ अतिसारी २ चिपेडा ४ चिपेडेडांछे २ उन्मादयुक्त २ कफ
२७ युक्त ३ चक्रपृष्ठोधोमुग्धा तुंदिल शिब्या २ आंधळा २ घेरीओलला ३ रेतोची ६ पित्तोची २ कफोची २ त्वचेची २ मांसोची ६

शकमांस ३ रक्तौची ७ काळीज २ हृदय २ चरेषी ३ मानची मागोलशोर शिरांची ६ पुफुस २ मेंदू २ कर्णादिगतमल २ वसाशक्ती मासूकमज्जाकर्णविष्णुत्रविण्णरवाः ॥ श्लेष्माशुद्रुषिकास्वेदोद्वादशो
तेनृणामलाः ॥ आलंड २ कचलू २ शिरा २ दक्षिणकुक्षिगतमांसपिंड २ लाळनी ३ नेत्रमल सूत्रांची २ विष्टेची ९ शिरोस्थिरवंड २ हाडोची ३ सांगोडापिजरा कणो शिरांचे हाड वेगडी देहावेयेंव

उत्तरेषां ष्कमांसं स्यात्तद्वल्लूरत्रिलिगक ॥ रुधिरं सृग्मलोहितास्वरक्तं सतजशोणितं ॥ ६४ ॥ बुक्काग्रमांसं हृदयं हृन्मैदस्तं वपावसा ॥ पश्चाद्वा शिराम
न्योनाडीतुधमनिः शिरा ॥ ६५ ॥ तिलकं काममस्तिष्कगाहं किंदुमलोस्थियो ॥ अत्रं पुरीततर्गुल्यं स्तुपुहापुंस्थं यवस्मसा ॥ ६६ ॥ स्नायुः स्थियां कालरवंड
यकतीतुसमेदमे ॥ सृणिकं स्थंदनीलादापिकानेचयोपल ॥ ६७ ॥ सूत्रं प्रस्मावड चारावस्करौशमलशक्त ॥ पुरीषं गुथवर्चस्वमस्त्रिविष्टाविशौस्थियो
॥ ६८ ॥ स्यात्तं परः कपालोस्त्रीकीकं सतुल्यमस्थिच ॥ स्याच्छरीरास्थिकं कौलः पृष्ठास्थितुं कशोरुका ॥ ६९ ॥ शिरोस्थनिर्वैरोदिः स्त्रीयां र्वास्थानिनुपशे-
का ॥ अग्रे प्रतीकीचयवोपधनोयकलेवरं ॥ ७० ॥ गात्रं वपुः संहननशरीरं वर्ष्मविग्रहः ॥ कायो देहः क्लीबं पुंसोः स्थियां मूर्तिस्तनुस्तनूः ॥ ७१ ॥ पौदाग्रं य
पदं पौदः पदं धिश्चरणोस्थियो ॥ तद्विधिर्युदिकेगुल्योपुमान्योऽणिरधस्तयोः ॥ ७२ ॥ जंघांतुप्रसृताजानूरुपर्वोष्ठीचदस्थियो ॥ सौविद्यं क्लीबेपुमानूरु
स्तत्संधिः पुंसिवंशेणः ॥ ७३ ॥ गुदं त्वपानेयायुनावस्तिर्नामेरधोद्वयोः ॥ कंदोनाशोणिफलकं केदिः श्रोणीः ककुचनी ॥ ७४ ॥ पश्चान्निर्तवः स्त्रीक-
ल्याः क्लीबंतुजघनं पुरः ॥ रूपकोतुनितवस्थोद्वयहीनेककुदरे ॥ ७५ ॥

३१ विष्टा निर्गमदार ३ सूत्रांश ३६ कटिफलक ३७ करीची ३८ स्त्रीकरीचा मागला भाग बांदन ओढी ३९ नपुंसकं नितंबावेरी लखलगे ॥ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

कुले २ कटिस्थमांसपिंड स्त्रीचें उपस्थ २ शिथ्याचीं ४ वृषणाचीं ३ माकडहाड उदराची ४ स्तनाचीं २ स्तनाग्र २ चूष्यतेपीयत इति चूचुकं बाहू मधील अंतर वक्षस्थल ५ कोडा स्त्रीलिंगी शरीरस्थप
श्वाद्भागः स्वादी ३ स्वाद्योनीसंधी कूसे २ कुशीचोखालीलभाग मांजकं मर ३ भुजबाहुशब्दो स्त्रीपुंसयोः भुजांचीं ४ कोंपर २ कोंपरावरीलभाग कोंपरान्ध्यांरवालनाभाग पाणित्रैकोष्ठसंधिर्मणि

स्त्रियां स्फिचौ कटिप्रोथावुपस्थौ वक्ष्यमाणयोः ॥ भुगंयो निर्हयोः शिथनो मेदो मेहनशो फसी ॥ ७६ ॥ मुखोऽं कोशो वृषणः पृष्ठवंशाधरोत्रिकं ॥ पिचिंदकुक्षीज
वरोदरं तुंदरं तनो हचौ ॥ ७७ ॥ चूचुकं तु कुचाग्रं स्यान्ननाक्रोडं भुजांतरं ॥ उरोवत्संच वक्षश्च पृष्ठं तु चरमंतनोः ॥ ७८ ॥ स्कंधो भ्रज शिरो सो स्त्री संधी तस्यैव जं-
तुणी ॥ बाहु मूले उभे कुक्षौ पार्वमस्त्रीतयो रधः ॥ ७९ ॥ मध्यमं चावलमंच मध्यो स्त्री हौ परो द्वयोः ॥ भुजबाहु प्रवेशो दोः स्यात्कफोर्णिस्तु कूर्परः ॥ ८० ॥ अ-
स्थौ परिप्रगंडः स्यात्प्रकोष्ठं स्तस्य चाप्यधः ॥ मणिबंधादा कनिष्ठं करस्य करैर्भो बहिः ॥ ८१ ॥ पंचैशारवः शयै पाणिस्तैर्जनी स्यात्प्रदेशिनी ॥ अंगुल्यः क-
रशारवाः स्युः पुंस्यंगुष्ठः प्रदेशिनी ॥ ८२ ॥ मध्यमाना भिकाचापिक निष्ठाचेति ताः क्रमात् ॥ पुनैर्भुवः कररुहो नरवो स्त्री नरवरोऽस्त्रियां ॥ ८३ ॥ पांदेश-
तालंगो कर्णो स्तर्जन्यादियुते तने ॥ अंगुष्ठे सकनिष्ठे स्याद्द्विस्तर्ज्या दशांगुलः ॥ ८४ ॥ पाणौ च पेदप्रतलं प्रहस्ता विस्तृतांगुली ॥ द्वौ संहतौ संहतं लपतलो
वामदक्षिणौ ॥ ८५ ॥ पाणिर्निकुब्जः प्रसृतिस्तौ युता वंजलिः पुमान् ॥ प्रकोष्ठे विस्तृतकरैर्हस्तौ सुस्था च बद्धया ॥ ८६ ॥

हिर्भागः करभः हौताचीं ३ शमोपिणारः अंगुष्ठसमीप अंगुली २ आंगुल्या २ क्रमं कस्तन पुदीलनामें जाणावीं. नखाचीं ४ तर्जन्यादिभिस्ति स्तभीरंगुलीभिर्युतेऽंगुष्ठे विस्तृते प्रादेशादयः स्युः तथा हिन
र्जनीसः अंगुष्ठे प्रादेशः मध्यः अंगु. तालः अनामायुः अंगु. गोकर्णाः कनिष्ठिका. अंगु. वितस्तिः वीतै विस्तृतांगुलिहस्त ३ दोनै हात एकत्र जोडणें पसौ दोनै पसे एक अंजुलि. हौतै २४ अंगुलं

घुंटाहात विस्त्रुतकनिष्ठेनमुष्टिनोपलक्षितोहस्तः अरलिः निर्यवविस्त्रुतकरसहितबाहूचें अंतर उर्ध्वविस्त्रुतभुजौपाणीचयेनतस्यपुरुषस्ययन्मानंतत् पौरुषं० स्त्रियांपौरुषी नरेडी २ मान ३ तीनरेवे करुनयुक्तग्रीवा घाटी ६ तोडांची ७ नाकांची ८ ओठांची ९ अधराचो अधोभाग गाले १ चिबुकोचा अधोभागहनवरी दातांची ४ तालूची २ जिह्वेची ३ ओठाचेडावेउजवेभाग भाळीची ३ मोवेंया

सरतिः स्यादरेत्विस्तनिष्कनिष्ठेनमुष्टिना ॥ व्योमोवाह्नोः सकरयोस्ततयोस्तिर्यगतरे ॥ ८७ ॥ ऊर्ध्वविस्त्रुतदोष्पाणिनृमानेपौरुषं त्रिषु ॥ कंठो गैलो शयीवा-
यां शिरोधिः कंधरेत्यपि ॥ ८८ ॥ कंबुग्रीवात्रिरेखासावर्तुर्घाटाकृत्काटिका ॥ वर्त्तुसायेवदनंतुंडमाननंलपनंमुखं ॥ ८९ ॥ क्लीबेघ्राणं गंधवहाधोणासाचन-
सिका ॥ ओष्ठाधरोत्तुरदूनछदौ दशनवाससी ॥ ९० ॥ अधस्ताच्चिबुकंगडौ कं पा लौ तत्यराहनुः ॥ रं देना दशना दंतारदास्तौ लुतुकाकुदं ॥ ९१ ॥ रसज्ञारसैना
जिह्वाप्रोतावोष्ठस्यसृक्किणी ॥ ललाटेमलिकंगोधिरूर्ध्वेदृग्भ्यां भ्रुवौ स्त्रियो ॥ ९२ ॥ कूर्चमस्त्री भ्रुवोर्मध्यंतारं केशाः बनीनिका ॥ लोचनं नयनं नेत्रमीक्षणं च
क्षरशिणी ॥ ९३ ॥ दृग्दृष्टिचाम्बुनेत्रांबुरोदनंचास्त्रमश्रुच ॥ अपांगौ नेत्रयो रंतौ कटौ शोपांगदर्शने ॥ ९४ ॥ कैर्णशब्दग्रहौ श्रोत्रं श्रुतिः स्त्री श्रवणं श्रवः ॥ उत्तमां
गं शिरः शीर्षं मूर्ध्नां नामस्तको स्त्रियां ॥ ९५ ॥ चिबुकुरः कुंतलोवालः कचः केशः शिरोरुहः ॥ तदुदं दैश्यं कं केशयं मलं काश्चर्णकुंतलाः ॥ तं ललाटे श्रमरैकाः
काकेपक्षः शिरवंडकः ॥ कुर्वरी केशवेशो यथा म्मिह्लः सयताः कचाः ॥ ९७ ॥ शिरैवा चूडा केशपाशी घृतिनस्तसैटाजटा ॥ वैणिः प्रवेणी शीर्षेण्यशिर-
स्यौ विशदेकचे ॥ ९८ ॥ पाशः पक्षश्च हस्तश्च कलापायाः कचास्तरै ॥

मोवेंयाचामध्यभाग नेत्रांतीलकाळंमंडळ डोळ्याचीं २२ नेत्रोदक २३ नेत्रांचेअंत अपांगानेपाहणे कानाचीं २४ स
स्तकाचीं २५ केशांचीं २६ केशासमुदाय २७ कुरुकेश ललाटीपडणारेकेश लहानमुलांची शिरवार केशबंधरचना २८ चूडा शेंडीचीं २९ जटेचीं ३० वेणीचीं ३१ निर्मलकेश ३२ कचपाशः केशः पक्षः कुंतलहस्तः हेतीनकेशासमु
दायवाचि

आंगावरीलकेशः २ पुरुषाणां मुखी जे केशावताने दादाप्र० अलंकृतस्यशोभागां अलंकृत्याचीं २ वाच्यदेहाशब्दहोतात अलंकृतस्य ५ प्रतिशयिकरुतशोभमान ३ भूषणक्रिया २ अलंकाराचीं २
किरिदाचीं २ शिरोमणि २ हारातीले मध्यामणि सांमंतभूषण २ केशभूषण ललाटे भूषण २ ताने वड २ स्त्रीयांचे भूषण कुंडले पुरुषहीधारणकरितात २ श्रीवाभरण २ मोभीपर्यंत कंठा २ सर्वणा

तनूकहंलो मरोगत हुड्डोरमंभ्रपुंमरवे ॥ ९९ ॥ आंवत्यवेवोनेयय्यप्रतिकर्मप्रसाधनं ॥ दर्शनेविषलकेतीलंकरिष्णुश्चमंडितः ॥ १०० ॥ प्रसाधितोलंकृतश्च
भूषितश्चपरिष्कृतः ॥ विष्वाट्त्राजिष्णुरोचिष्णुभूषणस्यादलंक्रिया ॥ १०१ ॥ अलंकारस्वाभरणपरिष्कारोविभूषणं ॥ मंडनं चाथमुकुटं केशदं पुंनूपुंसकं ॥
॥ चूडामणिः शिरोरत्नं तं रत्नोहारमध्यगः ॥ बालपाश्यां पारितथ्यापत्रपाश्याललाटिका ॥ १०२ ॥ कर्णिकोत्तालपत्रस्याकुंडलं कर्णभूषणं ॥ ग्रैवैयं केकं
भूषालंबनं स्याल्ललं तिका ॥ १०३ ॥ स्वर्णैः प्रालंबिकायोरः सूत्रिकां मौक्तिकैः कृता ॥ हारो मुक्तावली देवैर्लुं दोसौरतयष्टिका ॥ १०४ ॥ हारभेदायष्टिभेदागुच्छ-
गुच्छार्धगोस्तनाः ॥ अर्धहारा माणवको एकावत्येकयष्टिका ॥ १०५ ॥ सौवनसत्रमौलास्यात्सप्तविंशतिमौक्तिकैः ॥ आंवोपकः पारिहार्यः कटको वलयोस्त्रि-
यां ॥ १०६ ॥ केयूरमंगदंतुल्ये अंगुलीयकं मूर्मिका ॥ साक्षरांगुलिमुद्रास्यात्कंठे कर्णकरभूषणं ॥ १०७ ॥ स्त्रीकृत्यां मेखलाकांची समकीरशाना तथा ॥ क्लीबेसार-
सनं चाथपुंस्कृत्यां शंखं लंबिषु ॥ १०८ ॥ पादांगैर्दंतुलाकोटिर्मंजीरो नूपुरोस्त्रियां ॥ हंसकः पादकटकः किंकिणीक्षुद्रघटिका ॥ १०९ ॥

चाकंदी मोत्यांचीकंदी मोत्यांचा
हारशतलतिकाचेदेवछंद द्वाविंशत्यष्टिकोगुच्छः चतुर्विंशतियष्टिकोगुच्छार्धः चतुर्यष्टिकोगोस्तनः द्वादशयष्टिकाविंशतियष्टिकः माणवकः एकयष्टिकाएकावली सत्तोवीसमोत्यांचाहार पौनो-
इत्यादि ४ बाजुबंदर आंगठी २ रासनामादिकांची आंगठी २ कांकेणे २ दाबक मंगपटप ५ एकयष्टिभवेत्कांची मेखलात्वष्टयष्टिका ॥ रसनाषोडशतेयाकलापः पंचविंशकः कुंडलोरा तोरड्यापेंजणाप्र-
६ धुंधुरे २

लग्नादियंजपासूत्रवस्त्रहोते कर्मभक्तसीतद्विकारः क्षौमं आदिशाणयान्वेवस्त्र कार्पासवस्त्र ३ रेशीमवस्त्र पीतांबर ४ कंबलादि कोरवस्त्र निर्गनाप्रवाणीतंतुवायशलाकायस्मात्तुनि० दोनधुन
लेलीवस्त्र धौतरेशमीवस्त्र बहुमोलान्वेवस्त्रादि पांवांबर २ प्राहुतवस्त्र वस्त्राचादशा पातयोः वस्त्रादिकांची लांबी ३ विस्तार २ सुने वस्त्र २ फडके २ छाटी वस्त्राची ६ शोभनवस्त्र २ स्थूलवस्त्र २

लकृफलकृमिरोमाणि वस्त्रयो निर्देशात्रिषु ॥ वौलंक्षौमादिफालंतुकार्पासंबादरंचतत् ॥ ११ ॥ कौशेयं कृमिकोशोत्थं रंकेवं मृगरोयजं ॥ अनाहतं निष्प्रवाणितं व
कंचनवांबरं ॥ १२ ॥ तत्स्यादुद्गमनीयं यत्तद्योतयोर्वस्त्रयोर्युगं ॥ पत्रोर्णधौतकौशेयं बहुमूल्यं महाधनं ॥ १३ ॥ क्षौमं दुकूलं स्याद्दुर्निवातं प्राहुतं त्रिषु ॥ स्थियो
बहुत्वे वस्त्रस्य देशोऽस्य वस्त्रयोर्द्वयोः ॥ १४ ॥ दैर्घ्यं माया मआनाहः परिणोहो विशालता ॥ पटश्च रंजीर्णवस्त्रं समौ नक्तैकं कपितौ ॥ १५ ॥ वस्त्रमाच्छादनं वा स
श्चैलं वसनं मंशकं ॥ स्रुचैलं कं पटोऽस्त्री स्याद्दशैशः स्थूलशाटकः ॥ १६ ॥ निचोलः प्रलदपटः समौ रल्लं कं कंबलौ ॥ अंतरीयोपसंख्या न परिधानान्यधोश
कै ॥ १७ ॥ द्वौ प्रौवरोत्तरासंगौ समौ बृहत्तिका तथा ॥ संख्या न मुत्तरीयं च चोलैः कूर्पासकोऽस्त्रियां ॥ १८ ॥ निशौरः स्यात्प्रावरणो हिमानिलनिवारणो ॥ अ
धोऽरुक् वरस्त्री णो स्याच्चंडांतकं मंशकं ॥ १९ ॥ स्यात्त्रिषात्यं पदीनं तस्याश्रोत्याप्रपदं हि यत् ॥ अस्त्री वित्तो न मुल्लोचो लुब्धा तां वस्त्रवश्मनि ॥ २० ॥ प्रैति
सीराजवनिका स्यात्तिरस्करिणी च सा ॥ परिकैर्मौगसंस्कारः स्यान्मोहिर्मार्जनामृजा ॥ २१ ॥ उद्धर्तनोत्सादनं द्वे क्लीबे आपु व आपुवः ॥ स्नानं च चोलु
चार्चिक्यं स्थौसको यप्रबोधनं ॥ २२ ॥

२१ गवसणी २२ कांबका २ अधोदेहमागस्य अंशकं उत्तरीय वस्त्र २ चोली २ रजई इत्या २ परकर पादाग्रयंत वस्त्र २ चोदवा २ डेरा राहुटी पड
२३ दाकनात २ कुंकुमादिकांचेशरीरी संस्कार २ मोक्षणादिके देह निर्मलकरणे २ पिष्टादिके शरीरमल दूरकरणे २ स्नानौचां ३ चंदनोदिके देहविलेपविशेष २ यथावैस्तरिकादेर्मद्यादिना २

अ. को.
१६

कंसकस्तूरीनेनालावरपत्रमुद्धा २ ललाटीकस्तूरीनेकेलेलातिलक ४ तिलकआणिविशेषकहेपुंछिगीवनपुंसकलिंगा कुंकू २ लोखेचीं धूलें वंगा ३ जयतागंधातरं जायपुंतिचंदन ३ कुंणा
चरु ७ नगरुः पस्मातत् महिषोपुष्यगंधिअगरु रौद्र ५ दशांगधूप २ लोबानेनामेसगंधिद्वय ४ विशेषनामकधूप ५ देवदारुचायाम कस्तूरीचींनावेपुछिगी ३ कंकौले ३ कापुसची २ चंदन ४

अनुबोधः पत्रलेखोपत्रांगुलिरिमेसमे ॥ तमोलपत्रतिलकचित्रकाणिविशेषकं ॥ १३ ॥ द्वितीयंचतुरीयेचनस्त्रियामयजुंकुमं ॥ काश्मीरजन्माग्निरिवचंवरं
बाल्हीकपीतने ॥ १४ ॥ रक्तसंकोचपिशनंवीरलोहितचंदनं ॥ राक्षोलाक्षाजतुंकीवेयावोलक्षौद्रुमामयः ॥ १५ ॥ लवंगदेवकुसुमं श्रीसंज्ञमयं जायकं ॥
कालीयकंचकाल्यनुसार्येचायसमर्थकं ॥ १६ ॥ वंशिकागुरुं राजाहं लोहकमिजजोगकं ॥ कालागुर्वगरुः स्यात्तुमंगल्यमालिगंधियत् ॥ १७ ॥ यक्षधूपः
सर्जरसोरासं सर्वरसावपि ॥ बहुरूपोप्यथैकधूपकचिमधूपकौ ॥ १८ ॥ तुरैकः पिंडकः सिलहोयावनीप्यथपायसैः ॥ श्रीनासोप्यथधूपोपि श्री
वेषसरलद्रवौ ॥ १९ ॥ मृगनाभिर्मृगमदः कस्तूरीचायैकौलकं ॥ कक्षोलकं कोशफलमथैकं पूरं मस्त्रियां ॥ २० ॥ घनसारं चंद्रसंज्ञः सीताश्वौहिमवा
लुका ॥ गंधसारो मलयजो भद्रश्चिंदनोस्त्रियां ॥ २१ ॥ तैलपणिकंगोशीर्षहरिचंदनं मस्त्रियां ॥ तिलपणी तु पत्रांगं रंजनं रक्तचंदनं ॥ २२ ॥ कुचं
दनेचायं जाती कोशजाती फलैसमे ॥ कपूरागरुकस्तूरीकंकौलेर्यक्षैर्कंदमः ॥ २३ ॥ गात्रौ नुलेपनीवर्तिर्वर्णकं स्याद्विलेपनं ॥ चूर्णानि वा सैयो
गाः स्युर्भो वितं वा सितं त्रिषु ॥ २४ ॥

मैलागिरिचंदन १५ रक्तचंदन १९ जायफल २ नांतनपुं० कपूरादिसमभागगंध कपूरागरुकस्तूरी कंकौल घुसृणाभिचणकीकृत
मिदं सर्वयक्षकंदमदृष्यते इतिव्याडिः उदीचें अनुलेपन २ उदणोसगंधिलावयाचेउपाय सगंधैलाविलेलेवस्तु ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥

हि. क.

१६

पूजाविशेष पुष्पमालामस्तकीं धातलेली ३ केशां संयुक्तपुष्परचना शेंडीची लोंबती माळ शेंडीपासून ललाटी माळ कपाळापासून लोंबती माळ यज्ञोपवीतापरिधातलेली माळ शेंडीलाघा-
तलेली माळ शिल्पादिरचना परिपूर्णत्व उशी २ बिछोना २ पलंगवाज ४ चेंडू २ दिवो २ पासादिवोसन २ डबान्चो फुला २ पिकरीणी २ केशविंचरीयाची फणी २ बुकोनामंचूर्ण २ आरसा ३ विंदोणा २

संस्कारोगंधमात्यायैर्यत्स्यातदधिवासने ॥ माल्यंमालांस्त्रजोमूर्ध्निकेशमध्येतुर्गैर्मकः ॥ ३५ ॥ प्रपञ्चकेशिरवालंबीपुरोन्यस्तललामकं ॥ प्रालंबमुजुलवि-
स्यालंकाद्वेकक्षिकंतुतत् ॥ ३६ ॥ यत्तिर्यकक्षिममुरसिशिरवास्वापोडशेरवरी ॥ रचनास्यात्परिस्थंदआभोगःपरिपूर्णता ॥ ३७ ॥ उपधानंतूपवहःशय्या-
यांशयनीयैवत् ॥ शयनंमंचैपर्यंकपर्यकाःखट्वासमाः ॥ ३८ ॥ गेदुंकःकंदुकोदीपःप्रदीपःपीठमासनं ॥ समुद्रकःसंपुटकःप्रतिग्रहःपतद्रुहः ॥ ३९
॥ प्रसाधनीकंकतिकापृष्ठांतःकटवासकः ॥ दर्पणमुकुटादशौचिजनंतालचंतकं ॥ ४० ॥ ॥ इतिचतुर्वर्गः ॥ ॥ संतैतिर्गोत्रजननकुलान्यभिजनान्व
यौ ॥ वंशोन्ववायःसंतानोवर्णाःस्यर्जाम्हेणोदयः ॥ १ ॥ विप्रश्चत्रियविद्व्यूद्राश्चौतुर्वर्ण्यमितिस्मृतं ॥ राजैर्वाजीराजवंश्योबीज्यैस्कुलसंभवः ॥ २
॥ महोक्तकुलीनार्यसभ्यसज्जनसाधवः ॥ ब्रह्मचारीगृहीवानपस्थोभिर्हस्तश्चतुष्टयै ॥ ३ ॥ आश्विनोस्त्रीद्विजात्ययैजन्मभूदेववाडवाः ॥ विप्रश्चब्राह्म
णोसौषट्कैर्मायागादिभिर्युतः ॥ ४ ॥ विद्वान्विपश्चिदोषज्ञःसंस्कधीःकोविदोबुधः ॥ धीरोमनीषीज्ञःप्राज्ञःसंख्यावान्यंडितःकविः ॥ ५ ॥ धीमान्सूरिः
कृतीकृष्टिःलब्धवर्णोविचक्षणः ॥ दूरदर्शीदीर्घदर्शीश्चोत्रियैल्लोदसौसमौ ॥ ६ ॥

२७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००
पासनकुलाची उत्पत्ति २ सज्जननामानि ६ प्रथमाश्रम २ द्वितीयाश्रम २ तृतीयाश्रम २ चतुर्थीश्रम २ पुनपुंसकीं आश्रमनामा ० ६ १ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

धनंशास्त्री २ हेरोनसोक्तोपक ब्रह्मवेत्तावेदांती २ सप्तपदार्थवादीकाणाद नास्तीकवादी २ जगत्कारणशून्य इति मतावलंबी न्यायशास्त्री २ मोक्षोत्तिस्योन्नासि स्यादिति वादिनः देहात्मगदी
बौद्ध २ योगशास्त्री २ सदेवेदं कार्यं जगादिति मानिनः उपाध्याय २ पित्रादिगुरु २ सार्थवेदसांगणारा २ यज्ञमान ३ सोमयज्ञी वारंवारयज्ञकरणारा अग्निहोत्री हृत्स्पतिसवकर्ता यज्ञांचे

मीमांसकौ जैमिनीयो वेदांती ब्रह्मवादिनि ॥ वैशेषिकः स्यादौ लूक्यः सौगतः शून्यवादिनि ॥ ७ ॥ नेव्योधिकस्त्वसिपादः स्यात्स्याद्वादिक औहन्तः ॥ ना
वीक लौकायतिकौ सत्कार्ये सारं व्यकापिलौ ॥ ८ ॥ उपाध्यायो ध्यापको यस्यान्निषेको दिकुतुरुः ॥ मंत्रव्याख्या कृताचार्य आदेशात् ध्वरे व्रती ॥ ९ ॥ यष्टानं
यजमानो यसोमं वेति दीक्षितः ॥ इज्याशीलो यायजूको यज्वातु विधिनेषवान् ॥ १० ॥ संगीष्यतीत्यारंभपतिः सोमपीथी तु सोमपाः ॥ सर्ववेदाः स येनेष्टो
याम् सर्वस्वदक्षिणः ॥ ११ ॥ असूचानः प्रवचने सांगेधीती गुरोस्तयः ॥ लब्धानुज्ञः समौ वृत्तः सत्त्वात् विषवेकते ॥ १२ ॥ छात्रांते वासिनो शिष्यो शिष्योः
प्रथमकल्पिकाः ॥ एकब्रह्मवता चारामिथः स ब्रह्मचारिणः ॥ १३ ॥ सौतोथ्यास्वेकगुरवश्चितवान् धिमग्निचित् ॥ पारंपर्योपदेशो स्यादिति त्यामिति
हाव्ययं ॥ १४ ॥ उपैज्ञाज्ञानमाद्यं स्यात्सात्वारंभोपक्रमः ॥ यज्ञः स वोध्वरो यागः सप्ततुर्मखः क्रतुः ॥ १५ ॥ पौरोहोमश्चातिथीनां संपर्यातेर्पणबोलः
॥ एते पंच महायज्ञा ब्रह्मयज्ञादिनामकाः ॥ १६ ॥ समैज्या परिषद्गोष्ठा समासमिति संसदः ॥ आस्थानी कुीबमास्थानं स्त्री नपुंसकयोः ॥ १७ ॥

सोमपानकर्ता १ विरवजिद्यकर्ता सोतशब्दः विश्वजिन्नामयज्ञ २ गुरुपासूनसांगवेदपठणकेलेला सांगवेदमूणनगुरु आज्ञेने गृहस्था ३ स्नानकेलेला शिष्यनामानि गुरोर्दोषाश्चादनं छत्रं तच्छीलमस्य ३
प्रथमवेदारंभी शिष्यः एकौचगुरुजवळमूणणारे त्यांचे परस्परनाम एक्यौचगुरुजवळपदलेले चर्येनकर्ता परंपराचाललेला उपदेशनाम दुसरें अव्यय उपदेशावांचून पूर्वचिंज्ञान उपदेशानंतर आ
रंभ यज्ञनामानि ७ ब्रह्मयज्ञ वैश्वदेव अहोष्ठीयागन ० पितृयज्ञ बलिहरण भूतयज्ञ समेची ९

समजंतिगच्छंत्यस्यांसमज्या. गावोनेकावाचतिष्ठंत्यस्यांगोष्ठी. सहसमानावाभांत्यस्यांसभा. समयंतिगच्छंत्यस्यासमिति. संसीदंत्यस्यांसंसत्. आतिष्ठंत्यस्यांआस्थानी. सीदंत्यस्यांसदः ६
 सांते यज्ञशौचेनापूर्वेसयजमानादिगृह यज्ञोत्तन्यूनाधिकदोषपरिहारकर्तृकलिज सभेतलेशिष्ट ४ यज्ञवेदी सामवेदी ऋग्वेदीहोता ब्रह्मोर्होत्रादिधनैर्वरणीयाः यज्ञपात्रादिस्थापनार्थेड
 मरुकार यागार्थशोधितभूमि २ यज्ञस्तंभाग्र्यवल्याकारकाष्ठ अंत्यजोदिगारणार्थपडोसा यज्ञस्तंभाग्र्य २ अग्निमंथनैकरूनकावावयाचेंकाष्ठ अग्निहोत्रोच्चेतीनअग्नि अग्निहोत्रोच्चित्रय मंत्रादिसंस्क

सदः ॥ १७ ॥ प्राग्वंशः प्राग्वविर्गेहात्सदस्याविधिदर्शिनः ॥ सभोसदः सभास्ताराः सभ्याः सामाजिकाश्चते ॥ १८ ॥ अध्वर्युर्होतारोयजुःसामर्विदः क्रमात् ॥
 आग्नीध्राध्वानैर्वर्याः क्रत्विजोयाजकाश्चते ॥ १९ ॥ वेदिः परिष्कृताभूमिः समैस्थंडिलचत्वरैः ॥ चर्षालोयूपकटकः कुंबौस्रगहनावृतिः ॥ २० ॥ यूपोयमैतानिर्मथ्य
 दारुणित्वरेणिद्वयोः ॥ दक्षिणोशिर्गार्हपत्याहवनीयौत्रयोययः ॥ २१ ॥ अग्नित्रयमिदंवेतोर्पणीतः संस्कृतोनलः ॥ समूह्यः परिचाय्योपचाय्यावष्टौप्रयोगि
 णः ॥ २२ ॥ योगार्हपत्यादानीयदक्षिणाग्निः प्रणीयते ॥ तस्मिन्नांनार्योयाग्नीची स्वाहा चंद्रतमुकप्रिया ॥ २३ ॥ ऋकैरसामिधेनीधाव्याचयास्यादग्निसमिधने ॥
 गायत्रीप्रसुरैर्वल्लदोहव्यपाकैर्वैरुः पुमान् ॥ २४ ॥ आमिषोसाशृतोषोयाक्षीरेस्यादधियोगतः ॥ धवित्र्यं व्यजनैतद्यद्वचितंमृगचर्मणाः ॥ २५ ॥ एषेदाज्यंसद
 ध्याज्येपरमान्नंतुपायसं ॥ हव्यैर्वैदेवपित्र्यैअन्नेपाप्मसुवौदिकं ॥ २६ ॥ ध्रुवोपमृज्जुर्हर्नातुस्त्वोमेदाः स्तैर्वैः स्विद्यः ॥ उपौकृतः पशुरसौयोभिमेव्यक्रतोहतः
 ॥ २७ ॥

रक्ततामि यज्ञाग्नि ३ अग्निधारणार्थेस्थलविशेषेप्रयुक्ताः गार्हपत्यापा. दक्षिणाग्निसिद्धकेला अग्निभार्या ३ अग्न्युदीपनकरायानीक्रत्वा २ उणिगौदिनाम हवनार्थमात २ चर्यतेमस्यतेइति
 चरुः अग्नीर्वरपदुदूधउष्णकरूनजीहोत्येती. अग्निप्रैज्वालनार्थमृगचर्माचाविंश्याणा दधिभिश्चितघृत. क्षीरान्न २ देवान्नहूयतेप्राण्यते देवायपित्रन्नकूयतेपितृभ्यः कुशब्दे यज्ञोपात्र वटपात्रंइति
 चक्रोकार अर्धचंद्रोकारपुष्टिः स्तैचीचेमेद ४ पशुः अग्निमंत्रितयज्ञी यज्ञार्थपशुहवन ३

सम
 ग्नी

अ. को
१८

यज्ञान्तपराहत ३ निहोर्लिङ्गां होमैद्वय अग्नीतडांकलेलेंद्वय यज्ञाचेशेवरीलकर्म यज्ञोपैवस्त २ लिं० यज्ञादिकर्म वापीकूपादिकर्म एतादियज्ञशेष देवादिभक्तान्नशेष दानान्ती १३ स्त्रीलिं०
प्रेतकर्मतदहर्दानमितिपातः सपिंडीत्यावरपितृहेशदान २ पिंडदानादिकर्मश्च द्वास्त्रियत्रत्तुहं दर्शश्चौद्ध आर्द्धनिर्णितकाल आर्द्धैर्द्वैजभक्तिशश्रूषा धर्मादिर्मार्गिण० शोधन २ गुर्वीधारोधन

परंपराकेशमनप्रोक्षणंचवधार्थकर्म ॥ वाच्यलिङ्गाः प्रमौतोपसंपन्नप्रोक्षिताहते ॥ २९ ॥ सान्नाय्यं हविरभौतुहुतं त्रिषु वषट्कृतं ॥ दीक्षांतो वभैवैयज्ञे तत्क
र्माहं तु यज्ञियं ॥ ३० ॥ त्रिष्वथ त्रुक्त कर्मेष्टैर्पूर्तरवातादिकर्मणि ॥ अमृतं विषं सोयज्ञशेषभोजनशेषयोः ॥ ३१ ॥ त्यागो विहायितं दानं सुसर्जने विसर्जने ॥ विश्रा
णनं वितरणं स्पर्शनं प्रतिपादनं ॥ ३२ ॥ प्रादेशनं निर्वपणं सपवर्जनं महतिः ॥ मृतार्थं तदहेदानं त्रिषु स्याद्द्वौर्ध्वदेहिकं ॥ ३३ ॥ पितृदानं निवापः स्याद्ब्रौद्धं
तत्कर्मशास्त्रतः ॥ अन्वोहार्यमासिकं शोषमोहः कुतुपोस्त्रियां ॥ ३४ ॥ पर्येषणं परिष्टिश्चान्वेषणं च गवेषणा ॥ सैन्निस्त्वध्येषणायां श्रौभिशस्तिर्याच
नार्थना ॥ ३५ ॥ षट्त्रिष्वध्यैर्मर्याथैपाद्यं पादावधारिणि ॥ क्रमादातिथ्यातिथेये अतिथ्यर्थे च साधुनि ॥ ३६ ॥ स्युरावेशिके आगंतुरतिथिर्नो गृहागते
॥ प्राघृणिकं प्राघृणिकावभ्युत्थानं तु गौरवं ॥ ३७ ॥ पूजनं मस्यापत्तिः सपर्यावर्हणाः समाः ॥ वरिवस्यातुशश्रूषापरिचर्याप्युपासनं ॥ ३८ ॥ व्रज्योदा-
व्यापर्यटनं चैर्यात्वीर्यापथे स्थितिः ॥ उपस्यैशस्त्रोचमनमथमौनैमभाषणं ॥ ३९ ॥ अंतुपूर्वीस्त्रियां वाद्यतृपरिपाटी अनुक्रमः ॥ पर्यायश्चातिपौतस्तु
स्यात्पर्ययउपात्ययः ॥ ४० ॥ निर्यमोव्रतमरुचीतच्चोपवासादिपुण्यकं ॥ औपावस्ततूपवासोविवेकः पृथगात्मता ॥ ४१ ॥

तिथीसंदेह अति० योजित गृहार्गत ४ पावेणा दूरदेशागतपावणा २ सैत्कारेण उठणं २ पूजा ६ आरौध्यसेवा ४ वतवेशात्प्रमण ४ ज्ञाने मार्गस्थिति आचमन २ भाषणे करणे २ अनुक्रम ५ अनुक्रमरहित ३
वैत २ एकभक्तलवणादि भोजननकरणं २ प्रैकैतिपुरुषादिभैदज्ञान

दि. कां.

थो

१८

आचारपूर्वकगुरुपासूनवेदग्रहणं २ ब्रह्मेयज्ञं जलि वेदपठणकर्त्ता याचे सुरवाती लबिंदु २ ध्यानयोगाचें आसन वैदिकविधान ३ यागाचे दोरी उक्तद्रव्य तो कल्प उक्तद्रव्याभावीं दुसरें येणें सं-
स्कारपूर्वकवेदग्रहणं नामगोत्रोच्चारकरून नमस्कार २ चतुर्थी श्रमवासी ५ तपकरणारा मौनव्रती २ अनुष्ठानाचे श्रमसहनकर्त्ता २ प्रथमाश्रमवासी २ वसिष्ठोदिससक्तवीर २ ब्रह्मचर्यदाकून-

स्याद्ब्रह्मवर्चसं ह्युताध्ययनार्थिरथांजलिः ॥ पाठे ब्रह्मांजलिः पाठे विप्रुषो ब्रह्म बिंदवः ॥ ४२ ॥ ध्यानयोगासने ब्रह्मासने कल्पौ विधिक्रमौ ॥ सुरैव्यः स्या
त्यथमः कल्पौ तु कल्पस्ततलो धमः ॥ ४३ ॥ संस्कारपूर्वग्रहणं स्यादुपाकरणं श्रुतेः ॥ समेतुपादग्रहणं मभिवादनमित्युभौ ॥ ४४ ॥ भिक्षुः परिव्राटकर्मदीपारा
शर्यापमस्त्री ॥ तपस्वी तापसः पारीकाशी वाचं यमौ मुनिः ॥ ४५ ॥ तपः कुशसहोदांतौ वर्णिनो ब्रह्मचारिणः ॥ ऋषयः सत्यवचसः स्मौतकस्त्वापुतौ व्रता
॥ ४६ ॥ यैर्निर्जितेन्द्रियग्रामायतनौ यतियश्च ते ॥ यः स्यादिले व्रतवशाच्छेते स्यादिलं शाख्यसौ ॥ ४७ ॥ स्यादिलश्चाथ विरजस्तमसस्युदयातिगाः ॥ पर्व
त्रः प्रयतः पूतः पौषंडाः सर्वलिंगिनः ॥ ४८ ॥ पालाशौ दंडौ पादौ व्रतैराभस्तवैर्णैवः ॥ अस्त्री कमंडलुः कुंडी व्रतिनामासनं वैषी ॥ ४९ ॥ अजिनं चर्मह
तिः स्त्री भिक्षा भिक्षा कदंबकं ॥ स्वाध्यायः स्याज्जपः सत्याभिषवः सवनं च सा ॥ ५० ॥ सर्वे न सापमध्वंसि जघ्यंतु धर्ममर्षणं ॥ दशैश्वर्यैर्णमैसश्च या
गौ पक्षांतयोः पृथक् ॥ ५१ ॥ शरीरसाधनापेक्षानित्यं यत्कर्म तद्यमैः ॥ नैयमस्तसंयत्कर्म नित्यमागतु साधनं ॥ ५२ ॥ क्षौरं तु भद्राकरणं मुंडनं वपनं त्रिषु ॥
नैतिः स्त्रियां नमस्कारः प्रणामश्च नमस्क्रिया ॥ ५३ ॥

अन्यआश्रमी गेलानाहीं जितेंद्रियाची नावे २ आस्तरणरहितभूमिशयनव्रती सलेंकनिष्ठपुरुष २ दोषरहितांची ना २ वेदध
र्मनाशक २ पालनाच्चत्रधीधर्मः पाशब्दश्च निगद्यते ॥ तं रवंडयं नितेतस्मात्सारवंडस्तेन हेतुनेति ॥ सुंजीचौदंड व्रतार्थकृतवेणुदंड कमंडलुनावे २ व्रतैर्कल्याचें आसन वृसीपादः मुगैव्याघादिच
र्म ३ भिक्षासमुदाय वेदाध्ययनाचीं २ यज्ञस्नानार्थसोमलताकंडन गंडूषाकर्षण अमौवास्येसयाग पौर्णमासेसयाग संध्यापौसनादि उपवेसादि मुंडनेना ०४ नमस्कार ४

उजव्याहाताने पातले जे पत्तो पवीत अपसेच्य डाव्या हातात यत्तो पवीतानी माला बोरांची अग्रावर देवतीर्थ कनिष्ठोनाभिकांच्या मुळीं प्रजापतितीर्थ अंगुष्ठतर्जनीच्या मध्यभागीं पितृतीर्थ अंगुष्ठ
मूळीं ब्रह्मतीर्थ ब्रह्मभाव ३ देवभावानी नावे ब्रह्मभावात गोभूतगोमयादिसाध्यवत संन्यासिकृतनिरशन नष्टोघिहोत्री दंभाने केलेले ध्यानमौनादि षोडशे वर्षांनंतर ज्याची झाली सुजी वे

उपवीतं यज्ञसूत्रं पौतृते दक्षिणे करे ॥ प्राचीनो वातमन्यस्मिन्नीवीतं कंठलंबितं ॥ १०॥ अंगुल्यग्रे तीर्थं देवं स्वल्पांगुल्योर्मूले कायं ॥ मध्ये गुष्ठांगुल्योः पंचमूले तंगुष्ठ
स्थं ब्रह्म ॥ ११॥ स्याद्ब्रह्मभूयं ब्रह्म तं ब्रह्म सायुज्यमित्यपि ॥ देवभूयादिकं तद्वत्कृच्छ्रं सातपनादिकं ॥ १२॥ सन्यासवत्यनशनेषु मान्यायोथ वीरहा ॥ नष्टाग्निः कुं
हनालोभाच्चिध्येथापि कल्पना ॥ १३॥ ब्रह्मसंस्कारहीनः स्यादसौ ध्यायोनिराकृतिः ॥ धर्मध्वंजीलिंगवृत्तिरवकीर्णक्षितव्रतः ॥ १४॥ ससेयस्मिन्न-
स्तमेति ससेयस्मिन्नुदेति च ॥ अश्रुमानभिनिर्मुक्ताभ्युदितो च यथाक्रमं ॥ १५॥ परिवेत्ता नुजो नूदे ज्येष्ठेदारपरिग्रहात् ॥ पौरवित्तिस्तु तज्ज्याया
न विवोहोपयमौ समौ ॥ १६॥ तथा परिणयो हा होपयामोः पाणिपीडनं ॥ व्यवोयो ग्राम्यधर्मो मैथुनो निधुवनं रतं ॥ १७॥ त्रिवर्गो धर्मकामार्थश्चतुर्वर्गः
समोक्षकैः ॥ सबलैस्ते श्रुतुर्भद्रं जन्याः स्तिग्धावरस्यये ॥ १८॥ ॥ इति ब्रह्मवर्गः ॥ ॥ मूर्धाभिषिक्तो राजन्यो बाहुजः क्षत्रियो विराट् ॥ राज्ञिराट् पा
थिवः क्षमाभृन्नृपभूपमहीक्षितिः ॥ १९॥ राजा तु प्रणताशेषं सामंतः स्यादधीश्वरः ॥ चक्रवर्ती सार्वभौमो नृपो न्योमंडलेश्वरः ॥ २०॥ येनैष्टं राजसूयेन मल
स्थेश्वरश्च यः ॥ २१॥

१५ अध्ययनवर्जित २ जीविकार्थजरादिधारक २ ब्रह्मचर्यादिनष्टज्याचें २ अस्तमानी जो निजतो १९ सूर्योदयकाळीं निजतो तो ज्येष्ठे चें लग्न होतां कनिष्ठे चें झालें तो परिवेत्त्याचा ज्येष्ठ
बंधु विवोहाचीं ६ स्त्रीसंगाचीं नावे १ तीने पुरुषार्थ धर्मवैदो विहितः कामः यथाविधि स्त्रीसेवनं अर्थो धनं मोक्षसहचतुर्वर्ग धर्मादिसंमत्वं जामाताचे गोतबळे क्षत्रियनामानि ५ नृपनामानि ७ स्वदेशीं

२१ च्या नृपाचार्या राजाचें नाम अधीश्वर आसमुद्रक्षितीश्वर २ वारा राजे ज्या देशी त्या देशाचाराजा

राजसूयादिविशिष्ट नृपसमुदाय सत्रियसमुदाय अमात्य ३ फडणिसादिकरूत प्रधान २ दानादिकांचा संकल्पसांगणारा २ वारी प्रतिवारी यांचा कज्जा तोडणारा २ द्वारपाल २ मृत्युवर्ग २ अधिकारी २ एक्योग्रामाचा अधिकारी बहुतेक ग्रामाचा अधिकारी सर्वेण चेंद्रेण घेणें ज्याकडे तो २ रजताध्यक्ष २ अंतर्ग्रहीचा अधिकार ज्याकडे तो राजस्त्री ग्रहाचे बाह्यरक्षणाधिकारी चोपदार ४

शास्त्रियश्चाज्ञयाराज्ञः संसम्नाडयराजैकं ॥ ३ ॥ राजैन्यकंचनृपतिक्षत्रियाणांगणैकमात्रं ॥ मंत्रोधीसचिवोमात्योन्येकर्मसचिवास्तनः ॥ ४ ॥ महामात्राः प्रधानानिपुरोधास्तपुरोहितः ॥ दृष्टरिव्यवहाराणां प्राडविवाकाक्षदर्शको ॥ ५ ॥ प्रतीहारेद्वारपालदास्थदास्थितदर्शकाः ॥ रक्षिवर्गस्त्वनीकस्थोथाध्यक्षाधिकृतौसमौ ॥ ६ ॥ स्थायुकोधिकृतो ग्रामे गोपो ग्रामेषु भूरिषु ॥ भौरिकः कनकाध्यक्षोरूप्याध्यक्षस्तनैक्षिकः ॥ ७ ॥ अंतःपुरे त्वधिकृतः स्यादंतर्वेशिकोजनः ॥ सौविदह्याः कंचुकिनः स्थापत्याः सौविदाश्चते ॥ ८ ॥ षण्ढो वर्षवरस्तल्यो सेवकार्यनुजीविनः ॥ विषयानंतरो राजा शत्रुभिन्नमतः परं ॥ ९ ॥ उदासीनः परतरः पार्थिग्राहस्तपृष्ठतः ॥ रिपौ वैरिसपत्नारिद्विषद्वेषणदुहृदः ॥ १० ॥ दिड्पक्षाहिता मित्रदस्युशात्रवशत्रवः ॥ अधियातिपरारातिप्रत्यर्थिपरिपंथिनः ॥ ११ ॥ भ्रातृव्यासहनद्वेषीजियांसप्रत्यनीकिनः ॥ वयस्यः स्निग्धः सवया अथ मित्रं सरवास्तुहृत् ॥ १२ ॥ सरव्यं सामपदीनं स्यादनुरोधो नुवर्तनं ॥ यथार्हवर्णः प्रणिधीरपसर्पश्चरः स्परः ॥ १३ ॥ चारश्च गूढपुरुषश्चासः प्रत्ययितस्त्रिषु ॥ सांवत्सरोज्योतिषिको दैवज्ञगणकावपि ॥

स्त्रीस्वभावी षण्ढपुरुष २ खोजाग्र ० सेवक रणारा स्वदेशां संव्यवधानरहितजो राजा तो राजां वरेण व्यवहितो राजा मित्रं स्यात् शत्रुमित्र ० जिंकौ यांचा इच्छेनें पृष्ठभागी उभाराजा वैशिनाम १९ क्षेपकः तुल्यैव यांचा मित्रांनी ३ मित्रांचे कर्म २ इष्टसंपादन २ गृहसंचारकर्ते राजदूत ७ विश्वोक्त २ जोशीयांची ८ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥

अ. को.
२०

शिवंती २ सदा अन्नादिदाता २ लैखकनामानि ४ अक्षरलेखन ४ दूतनामानि २ दूतभाववदूतकर्म २ पांथाचीनावे राजासंजीविनभांडारनगरीकिल्हासेनाहीसानसज्यागेवनुक्रमाने
जाणावी नागरिकलोकासहित आठजां स्वर्णादिदानेन शत्रुस्त्रीत्युत्पादनं परमंडलकुंतनादि शत्रुपराजयार्थगमनं किल्यावरराहाणे संधिविग्रह साहोराज्यगुण शरीरवैभक्तिं मंत्र

हि. को.

सुमौहर्तिकमौहर्तज्ञानिकान्तिका अपि ॥ तांत्रिको ज्ञानसिद्धान्तः सत्रीगृहपतीः समौ ॥ १३ ॥ लिपिकारोक्षणचणोक्षणवचुश्चलेखके ॥ लिखितास
रविन्यासेलिपिलिखिरुमेस्त्रियौ ॥ १४ ॥ स्यात्संदेशहरोदूतोदौत्यंतद्वावकर्मणि ॥ अध्वनीनोध्वगोध्वन्यः पांथः पथिक इत्यपि ॥ १५ ॥ स्वाभ्यमात्यसत्त्वकोशरा
ष्टदुर्गबलानिच ॥ राज्यांगानिप्रकृतयः पौराणां श्रेणयोपिच ॥ १६ ॥ संधिर्नाविग्रहोयानमासनंदेधमाश्रयः ॥ षड्गुणाः शक्तयस्तिस्त्रः प्रभावोत्साहमंत्रजाः ॥ १७ ॥
क्षयस्थानचतुर्ध्वनिवर्गोनीतिवैदिनां ॥ सप्रतापः प्रभावश्चयत्तेजः कोशदंडजं ॥ १८ ॥ साम्प्रदानेसंद्रभंडावित्युपायचतुष्टयं ॥ साहसंतुदमोदंडः सा
मसांत्वमथोसमौ ॥ १९ ॥ संदोपजापावुपधाधर्माद्यैर्यत्परीक्षणं ॥ पंचत्रिषष्टक्षीणोयस्त्तृतीयाद्यगोचरः ॥ २० ॥ विविक्तविजनछन्ननिःशालाकास्त
थारहः ॥ रहश्चोपांशुत्तालिगेरहस्यंतद्ववेत्रिषु ॥ २१ ॥ समौविस्त्रंभविश्वासौभ्रेषोभ्रंशोयथोचितात् ॥ अन्नेषन्यायकल्यास्तदेशरूपंसमंजसं ॥ २२ ॥

सामर्थ्यत्यातीनशक्ति अष्टवर्गनाश अष्टवर्गाणां उपचयापचयो अष्टवर्गसिद्धि कोशदंडजतेज २ सांत्वेन धनोदिसमर्पण फितूरि दंडादिउपायकरून वरपकरणे दंडाचीं ३ सांत्वेन २
मेदोचीं २ राजानेधर्मादिकें करून अमात्यादिपरीक्षाकरणे अष्टदक्षीणादिशालाकशब्दपर्यंतपांचनावेतिहीलिंगी कांहीमसलतनिसन्याससमजायाचीनाहीत्यास अष्टदक्षीण ह्यणता
त जनेरहितस्थल ७ सांत्वेने हीदोहीं अव्य ० ऐकांतीं झालेलें ३ लिंगीं विश्वोसनामे २ कांहीं प्रसत्याजवरूनपडणें २ नीतीचीं ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥

२०

न्यायार्जित^१ युक्तो^२ दि^३ ति^४ ही^५ लिं^६ गी^७ युक्तो^८ युक्तविचार^९ आज्ञो^{१०} ना^{११} न्याय^{१२} मार्ग^{१३} राहाणं^{१४} सांतेन^{१५} पुंसक^{१६} अपराध^{१७} २ बंधन^{१८} २ शास्त्र^{१९} दंड^{२०} द्विगुण^{२१} दंड^{२२} कर्षका^{२३} दिकां^{२४} पासून^{२५} राजया^{२६} त्याभा^{२७} ग ३ धारा^{२८} पट्टी^{२९} म^{३०} नद्या^{३१}
दिसर्व^{३२} राजस्य^{३३} त्यस्य^{३४} दृष्टि^{३५} तजका^{३६} तप्रसि^{३७} नृप^{३८} दुर्गा^{३९} दिदर्शन^{४०} नादौ^{४१} समर्थ^{४२} माण^{४३} वस्तु^{४४} कन्या^{४५} दान^{४६} समर्थ^{४७} व व्रत^{४८} भिक्षे^{४९} चा^{५०} गार्थी^{५१} दी^{५२} स^{५३} मान^{५४} द्रव्य^{५५} २ वर्तमान^{५६} काल^{५७} २ पुढें^{५८} ये^{५९} ण्यो^{६०} चा^{६१} काल^{६२} व्यापारो^{६३} चेतका^{६४}

युक्तमौ^१ पयिकं^२ लभ्यं^३ भजमाना^४ भिनीतवत्^५ ॥ न्याय्यं^६ च^७ त्रिषु^८ षट्सं^९ प्रधारणा^{१०} तु^{११} समर्थना^{१२} ॥ २५ ॥ अवैवा^{१३} दस्तु^{१४} निर्देशो^{१५} निदेशः^{१६} शासनं^{१७} च^{१८} सः^{१९} ॥ शिष्टि^{२०} श्रवा^{२१} ज्ञा^{२२}
च^{२३} संस्था^{२४} तु^{२५} मर्यादा^{२६} धारणा^{२७} स्थितिः^{२८} ॥ २६ ॥ आंगो^{२९} मरा^{३०} धो^{३१} मंतु^{३२} श्रसमे^{३३} तू^{३४} हन^{३५} बंधने^{३६} ॥ द्विपा^{३७} द्यो^{३८} द्विगुणो^{३९} दंडो^{४०} भांग^{४१} धेयः^{४२} करो^{४३} बलिः^{४४} ॥ २७ ॥ घट्टा^{४५} दिदेयं^{४६} शौ^{४७} को^{४८}
स्त्री^{४९} प्राप्ते^{५०} तंतु^{५१} प्रदर्शनं^{५२} ॥ उपायन^{५३} सुदया^{५४} त्यामु^{५५} पहारं^{५६} स्तथो^{५७} पदा^{५८} ॥ २८ ॥ यौतका^{५९} दितुं^{६०} तद्वयं^{६१} सदा^{६२} यो^{६३} हरणं^{६४} च^{६५} तत्^{६६} ॥ तत्का^{६७} लु^{६८} स्तुतदा^{६९} त्वं^{७०} स्यात्^{७१} त्र्यो^{७२} यनि^{७३}
कालं^{७४} उत्तरं^{७५} ॥ २९ ॥ सौष्टिकं^{७६} फलं^{७७} सद्यो^{७८} उदैकं^{७९} फलमु^{८०} चरं^{८१} ॥ अदृष्टं^{८२} वह्नि^{८३} तो^{८४} यादि^{८५} दृष्टं^{८६} स्वपरं^{८७} च^{८८} कृजं^{८९} ॥ ३० ॥ मही^{९०} भजा^{९१} महि^{९२} भयं^{९३} स्वपक्ष^{९४} प्रभवं^{९५} भयं^{९६} ॥
तत्रि^{९७} यो^{९८} त्वधिकारः^{९९} स्याच्चो^{१००} मरंतु^{१०१} प्रकीर्णकं^{१०२} ॥ ३१ ॥ नृपा^{१०३} सव्यं^{१०४} तद्रा^{१०५} सनं^{१०६} सिंहो^{१०७} सनं^{१०८} च^{१०९} तत्^{११०} ॥ हेमं^{१११} च^{११२} त्वा^{११३} तपे^{११४} च^{११५} राज^{११६} स्तु^{११७} नृपलक्ष्म^{११८} तु^{११९} ॥ ३३ ॥ भद्रं^{१२०} कुंभं^{१२१}
पूर्णं^{१२२} कुंभो^{१२३} भृंगो^{१२४} रः^{१२५} कनक^{१२६} लुका^{१२७} ॥ निवेशः^{१२८} शिबिरं^{१२९} षडे^{१३०} सज्जनं^{१३१} तूपर^{१३२} क्षणं^{१३३} ॥ ३४ ॥ हस्त्य^{१३४} श्वर^{१३५} धपो^{१३६} दातं^{१३७} सेना^{१३८} गं^{१३९} स्याच्च^{१४०} तुष्टयं^{१४१} ॥ दंतो^{१४२} दंता^{१४३} वलो^{१४४} हस्ती^{१४५} दि^{१४६}
रदो^{१४७} नेक^{१४८} पो^{१४९} द्विपः^{१५०} ॥ ३४ ॥ मतंग^{१५१} जोग^{१५२} जो^{१५३} नागः^{१५४} कुंजरो^{१५५} वारणः^{१५६} करी^{१५७} ॥ इमं^{१५८} स्तवे^{१५९} रमः^{१६०} पद्मी^{१६१} यूथे^{१६२} नाथ^{१६३} स्तयूथपः^{१६४} ॥ ३५ ॥ लफल^{१६५} का^{१६६} रं^{१६७} कस्तु^{१६८} नपुढें^{१६९} होरे^{१७०} फलं^{१७१} अ

दृष्टं^१ भयं^२ दृष्टं^३ भयं^४ राजां^५ से^६ स्व^७ सहाय^८ जन्य^९ भयं^{१०} लुच^{११} धौरणा^{१२} दिव्या^{१३} पार^{१४} २ चैवरी^{१५} २ मणि^{१६} विरचित^{१७} राजासन^{१८} २ स्वर्ण^{१९} कृतनृपासन^{२०} छत्रं^{२१} २ राजो^{२२} चें^{२३} छत्रं^{२४} २ राज्ञो^{२५} भिक्षे^{२६} कार्य^{२७} जलपूर्ण^{२८} कन^{२९}
ककुंभं^{३०} २ सर्व^{३१} णा^{३२} चें^{३३} जलपात्र^{३४} शारी^{३५} २ सैन्ये^{३६} वसति^{३७} गोद^{३८} प्र^{३९} २ सैन्ये^{४०} रक्षणार्थी^{४१} पाहारा^{४२} २ चतु^{४३} रंगसेना^{४४} पदो^{४५} तिसमुदाय^{४६} गजेना^{४७} मानि^{४८} १५ यूथे^{४९} मुख^{५०} गज^{५१} २ ॥ ॥

उत्तरः का
ल उना
तिः

मसोन्यतहती २ गजोचे बालकछावा २ दानेस्वावीगज ३ गलितमदगज २ गजसेमुदाय २ गजस्त्री ३ हस्तीचेगाला गजोचामाद शंडोनिगतिजलकण २ गंडस्थल ४ गजगालाचामध्य गजलेला
द गजेन्वगोलक २ गजेअपंगमांत २ हस्तिकेणीचेमूल २ ललाटीयोभाग दंतोचामध्य गजोचास्कंधदेश मुरेवादिस्थितिबिंदुसमूह गजपार्श्वभाग पूर्वभोग पूर्वजंघादिदेश जंघादिदे

मदोत्कटोमुदकलः केलभः करिशावकः ॥ प्रभिनो गजितो मत्तः समावृद्धांतनिर्मदो ॥ ३६ ॥ हातिकंगजतावृद्धेकरिणाधेनुकावशा ॥ गंडः कैदोमदा
एनं वमथः करशीकरः ॥ ३७ ॥ कुंभोतुपिंडो शिरसस्तयोर्मध्येविदुः पुमान् ॥ अवग्रहोललारस्यादीषिकैत्वक्षिकूटकं ॥ ३८ ॥ अपंगदेशो निर्याणं
केणमूलं तु चूलिका ॥ अंधः कुंभस्य वाहित्यं प्रतिमानं मधोस्ययत् ॥ ३९ ॥ आसनं स्कंधदेशः स्यात्पर्यंकं बीजुजालकं ॥ पैशभागः पार्श्वभोदंतभा
गरक्तयोमतः ॥ ४० ॥ द्वौ पूर्वपश्चाज्जंघादिदेशो गात्रावरेकमात् ॥ तौ त्रैवेणुकमालेन बंधस्तं भेद्यं शरैरेल ॥ ४१ ॥ अंदुको निवाडो रूपा स्यादकुशोरूपा
सृष्टिः स्त्रियां ॥ दूष्या वक्ष्या वरत्रा स्यात्कैल्यना सज्जना समे ॥ ४२ ॥ प्रवेण्या स्तरणं वर्णः परिस्तोमः कुथोद्वयोः ॥ वीतं त्वसारं हस्त्यश्ववैशितुग-
जबन्धिनी ॥ ४३ ॥ घोटैकेपीभेतुरगतुरंगाश्वतुरंगमाः ॥ वाजिवाह्यं वर्गं धर्वाहयसैधवससयः ॥ ४४ ॥ औजानेयाः कुलीनाः स्युर्विनीताः साधुवाहि-
नः ॥ वौचाहिजाः पारैसीकाः कांबोजा बाल्हिकाहयाः ॥ ४५ ॥

२९ नायकारोहणार्थगजसजीकरण २ गजेषु स्तरण ५ युत्थास असमर्थगजअश्व गजबंधनशाला पोडो १२ हस्तेकारांतपुं ० वीतिपाठः वीतिः पानेतुरंगेचेति विश्वमकाशः कुली
नाश्व चांगलेवाहाणारेअश्व व नोयुदेशीचेअश्व पौशीकदेशीचेअश्व कांबोजदेशीचे ६ बाल्हीकदेशीचे १ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥

अश्वमेधोपयुक्तअश्व वेगशालीअश्व वृषभैवद्वारवाहीकअश्व २ खेतारश्व रथवाहाणाराअश्व शिंगेरू घोडीचींनावे ३ अश्विनीसमुदाय जोमार्गएक्याअश्वानेएक्यादिवसानेक्रमि
ला अश्वमंध्यभाग अश्वशब्द २ अश्वगलेसमीपभाग अश्वसमुदाय २ समानेगतिचवडचाल सररेगति मंडलैगति बोजीचाल चाकैचाल यांचेचंगतीसधारणानान

ययुरश्वोश्वमेधीयो जेवनस्तुजवादिकः ॥ पृथ्वीः स्थोरीसितः कंकोरिथ्योवोढारथस्ययः ॥ ४६ ॥ बौलः किशोरोवांम्यश्वावडवावाडवंगणे ॥ त्रिष्वा-
श्वीनंयदश्वेनदिनेनेकेनगम्यते ॥ ४७ ॥ केशंयतुमध्यमश्वानांहेपांहेषाचनिःस्वनः ॥ निगालस्तगलोदेशोहृदेत्वश्वीयमाश्ववत् ॥ ४८ ॥ ओ
स्कंदितंधोरितेकरेचित्तंवलितंभुतं ॥ गतयोमूःपंचधोराघोणातुप्रोथमस्थियां ॥ ४९ ॥ कविकंतुरवलीनोस्त्रीशौकंकीबेस्वरःपुमान् ॥ पुच्छो
स्त्रीलुमेलांगूलेबोलहस्तश्चवालधिः ॥ ५० ॥ त्रिष्पावृत्तलुदितोपरावृत्तेमुहंभवि ॥ यानेचक्रिणियुद्धार्थेशीतांगःस्यंदनोरथः ॥ ५१ ॥ असौ
पुष्परसश्चक्रयानेनसमराययत् ॥ कर्णरिथःप्रवहणंडयनंचसमंत्रयं ॥ ५२ ॥ कीबेनःशकटोस्त्रीस्यात्गंत्रौकंबलिवात्यकं ॥ शिबिकेया
प्ययानंस्यादोलोपेरवादिकास्थियां ॥ ५३ ॥ उभौतुह्येपवैय्योघोदीपिचर्माद्यतेरथे ॥ पांडुकंबलीसंवीतःस्यंदनःपांडुकंबलिः ॥ ५४ ॥ रथोकां
बैलवस्त्रोद्याःकंबलादिभिरावृते ॥ त्रिषुह्येपादयोऽर्थ्योरथकदयोरथवजे ॥ ५५ ॥

अदंतनपुंसक केशसंमूहयुक्तपुच्छाग्रभाग २ अश्वशाल्यलो कतो जो अश्व २ सुदोपयुक्तरथ २ सरवमणार्थकृतचक्रयानयुद्धार्थनाहांतुररवाचीगाडीमसिद्ध ३ सौतन
पुं० लिंगीगाडा २ गोडीबैलाची पालेखी २ हिंदोको २ व्याघ्रचर्मयुक्तरथ २ श्वेतकंबलयुक्तरथ कंबलोवृत्तरथ वस्त्रोवृत्त ह्येपादिवस्त्रापर्थत २ लिंगी रथसंमूह

स्थोदिकोचापुटीलमाग २ रथोचे अवयवमात्र २ चक्रांचाचिनीनावे २ चक्रांचापृथिवीस्पर्शभाग २ रथचेक्रमध्यमंडलाकार २ कुनीग्रंथपुरोवर्तिकीलकशस्त्रापासूनरक्षणार्थरथाने आवरण २ अश्वबंधनकाष्ठस्थाने २ रथोद्योभागीचेकाष्ठ अश्वअडकावयाचेकाष्ठ बाहेरमात्राचीनावे ४ पूर्वचोलीनेवाहतातथान पिप्लुनाचीनावे ४ सौरथिनामा ० रथोवरचेवीर अश्वेस्त्रा

धूः स्त्रीक्रीडेयानमुरवंस्याद्रथो गमपस्करः ॥ चैसौरथांगंतस्यांतोनेमिः स्त्रीस्यात्यधिः पुमान् ॥ ५६ ॥ पिंडिकैनाभिरक्षायकीलकेतुद्वयोरणिः ॥ रथ
गमिर्वरूथो नाकुर्बरेस्तयुगंधरः ॥ ५७ ॥ अर्जुनकषेदिर्वधस्थं प्रोसंगो नायुगाद्यगः ॥ सर्वे स्याद्दौहनं यानं युगयं पञ्चं च धोरणी ॥ ५८ ॥ परंपरावाहनं येतत
द्वैतीतकमस्त्रियो ॥ औधोरणाहस्तिपकाहस्त्यारोहानिषादिनः ॥ ५९ ॥ नियंता प्रोजितायंतासूतः क्षत्ताचसारथिः ॥ सव्येष्टदक्षिणस्थो च संज्ञारथ
कुतंबिनः ॥ ६० ॥ रथिनैः स्यंदनारोहा अश्वारोहास्तसादिनः ॥ बलिनीये सहस्त्रेण साहस्रास्ते सहस्त्रिणः ॥ ६१ ॥ परिधिस्थः परिचरः सैन्यानीर्वाहिनी
पतिः ॥ मैदायोधाश्च योत्थारः सेनारक्षोस्तसैनिकाः ॥ ६२ ॥ सेनायां समवेता ये सैन्यास्ते सैनिकाश्च ते ॥ कंचुको वारवाणो स्त्रीयं तु मध्ये सकुचुकाः
॥ ६३ ॥ बध्नांति तत्सौरस नमधिकांगोथैरीर्षकं ॥ शीर्षण्यं च शिरस्त्रेथ तनुं च वर्मदशनं ॥ ६४ ॥ उरच्छ्रुतः कंकटको जगरः कवचोऽस्त्रियं ॥ आमुक्तः
प्रतिमुक्तश्च पिनद्धश्चापिनद्धवत् ॥ ६५ ॥ सन्नद्धो वर्मितः सज्जो दंशितो व्यूढकंटकः ॥ त्रिधा मुक्तो दयो वर्मभृतां कौवचिकंगणो ॥ ६६ ॥ पदौति पत्तिप
तगणादातिकपदाजयः ॥ पद्मश्च पदिकश्चार्थपादौ तं पत्तिसंहतिः ॥ ६७ ॥

१ अश्वदिसहस्रांचेस्वामी २ राजसेनेसदंडकरणारा ३ तलावेदार सेनापति ४ युद्धकर्ते ५ सेनार
क्षकप्राहारेकरी ६ सेनेतयेऊनमिळालेले ७ चोळणा ८ कांच्या दोष ९ कवच १० शरीरावतीयातलेली कवचादि ११ कवचधारणकर्ता १२ आमुक्तादि १३ स्त्रिलि १४ कवचधारिसमुदाय पांयदेकपदौतिसमु
दाय

शस्त्रावरज्या चें जीवन ४ बाणदोकण्यांत निष्णात १ संकेतस्थळीं बाणप्रवृत्त्याचा धनुष्यधर ५ बाणयुक्तनर २ शक्ति आयुधधारी २ दांडेवाला परशुधारी पारश्वधपातः शस्त्र खड्गधारी
निमचेकरीप्र. विदेकरी भालाधरणारा दांडात २ ध्वजधरणारा २ संगतयेणारा ४ पुढेंचालणारा ७ मंदचालीचा २ अतिचालीचा २ चालण्यावर जीवनज्यानें २ वेगवेगळे कांचीनाचे ६ अव

शस्त्राजीवेकांडपृष्ठायायुधिकाः समाः ॥ कृतहस्तः सप्रयोगविशिरवः कृतपुरववत् ॥ ६८ ॥ अपराधपृष्ठाकोसोलस्याद्यश्च्युतसायकः ॥ धन्वी
धनुष्मान्धातुको निषंग्यस्त्रीधनुर्धरः ॥ ६९ ॥ स्यात्कुंडवांस्तकांडीरः शाक्तिकः शक्तिहेतिकः ॥ याष्टीकपारश्वधिको यष्टिस्वधितिहेतिको ॥ ७० ॥ नै-
स्त्रिशिकोऽसिंहेतिः स्यात्समोप्रौसिककोतिको ॥ चर्मोफलकपाणिः स्यात्तनोकीवैजयंतिकः ॥ ७१ ॥ अर्जुनपूर्वः सहायश्चातुचरोभिचरः समाः ॥ पुरा-
ग्रीयेसरः प्रष्टोऽग्रंतः सरपुरः सराः ॥ ७२ ॥ पुरोगमः पुरोगामीमंदगामीतुमंथरः ॥ जंघालोतिजवस्तल्यौ जंघांकरिकजाधिकौ ॥ ७३ ॥ तरैस्वीत्वरितौवे
गीप्रजवीजवनोजवः ॥ जैव्योयः शक्यतेजेतुं जैयौ जेतव्यमात्रके ॥ ७४ ॥ जैत्रैस्तजेतायोगश्चत्यलं विद्विषतः प्रति ॥ सौम्यामित्रौभ्यभित्रीयोव्यभ्य-
मित्रौण्डित्यपि ॥ ७५ ॥ ऊर्जस्वीलः स्यादूर्जस्वीयऊर्जातिशयान्वितः ॥ स्यादूर्जस्वानुरसिलोरथिनारथकोरथी ॥ ७६ ॥ कौमंगाभ्यनुकासीनौल्यंल्यतीन
स्तथाभूशौ ॥ शूरोवीरश्चविक्रान्तोजेताजिष्णुश्चजित्वरः ॥ ७७ ॥ सांयुगीनौरणोसाधुः शस्त्राजीवादयस्त्रिषु ॥ ध्वजिनोवाहिनीसेनापृतनानीकिनीचमूः
॥ ७८ ॥ वस्तुधिनीबलसैन्यचक्रंचानीकमस्त्रियां ॥ व्यूहैस्तबलविन्यासोभेदादंडादयोयुधि ॥ ७९ ॥

पारा ३ परौकमी २ परास्तलातीचा २ रथस्वामी ३ यथेष्टगमनशील २ अतिगमनशील शूरनाम ३ जिंकणारा ३ संग्रामीकुशल शस्त्राजीवनामासापाखूनसांयुगीनांतपर्यंत त्रिलिंगी सेनेची ११ देरा
विशेषीविभागसैन्यस्थापन दंडभोगमंडलादिव्यूहभेद

अ. को.

23

न्यूहपश्चाद्भाग १ सेनापश्चात् विभागे सेन्यस्थापन २ एकगज एक रथ तीन अश्वपांचपाय दलयाचे नांव पत्नी गजादिपूर्वीपेक्षा त्रिगुणपुटे. तीनैपति. तीनैसेनासुरव तीनैगुल्म तीनैगण ३ वाहिनी. तीनैघतना
तीनचमू राहा अनी कीनीची असौहिणीहस्ति ७२१० रथ ७२१० घोडे २१८७० पांयदल ३६४५० संपत्तिची नावे ४ विपत्तिची २ शस्त्रे ४ धनुष्ये ७ कर्णाचे धनुष्य २ अर्जुनैधनुष्य २ धनु

मत्पासारोव्यूहपाणिः सैन्यपृष्ठे मतिग्रहः ॥ एके भैरवाश्चर्यापत्तिः पंचपदातिका ॥ ८० ॥ पत्यंगैस्त्रिगुणैः सर्वैः क्रमादारव्यायथोत्तरं ॥ सेनासुखंगु
ल्लोमणौवाहिनीपुर्तनाचमूः ॥ ८१ ॥ अनीकिनीदशानीकिन्येसौहिण्ययसंपदि ॥ संपत्तिः श्रीश्चलक्ष्मीश्चविषयाविपदीपदी ॥ ८२ ॥ औधुधंतुप्रहरणं
शस्त्रमस्त्रमथास्त्रियौ ॥ धनुश्चापौधन्वशरासनकोदंडकार्मुकं ॥ ८३ ॥ दृष्ट्वासोप्यथकर्णस्यकालंघृष्टंशरासनं ॥ कपिध्वजस्यगांडीवगांडिवौपुन्न
संसकं ॥ ८४ ॥ कोटिरस्यावर्नागौधेतलेज्याघातवारणे ॥ लस्तकस्तधनुर्मध्यंमौर्वीज्यासिंजिनीगुणः ॥ ८५ ॥ स्यात्प्रत्योलीदमालीदमित्यादिस्थान
पंचकं ॥ बौधैलक्ष्यशरव्यं चशरौभ्यासउपासनं ॥ ८६ ॥ पूर्वैकबाणविशिखाअजित्स्वर्गरवगाश्रुगाः ॥ कलंबमार्गणशराः पञ्चशैर्षदष्टद्वयोः ॥ ८७ ॥
प्रक्षेडनास्तनारौचाः पक्षौर्वीजस्त्रिषूत्तरं ॥ निरस्तः ग्रहितेबाणेविषोक्तेदिग्धलिमकौ ॥ ८८ ॥ तूणोपासंगतूणीरनिषंगाद्विषुधिर्द्वयोः ॥ तूण्यांरवद्वे
तुनिस्त्रिंशचंद्रहासासिरिषयः ॥ ८९ ॥ कौक्षेयकोर्मडलाग्रः करवालः कृपाणवत् ॥ लौरुःखड्गादिमुष्टौस्यान्मोक्षलातन्निबधनं ॥ ९० ॥

तन्निवारणार्थं चर्माचाकेलेलापंजा धर्तुर्मध्य धर्तुर्गण धर्तुर्धरस्थितिमेदपांच आदिनावैशाखं समपदं मंडलं च लक्ष्यं नोमानि ३ बाणैर्दोक्तप्याचाध्यासा २ शरैर्नोमानि १० सौकल्यं लोहमय
बाण २ नरानाचामति शरैर्पशु २ निरस्त्रादिलिपकांतपर्यंततीनलिंगीं त्यक्तेशरं विषयैर्कशर ३ भौतौ ६ खड्गै ९ खंडयतिपरखड्गः खड्गैर्दिसुष्टिपुष्टिं गीं खड्गैर्पतनप्रयवारणार्थं मणिं
पधारितचर्म

^१राल ३ ^२मूत ३ ^३मुद्गल ३ ^४कठोर २ ^५मोफोणे २ ^६लोहबद्धयष्टि २ ^७परशु ४ ^८कुर्हाडपुट्टिङ्गी ^९सर्पि ४ ^{१०}बाणाग्र २ ^{११}गुरगुजमंथदंडाकारशस्त्रभेद २ ^{१२}सांगमद ० ^{१३}माला ^{१४}खट्वादिकांचाअग्रभाग ४ ^{१५}सर्वसैन्यप्रवे
 शान ३ ^{१६}आश्विनेशकुनवम्यांदशस्त्रावास्थापितशस्त्रादेः ^{१७}शस्त्रभृतांभिराजनं ^{१८}सेनेसहितशत्रुसमीपगमनं ^{१९}गमनोत्सव ६ ^{२०}सर्वतोव्याप्तसैन्यप्रसरणं ^{२१}अहितसैन्यं ^{२२}शत्रुप्रतिनिर्भययेणं ^{२३}सौत्या

फलकोरुत्रीफलचर्मसंग्राहोमुष्टिरस्ययः ॥ दुधणोमुद्गरधनौस्यादीलीकरवालिका ॥ ९१ ॥ भिंदिपालसृगस्तुल्योपरिचःपरिघातनः ॥ दूयोःकुटारः
 स्वधितिःपरशुश्चपरश्वधः ॥ ९२ ॥ स्याच्छस्त्रीचासिपुत्रीचछुरिकाचासिधेनुका ॥ चापुंसिशल्येशंकुर्नाशर्वलातोमरोस्त्रियां ॥ ९३ ॥ प्रासस्तकुंतः
 कोणस्तुस्त्रियःफाल्पाश्रिकोटयः ॥ सर्वाभिसारःसर्वोद्यःसर्वोसन्नहनार्थकः ॥ ९४ ॥ लोहाभिसारोस्त्रभृतांराज्ञांभीराजनाविधिः ॥ यत्सेनया
 भिगमनमरोतदभिवेणनं ॥ ९५ ॥ यात्रावज्याभिनिर्माणंप्रस्थानंगमनंगमः ॥ स्यादासारःप्रसरणंप्रचक्रंचलितार्थकं ॥ ९६ ॥ अहितान्प्रत्यभीतस्य
 रणोयानमभिक्रमः ॥ वैतालिकाबोधकराक्रिकाघाटिकाश्चते ॥ स्फूर्तिगधास्तमगधाबंदिनस्ततिपाठकाः ॥ संशसकास्तसमयात्संग्रामादनि
 वर्तिनः ॥ ९७ ॥ रेणुर्द्वयोःस्त्रियांधूलिःषांस्तर्जनिद्वयोरजः ॥ चूर्णेक्षौदःसमुत्पिंजपिंजलौभृशमाकुलै ॥ ९८ ॥ पत्राकौवेजयतीत्यालेतनंध्वजमस्त्रि
 यो ॥ सावीरारांसनंयुद्धभूमिर्यातिभयप्रदा ॥ ९९ ॥ अहंपूर्वमहंपूर्वमित्यहंपूर्विकाक्रिया ॥ आहोपुरुषिकादृष्ट्याद्यास्यात्संभावनात्मनि ॥ १०० ॥

नेराजासजागेकरणे ^{१०१}समैरायानराजस्ततिकरणारे ^{१०२}गैजवंशपरंपराप्रशंसक २ ^{१०३}सौतिकरणारेभार ^{१०४}सत्यपतिज्ञ ^{१०५}धूर्त ४ ^{१०६}मैकलीकेहले २ ^{१०७}अत्यंतव्याकुलसैत्त्यादि ^{१०८}ध्वजेचींकावे ४
 अनिर्भयानकयुद्धभूमि ^{१०९}आयैहार्थयुद्धार्थपुढेहोणे ^{११०}दर्शनेअपेक्षेदार्थसामर्थ्याविकरण

अन्योन्याप्रतयेष्ठत्वाच्चाजोअहंकार शोषे १० सांनह्येस्थाममांत सामेथ्यातिशय रणोसंबंधीमधुप्राशन युत्थेनामानि ३१ बहुयुद्ध २ रणोन्नीपरस्परसंकीर्णता सिंहासारिरवावी
राजशब्द गर्जसंघ २ अन्योन्यस्पर्धनेवीरावाआक्रोश गर्जशब्द धनुषशब्द युद्धांतिलशब्द बलात्कार ३ छलैर्ची ३ भूकंपादिउत्पत्ति ३ गिकी ३ देशादिकांसंउपद्रवदेणं २ धाईछापा २ शत्रूसप

अहामहमिकातुसास्यात्परस्परंयोभवत्येहंकारः ॥ द्रविणंतरः सहोबलशौर्याणिस्थामशक्त्यं च ॥ २॥ शक्तिः पराक्रमः प्राणोविक्रमस्त्वतिशक्तिः
॥ वीरणनंतुयत्पानं हृत्तेभाविनिवारणं ॥ ३॥ युद्धमायोधनंजन्यं प्रधनं प्रविदारणं ॥ मृधमास्कंदनं सरय्यं समीकं सांपरायिकं ॥ ४॥ अस्त्रियांस
मरानीकरणाः कलहविग्रहौ ॥ संप्रहाराभिसंपातकलिसंस्फोटसंयुगाः ॥ ५॥ अभ्यार्मदसमाघातसंग्रामाभ्यागमाहवाः ॥ ससुदायः स्त्रियः
संचतसमित्याजिसमिद्धधः ॥ ६॥ नियुद्धं बाहुयुद्धे स्यात्तुमुलंरणसंकुलं ॥ द्वेडांतुसिंहनादः स्यात्कारिणांघटनाघटा ॥ ७॥ क्रंदनंयोधसंरावोहृहितं
करिजितं ॥ विस्फारोयनुषः स्वानः पटहोडौबरौसमौ ॥ ८॥ प्रसभंतुबलात्कारोहठोयस्वलितंछलं ॥ अजन्यंकीबमुत्पातउपसर्गः समंत्रयं ॥ ९॥
मूर्छांतुकेशमलमोहोप्यवमर्दस्कपीडनं ॥ अभ्यवस्कंदनंलभ्यासादनंविजयोजयः ॥ १०॥ वैरशक्तिः प्रतीकारोवैरनिर्यातनंचसा ॥ प्रद्रावोद्राव
संद्रावसंद्रावाविद्रवोद्रवः ॥ ११॥ अपक्रामोपयानंचरणेभंगः पराजयः ॥ पराजितपराभूतौत्रिषुनष्टतिरोहितौ ॥ १२॥ प्रमाणंनिर्वहणंनिका
रणंविशारणं ॥ प्रवासनंपरासनंनिहिंसनंनिषूदनं ॥ १३॥ निर्वासनंसंज्ञपनंनिग्रथनमपासनं ॥ निस्तर्हणंनिहननंक्षणनंपरिवर्जनं ॥ १४॥

राड्-सुरचकरणं वैरमोडणं ३ पलूनजाणे युद्धांतमोड २ पराजयेपाबलेला २ पूर्वोत्तरोन्वय अर्द्धानज्यांचं २ वधोर्ची ३०

मरणार्थी १० सरणीवावलेला ७ पेतजो कण्याची चिता ३ छिन्नशिरांचें धडजीवत नर्तनक्रिया प्रेतासंदग्धकरायजे ठिकाण २ सुडेंदा २ चंदीसुटकावतुरंग ३ असूवप्राणपुल्लिंगबहुवचनीं
जीवन आयुष्य जीवितान्वावयाचें औषध वैश्यनामानि ६ उपजीविका ६ भूमिकर्षण परापोलकर्म क्रयविक्रयादि वैश्यजीविका दुसऱ्याच्या मर्जीताराहाणें शनोदत्तिः स्मृतासेवाग

निर्वापणोविशसनंमारणंप्रतिघातनं ॥ उदासनं प्रथमनं कथनं ज्ञासनानि च ॥ १५ ॥ आलंभं पिंजविशरं धातुं न्यथैव धा अपि ॥ स्यात्संचैताकालधर्मी
दिष्टांतः प्रलयोत्पद्यः ॥ १६ ॥ अंतोनाशो ह्योर्मृत्युर्मरणं निधनो स्त्रियां ॥ परोक्षं प्राप्तं पंचत्वं परेतं प्रेतं संस्थिताः ॥ १७ ॥ मृतं प्रमीते त्रिष्वेते चित्ता
चित्ताचित्तिः स्त्रियां ॥ कबंधोऽस्त्री क्रियायुक्तं मपमूर्धकलेवरं ॥ १८ ॥ स्मशानं स्यात्सितृवनं कुणोपः शवमस्त्रियां ॥ अग्रहोपग्रहो बंधो कारोऽस्याहं-
धनालयं ॥ १९ ॥ पुंसि भूम्न्यसवः प्राणाश्चैवं जीवो सुधारणं ॥ आयुर्जीवितकालो नाजीवोर्तुर्जीवो नोपधं ॥ २० ॥ ॥ इति सावित्यवर्गः ॥
ऊरुव्याऊरुजा अर्या वैश्यामिस्त्रिपुशो विशाः ॥ औजीवो जीविकावर्तादितिर्वर्तनं जीवने ॥ २१ ॥ स्त्रियां कृषिः पारशपात्यं वाणिज्यं चैति वृत्तयः ॥
सेवाश्च वृत्तिरनृतं कृषिरुद्धं शिल्पकृतं ॥ २२ ॥ दैव्या चित्ताया चित्तं यो यथा संख्यं मृतामृतं ॥ सत्यानृतं वणिग्भावः स्यो ह्योपधुदं च न ॥ २३ ॥ उदासो
शपेयोगोऽपुसीदं वृद्धिजीविका ॥ यांश्चायामेया चित्ते कनिष्ठया रपिमित्यकं ॥ २४ ॥

हिंतादोषप्रयत्नत्वात् अमृतं कृषिरुच्यते कर्षणवृत्तिः अहं-
तकपणं स्मृतमिविस्मृतं ॥ १९ ॥ जीवितपडलेले कणधेऊनयेणें होत्रांतें धन्यानें टाकिलेले कणसंपादनकरणें उछः कणिश आदानं कणिशार्जमं शिलं इति यादवः नमो गितलेहृत्
नमो गीतलेहं अमृत वणिक्स्वभाव कर्जोर्चा ३ व्याजो वैरुपजीवम यांश्चेनें मास एकैव स्तुदेऊन दुसरी बदलवस्त

कूर्जदेणारा कर्जवेणारा ऋणदेकेन व्याजावर उपजीविका करणारा ४ कृषिकरणारा ४ मोतरोत जैवंचे क्षेत्र अल्पयव क्षेत्र तिल क्षेत्र यासारिखी माध्यमाची उमा अतसी तस्याः उम्यं औमीनं अ
णव्यं अणवीनं मंग्यं मांगीनं ज्ञेयं ॥ मुद्ग क्षेत्र कोहु क्षेत्र गोधूमीन इत्यादि पूर्वी बीजैरा कूनमगना गरणें नांगरिली मात्र भूमी ३ आर्या वृषतीन वेळानांगरिलेले क्षेत्र ४ दौन वेळानांगरिलेल्यांची

उत्तमर्णाधर्मर्णादौ प्रयोक्तो ग्राहकौ क्रमात् ॥ कुसीधुको वार्धुषिको वृत्त्या जीवश्च वार्धुषिः ॥ १० ॥ क्षेत्रा जीवः कर्षकश्च कृषिकश्च कृषीवलः ॥ क्षेत्रं वेहेयं शोले
यं बीहिराल्युद्भवोचितं ॥ ११ ॥ यव्यं यवक्यं षष्टिक्यं यवादिभवने हियत् ॥ तिल्यं तैलीन वन्माषोमाणु मंगादिरूपता ॥ १२ ॥ मौद्गीनं कौद्रवीणादि शेषधान्योद्भवक्षमं
॥ बीजाकृतं तूत्यै कृष्टं सीत्यै कृष्टं च हल्यवत् ॥ १३ ॥ त्रिगुणाकृतं त्रितीयाकृतं त्रिहल्यं त्रिसीत्यं मपितस्मिन् ॥ द्विगुणाकृतं तु सर्वपूर्वसंवाकृतं मपीह ॥ १४ ॥ दौणो
दकौ दिवापादौ द्रोणिकौ दिकौ दयः ॥ १५ ॥ स्वोरीवापस्तुरवारीक उत्तमर्णादयस्त्रिषु पुनपुंसकयोर्वर्षः केदारः क्षेत्रं मस्यतु ॥ केदारकं स्यात्कैदर्यं क्षेत्रं केदारि
कंगणं ॥ १६ ॥ लोष्ठां निलोष्ठवः पुंसिको दिशो लोष्ठभेदनः ॥ प्राजैनं तोदनं तोत्रं रवौ नित्रमवदारणं ॥ १७ ॥ दौत्रं लवित्रं मौबंधो योत्रं योत्रं मथो फलं ॥ निरीषं कूटकं
फलः कृषिको लांगलं हलं ॥ १८ ॥ गोदारणं च सीरोयशम्यास्त्रीयुगकीलकः ॥ इषो लांगैलं दंडं स्यात्सीतौ लांगलपद्धतिः ॥ १९ ॥ पुंसि मधिः खलेदारुन्यस्तं
यत्सशब्धने ॥ ओशं व्रीहिः पादलः स्याच्छित्तेशूकं यवोसमौ ॥ २० ॥ लोक्मस्तं तत्र हरितं कैलायस्तं सतीनकः ॥ हरेणुरेणुको चास्मिन्कोरदूषस्तं कोद्रवः

नाषे हि कृतादिजाणावी ४ संवशाद्धो द्वितीय कर्षणे एवं पंचद्वेणपरिमितधान्य क्षेत्रया प्रकारेण पुदेही पोरिमाण उत्तमर्णापासून रवारीक पर्यंत ३ किंगी शोलाची नावे ३ शोलाचा समुदाय ४ मृत्तिकेचा गोळा देकू
क २ लोरेवंड तोडायचा घन २ चौबूक ३ कुद्रेळादि २ विळोविली इत्यादि २ जुपेणी ३ फाळोची ४ नांगराची ५ जुबांची रवीळ २ नांगराचा दांडा-इसाडप्र- नांगराचें तास २ मेढें २ व्रीहि नौमानि ३ यवना
मानि २ अपेक्षयव वातूळ वलुळाकारधान्यविशेष ४ कौद्रु २

मसूरा २ मूठ ३ शिरस ३ श्वेतसर्षप गेहूं २ अदंतपुष्टिणीं कुलितमाष २ हरभरा २ रानतीळ २ राईमोहरी १० राळे २ जवसोन्वी ३ तागाचेबी २ चिनेइतिव्रीहिभेद यवादिधान्येअग्र कूस धान्याने
कणीस व्रीहियवादि ३ तृणलेदानीउर्वरीतबुडखे तृणीचीकाडी २ गृहीतफलतृणादिकाडकडबा भूसै २ कोडी धान्याचेकुसळ माषादिकांचाशंग २ राईकेलेलेधान्य २ शूपादिनाशोधित

मंगल्यकोमसूरोथमकुष्ठकमयुष्ठको ॥ वनमुद्गसैर्षपेतुहोतुंभककदंबको ॥ १८ ॥ सिंदूरार्थस्त्वेषधवलोगोधूमःसमैनःसमौ ॥ स्याद्यावकस्तकुल्माषश्च
णकोहरिमंथकः ॥ १७ ॥ हौतिलैतिलपेजश्चतिलपिंजश्चनिष्कले ॥ शैवःक्षधाभिजननोराजिकाकृष्णिकासरी ॥ १६ ॥ स्थियौकंगुपियंगूद्वेअतसीस्यादु
माक्षमा ॥ मातुलानीतुभगायांव्रीहिभेदस्वर्णःपुमान् ॥ १५ ॥ किंशोरुःसस्यश्चकंस्यात्कणिशैसस्यमंजरी ॥ धान्यंवीहिःस्तंबकरिःस्तंबोर्गुच्छस्तृणा-
दिनः ॥ १४ ॥ नाडीनालंचकांडोस्यपलोलोस्त्रीसनिःफलः ॥ कडंगरोबुसंकीर्षेधान्यत्वचिपुमांस्तैषः ॥ १३ ॥ शूकोस्त्रीलक्ष्मणीक्ष्माग्रेशैमीशिवात्रि
भूत्तरे ॥ अरुमावसितंधान्यंपूतंतुबहुलीकृतं ॥ १२ ॥ माषादयःशैमीधान्येशूकेधान्येयवादयः ॥ शालयःकलमाद्याश्चषष्टिकीद्याश्चपुंस्यमी ॥ ११ ॥
तृणधान्यानिनीवाराःस्त्रीगवैर्धुर्गवैधका ॥ अयोयमुसलोस्त्रीस्यादुदूरैवलमुलूखलं ॥ १० ॥ प्रस्फोटनंशूर्ययस्त्रीचालेनीतीतडःपुमान् ॥ स्थू-
तप्रसेवौकंडोलपितौकटकलिंजैको ॥ ९ ॥ समानोरसैर्वत्यांतुपाकस्थानमहानसे ॥ पौरोगेवंस्तदध्यक्षःसूपकारास्तंबलुवाः ॥ ८ ॥

धान्य शंगांचीधान्ये यवगोधूमादि बृहन्नालोधिकतरजलोत्पन्नव्रीहिविशेष नागेल्यावर्याइत्यादिअरुष्टोत्पन्न कंसईचेबी २ गवोजलेनएथने मुसक २ उरैवळ २ सूप २ चाळणी २ तनो
तिसारंतितडः पोतें धान्यभरायाचें २ वंशोदिनिर्मितभांडकणिंग २ कैरंडा २ स्वयंपाकगृह ३ वाकनीस स्वयंपाक्याआचारी ७

अ. को.
२६

तं
की
री

पक्वान्नकरणारा ३ लिंगी ३ चुलीची नावे ५ शोणेडीची ४ अर्धदण्ठकाष्ट २ चणोकादिभर्जनपात्र खापर २ लोखंडीकैदई अत्रापिवेत्त्यस्यान्वयः मातृपाण्याचा २ रोवकी वहुडी २ थाडी घडां ४ घटेस्योन्वयः मृन्मयपात्रचौलातउपयोगी २ तवाकैदई २ पंचपात्रप्रभृतिपाणिप्यावयाचें २ तूपतेलाचाबुदला बुंदेली पिंरशदिमांड्यांचीनावे ५ स्वयंपाकाचीपकी ३ स्वजतिम

हि. कां.

आरालिका आंधसिकाः सुता ओदनिकाशुणाः ॥ औपूपिकः कांदबिकोभक्ष्यकारइमेविषु ॥ २८ ॥ अशेमंतमुद्गानमधिप्रयणीचुद्धिरंतिका ॥ अं
गारधौनिकांगारशकट्यपिहसंत्यपि ॥ २९ ॥ हसनप्यथनस्त्रीस्यादंगोरोडलातमुल्मुकं ॥ कीर्तवैवशेषात्राष्टोनाकंदुर्वास्वेदनीस्त्रीयाम् ॥ ३० ॥
अलिंजरः स्यान्मणिकः कर्कर्यालुर्गलंतिका ॥ पिठरः स्थाल्युखाकुंडकलंशस्तुविषुद्वयोः ॥ ३१ ॥ घटः कुटानिपावस्त्रीशरीरावोवर्धमानकः ॥
त्रैजीषपिष्टपचनं कंसोस्त्रीपानभाजनं ॥ ३२ ॥ कुतूः कुतैः स्नेहपात्रसैवाल्याकुतुपः पुमान् ॥ सर्वमावपनं भांडपात्राभ्रवचभाजनं ॥ ३३ ॥ द
र्विः खंबिः खजाकाचस्यात्तदूर्ध्वरुहस्तकः ॥ अस्त्रीशौकंहरितकं शिशुरस्यतुनालिका ॥ ३४ ॥ कैलंबश्चकुंडबश्चवेसवोरउपस्करः ॥ तित्ति
डीकंचतुक्चवृहसाम्लमथवेल्लुज ॥ ३५ ॥ मेरिचंकोलुकं कृष्णामूषणधर्मपत्तनं ॥ जीरेकोजरणोजाजीकृष्णकृष्णोतुजीरकं ॥ ३६ ॥ स्रववीकौरवी
पृथ्वीपृथुः कालोपकुंचिका ॥ औद्रिकं शृंगवेरं स्यादथैवैवावितुन्नकं ॥ ३७ ॥ कुस्तं बुरुचंधान्याकमथरैतं महीषधं ॥ स्त्रीनपुंसकयोर्विश्वं
नागरं विशभेषजं ॥ ३८ ॥

आविपाकं वाहाडण्याचाउपयोगीडवली २ भोजी ३ शक्यतेभोक्तुमनेनेतिशाकं भोजीचादेंद २ हिंगोदिमसाला चिंचे ३ मिरी ६ जोरे ४ का
लेजिरे ६ ओले २ कोथिंबीरधणे ४ सडोची ५ ७ ७ ७ ७ ७ ७ ७ ७

२६

कांजी ७ हिंसा ५ हिंसा चौराक्षानीसाल ५ हळद ५ मोठे २ सिंधिलोण ४ शांभरीदेशीयरुमससमुद्राचेमोठ २ सांभरलोणमसिद्ध रुबिमलवणक्षारमृत्तिकेपासूनकरितात २ संचक-
स्वार ३ काळेसंचक स्त्रीलिंगाराब २ सांकेर ३ दहीरांकूनैदूधविरजलेत श्रीखंड २ कंदो २ विमति आदीमवत्यन्न लोहरीलाकापकमांस ३ स्थालीपचित्तान्नादि २ व्यंजनोदिरु

आरनालकसोवीरकुल्माषीभाषुतानिन्नु ॥ अवतिसोमधान्यामूकुंजलानिचकांजिके ॥ ३९ ॥ सहस्रवेधिजनुकंबाल्हीकंहिगुरामदं ॥ तैसत्री
कारवीपृथ्वीबाधिकाकवरीपृथुः ॥ ४० ॥ निशोरव्याकांचनीपीताहरिद्रावरवर्णिनी ॥ सामुद्रयचुलवणमसीववशिर्बचतत् ॥ ४१ ॥ सैधवीऽस्त्री
शीतशिवमाणिमथंचसिंधुजे ॥ रौमकेवसुकैपोक्यंबिडंचकतकेद्वयम् ॥ ४२ ॥ सौर्वचलेक्षरुचकेतिलकंतत्रमेचके ॥ मत्स्यंटीफाणितंरवडेविका
रःशर्करासिता ॥ ४३ ॥ कूर्चिकौक्षारविकृतिःस्याद्रिसालातुमार्जिता ॥ स्यात्तेमनंतुनिष्ठानैत्रिलिंगांवासितावधेः ॥ ४४ ॥ शूलैरुतंमरिचैरुचू
ल्यमुरयंतुपेतरं ॥ प्रणीतमुपसंपन्नंमयेस्तस्यात्संस्कृतं ॥ ४५ ॥ स्यात्पिच्छैलंतुविजिलंसंभृष्टंशोधितंसमे ॥ चिकेणंमसृणंस्निग्धंनुस्ये
भावितंवासितं ॥ ४६ ॥ आपेकंपोलिरस्युषोलौजाः पुंभून्निचक्षेताः ॥ पृथुकःस्याच्चिपिदकोधौनाभृष्टयवैस्त्रयः ॥ ४७ ॥ पूषोपूपःपिष्टकस्या
करंभोदधिसक्तवः ॥ भिःसारुभीभक्तमंधौन्नमोदनोस्त्रीसदीदिविः ॥ ४८ ॥ मिःसैदादग्धिकासर्वरसाग्रेमंडेमस्त्रिया ॥ मासरोचामनिःस्वावा
मंडेभक्तसमुद्रवे ॥ ४९ ॥

पेरससंपन्न २ तैलपाचितघृतपकादि २ मंडा २ केशोदिराक्षान्नादि २ स्निग्धव्यंजनादिक ३ धूपोदिवावासितपदार्थ ३ पौळी ३ लाट्या उमया
चत्री तांदूळ गोहेकुरमुत्था २ अग्निदेग्धप्रव धिवैरादिसल्लिद्रपक्वान्न ३ वैडाधारणा दधियुक्तसातु भातौचीनावे ६ सांचेनपुं दौधान्न करेपलेले निचकी तांदुळाचीपेज

च

अ.को.

२७

आदवल्कलहरी ५ गोसंबेधीद्रव्यदधिइत्या० गोईचेंशेंण. गोवरी दूध ३ तूपदूधिनबनितादि पातैलदधि तूप ४ अंजनीयंआज्यं लोणी २ कौलदूधविर्जूनआजतूपकेलेले पुसकाया
सघातलेलागोरस ४ तीनभोगदहीएकभागपाणी. अर्धजळ. अ० दधि जलरहितदही वस्त्रंगाकितदही दूधपहिलोरूचेंसातदिनावधि भोजनाचीइच्छा ३ अन्नयास २ बहूतमिकून-

यवागुरुषिकांआणाविलेपीतरलान्वसा॥ गव्यांविषुगवांसर्वगोविद्धोमयमस्त्रियां॥ ५०॥ तत्तुशृङ्गंकरिषोस्त्रीदुग्धंक्षीरंपयःसमं॥ पयस्यमाज्यं
ध्यादिद्रव्यं^१दधिघनेतरत्॥ ५१॥ घृतंमाज्यंहविःसर्पिर्नर्वनीतंनवोत्थतं॥ तत्तुहैयंगवीनंयत्तद्योगोदोहोद्वयंघृतं॥ ५२॥ दंडोहतंकालशेयमरिष्टं
पिगोरसः॥ तक्रंलक्ष्मिदशिवन्मथितंपादांब्वेधीर्बुनिर्जलं॥ ५३॥ मंडदधिभवंमस्तपीयूयौभिनवंपयः॥ अशनीयाबुभक्षाक्षद्रासस्तकेवलःपुमान्॥
५४॥ संपीतिस्त्रीतुल्यमानंसग्धिःस्त्रीसहभोजनं॥ उदन्यातुपिपासातृट् तर्षोर्जिग्धिस्तभोजनं॥ ५५॥ जेमनंलेह आहारोनिघसोन्मादइत्यपि॥
सोहित्यंतर्पणोत्सिःफैलाभक्तसमुद्भूतं॥ ५६॥ कौमंप्रकामंपर्यासंनिकामेष्टयथेप्सितं॥ गोपेगोपालगोसंख्यगोधुगाभीरबल्लवाः॥ ५७॥ गोम
हिष्यादिकंपादबंधनंहोगवीश्वरं॥ गोमो गोमीगोकुलंतुगोधनंस्याद्गवांविजे॥ ५८॥ त्रिषाशितंगवीनंतद्भावायत्राशिताःपुरा॥ उसाभद्रोबली
वर्दन्ऋषभोवृषभोवृषः॥ ५९॥ अनड्वान्सौरभेयोगौरुक्षणांसंहतिरौक्षिकं॥ गव्यागोत्रागवांवत्सधेन्वोर्वात्सैकधेनुकं॥ ६०॥

दुग्धादिपिणें संगेतभोजन जळपिणेचीइच्छा ४ भोजनाचीं ७ तृप्ति ३ भक्षूनराकिलेले यथेप्सित ६ गवळी ६ गोमहिषीरवरादिपादबंध ७ धेनुवृषभाचास्वामी ६ गोसमूह २ जे
थेपूर्वीगोधनेहोतीतेस्थान २ वृषभनामानि ९ वृषभसमुदाय धेनुसमुदाय वत्ससमूह धेनुसमूह

हि.

२७

बलिष्ठवृष म्हाताराबैल २ पाठकाबैल सद्यः झालेकाबैल गोन्हो २ किंनित्पट्टतारुण्यवृष २ गोपतित्वयोग्य स्वेच्छाचारीबैल ३ इषाइछयाचरतीतिइच्छरः वृषस्कंधदेशांग
लेलंबायमानमांसचर्म २ वेसैणटोचलेला दमै नार्थयुग्येनसहस्कंधेबद्धकाष्ठस्य २ जुगैवाहाणारा लोटण्याबैल शकैतवाहकनांगन्याबैल २ स्थलांगलादिभारवाहकाश्वादि

वृषोमहान्महोक्षः स्याद्वृत्त्योक्षः स्कजरेज्वः ॥ उत्पन्नउक्षाजोतोक्षः सद्योजातस्कतर्णकः ॥ ६१ ॥ शकैत्करिस्तवत्सस्याद्वृत्त्यवत्सतरोसमौ ॥ आ
र्षभैः पंढतायोग्यः पंढो गोपतिरिच्छरः ॥ ६२ ॥ स्कंधदेशस्तु वृहः सारैनातुगलकंबले ॥ स्यान्नैस्तिनस्तनस्योतः प्रष्टेवाड्युगपार्श्वगः ॥ ६३ ॥
युगादीनांतुवोदारोयुगैयौसंग्यशाकैद्यः ॥ स्वनंतितेनतहोदास्येदंहालिकैसैरिकौ ॥ ६४ ॥ धूर्वहैधुर्यधौरेयधुरीणाः सधुरंधराः ॥ उभीवेकधु
रीणैकधुरावेकधुरावहै ॥ ६५ ॥ सतुसर्वधुरीणः स्याद्योवैसर्वधुरैवहः ॥ मांहेयीसौरभेयीगौरुस्त्रामाताचशृंगिणी ॥ ६६ ॥ अर्जन्यस्यारोहिणी
स्यादुत्तमागोषुनैचैकी ॥ वैणीदिभेदासंज्ञाः स्फः शौबलीधवेलीदयः ॥ ६७ ॥ द्विहोयेनीद्विवर्षागौरैकाब्दालेकहायनी ॥ चतुरब्दाचतुर्हायण्येव
त्र्यब्दात्रिहायणी ॥ ६८ ॥ वैशीवंध्यावतोकोतुस्त्रवज्रभायसंधिनी ॥ आक्रांतावृषभेणाथवेहज्रभोपयौतिनी ॥ ६९ ॥ काल्योपैसैर्याप्रज
नेप्रष्टौहोबालगर्भिणी ॥ स्यादेचंडीतुस्ककराबहुसूतिः परेषुका ॥ ७० ॥

ली अवयवभेद चित्रवर्णधेनु शकैवर्णधेनुइत्यादि दोनवर्षवयाचीगो एकवर्षाची चारवर्षाची तीनवर्षवयाची वांशीगौर २ द्वैवर्षोपतितगर्भधेनु २ वृषभैकलमे
शुजा वृषभयोगेनगर्भपातिनी गर्भग्रहणयोग्य पहिलोरुगर्भिणीगाय शांतधेनु २ वेहुवेतांची २ ७ ७ ७ ७

अ.को.

३८

फारवर्षाणीविलेती चूतनैव्यालेली २ बंधनौवांचूनदोहण्यासयोग्य २ मोठ्यासडांची २ द्रोणमानदुग्धदेणारी २ बांधूनैराकिलेली वर्षासर्वतदेणारीगाय सडू २ मेंदरे २ दां
वें २ दावण २ मथनैकरण्याचीरवी ५ घुंसकैरबाब २ ताककैरावयाचीमांथणी २ उंरौचींनावे ४ उंरौचैपिलु उंरैपिलेपायखुटीघातलेलें बकैरी २ बोकड ५ मेंदोएडका ७

चिरसूताबष्कयणीधैनुः स्यान्नवसूतिका ॥ सूत्रतासुरवसंदोत्यापीनौघीपीवरस्तनी ॥ ७१ ॥ द्रोणोक्षीराद्रोणदुधाधेनुष्याबंधकैस्थिता ॥
समांसमीनासायैवप्रतिवर्षप्रसूयते ॥ ७२ ॥ दुधैस्तूकीवमापीनंसमौशिवकैकीलकौ ॥ नपुंसिदामसंदानेपरैरज्जुस्तदाभिनी ॥ ७३ ॥
वैशोरुवमंथमंथानमंथानोमंथदंडके ॥ कुठरोदंडविक्रमोमंथनीगर्गरीसमे ॥ ७४ ॥ उष्ट्रैश्चमेलकमयमहांगाः कैरभः शिशः ॥ करभाः स्युः
शूरवलकादारवैः पादबंधनैः ॥ ७५ ॥ अजाछागीस्त्वमछागवस्तछगलकाअजे ॥ मेंदोरैश्चोरणोर्णायुमेघघृणायएडके ॥ ७६ ॥ उष्ट्रैर
भाजवंदेस्योदोष्ट्रैकौरभैकाजैकै ॥ चक्रीवतस्तवालेयारासभागर्दभाः स्वराः ॥ ७७ ॥ वैदेहकैः सार्थवाहोनैगमोवाणिजोवाणिक ॥ प-
ण्याजीवोत्थापणिकः क्रयविक्रयिकश्चसः ॥ ७८ ॥ विक्रैतौस्याद्विक्रयिकः क्रौयिकः क्रयिकौसमौ ॥ वाणिज्यंतुवणिज्यंस्यान्मूल्यंव
स्मोप्यवक्रयः ॥ ७९ ॥ नीवीपरिपणोमूलधनलोभोधिकफलं ॥ पैरिदानंपरीवर्तनैमेयनियमावपि ॥ ८० ॥

उष्ट्रसमुदाय उरभिसमुदाय अजसमुदाय गाढवाची ५ क्रयविक्रयीवाणी ८ विक्रेणारा २ विक्रैतयेणारा २ वाण्यान्वैक्रम २ पैदार्थयेण्याचेंद्रव्यमोल ३ व्याजीलावले-
लेंधनभांडवल ३ अधिकभिकालेलें नफा अदलीबदल ४

दि.

३८

तेवपुरलेलेद्रव्य २ स्वामीचेदेण्योसदिल्ले वाजारांत विकण्याचीवस्त विकण्यासयोग्यवस्त विकेतोतीवस्त ३ ऋच्यशब्दापासून पण्यपर्यंत ३ लिंगीं सहीचींनावें विसारइ
त्यादि ३ विकण्याचीं ७ एकापासून दशपर्यंत संख्यां साद्वतीनलिंगीं संख्यासंख्येयवाचिविंशत्यादि एकवचनीं संख्येये एकोनविंशतिः पदाः संख्यायां पदानां विंशतिः गवां

पुमानुपनिधिर्न्यासः प्रतिदोनंतदर्पणं ॥ ऋयेप्रसारितं क्रय्यं क्रयं क्रयव्यमात्रके ॥ ८१ ॥ विक्रयं पणितव्यं च पण्यं ऋच्योदयस्त्रिषु ॥ कृबेसत्या
पनंसत्यंकारः सत्याकृतिः स्त्रियां ॥ ८२ ॥ विपणो विक्रयः संख्याः संख्येयं दशत्रिषु ॥ विंशत्याद्याः सदैकत्वे सर्वाः संख्येयं संख्ययोः ॥ ८३ ॥ सं
ख्यायै द्विबहुत्वे स्तस्तास्तु चानवतेः स्त्रियः ॥ पंडुः शतं सहस्रं दिक्रमादशगुणोत्तरं ॥ ८४ ॥ योनैवंदुवयंपाच्यमिति मानार्थकं त्रयं ॥ मानं तुलां
फलप्रस्थैर्गुजाः पंचाद्यमाधिकः ॥ ८५ ॥ तेषोडशाक्षः कौर्षोस्त्रीपलकषं वतुष्टयं ॥ सौवर्णं बिस्तोहं सौकुं बिस्तं स्तुतलं ॥ ८६ ॥ तुलां स्त्रियां
पलशतं भारैः स्याद्विंशतिः तुलाः ॥ औचितोदशभाराः स्फः शाकटो भार आचितः ॥ ८७ ॥ कौर्षोपणः कार्षिकः स्यात्कार्षिके ताम्रिकेपणः ॥ अ
स्त्रियां मोदकद्रोणो रवोरीवो हौ निकुचकः ॥ ८८ ॥ कुडैवः प्रस्थे इत्याद्याः परिमाणार्थकाः पृथक् ॥ पौदस्तु शीयोभागः स्यादंशभागो नुवैद
के ॥ ८९ ॥ द्रव्यं वित्तं स्वापतेयं रिक्तं मृक्यं धनं वस्तु ॥ हिरण्यं द्रविणं धनं मर्थं रैविमर्वा अपि ॥ ९० ॥

तपसार्धपर्यंत ९३ स्वर्जनाचीं प्रमाणाचींनावें ९४ तीन प्रकारची मोजणी ९५ शास्त्रमाने पांचगुजेचा मासा ९६ सोळा मासे ९७ चार कर्ष हेम कर्ष २ अशी निगुं जां मानं सवर्णं सौवर्णपल शंभेरपल वीस
तुला दाहोभार शकं सचेभरीत रजतैक कर्ष कृत व्यवहार रुपया २ ताम्रैक कर्ष कृत व्यवहार पेसा पांचली अर्धमण दीर्घमण आठमण खंडो पांचशेर शेर चवथोभाग भोगे ३ द्रव्यं गोपानि ९८

अ. को.

२९

ष्टा

घडिलेवनघडिलेहेमरजत २ ताभ्यादि सोनेरुपेएकत्र नीळमरकतमणिपात्र ५ पद्मरोगमणि ३ माणिक मोती २ मुच्यते शक्तिभिरिति मौक्तिकं पोवडी २ सूर्यकांत २ वैदूर्यमणि २ मरकतपद्मरागमुक्ता
दि सर्ववर्णनामानि १९ नीते शोतेकुंभपादः चांन कुंडलोदिसवर्ण रजते ५ पित्तल २ तांबे ६ लोरेवड ७ सांतेनपुंसकीं लोहमैल २ सवैर्णरजतताभ्यादि लोहविकैरफालः कांचे २ पौरो ४ महिषशृंग ७

स्यात्कोशश्चहिरण्यं चहेमरूप्यैकताकृतं ॥ ताभ्यांयदन्यत्तत्कुप्यंरूप्यंतद्वयमाहेतं ॥ ११ ॥ गौरुत्पतंमरकतमश्मगमेहिरिन्मणिः ॥ शोणरत्नलोहितकंप
द्यरागोथमौक्तिकं ॥ १२ ॥ मुक्तायविद्रुमः पुंसिप्रवालं पुंनपुंसकं ॥ सूर्यकांतस्त्वग्निमणिर्वैदूर्यं च लवायजं ॥ १३ ॥ रत्नमैणिर्द्वयोरश्मजातो मुक्तादिकेपि च
॥ स्वर्णसवर्णकनकोहिरण्यं हेमहोदकं ॥ १४ ॥ तपनीयं शोतेकुंभं गांगेयं भैरवैकवुरं ॥ चामीकरं जातस्यं महारजतं कांचुने ॥ १५ ॥ रुक्मं कांतस्वरं जा
बूनदं पदोस्त्रियां ॥ अलंकारसवर्णं यच्छृंगी कनकमित्युदः ॥ १६ ॥ दुर्वर्णं रजतं रूप्यं रवजूरं श्वेतमित्यपि ॥ रीतिः स्त्रियामारकूटो न स्त्रियां
यताभ्यं ॥ १७ ॥ शल्बं स्लेखं मुखं च वरिष्ठं दुबराणि च ॥ लोहोस्त्रीशस्त्रकं तीक्ष्णं पिंडं कालायसायसी ॥ १८ ॥ अश्मसारोथं मंडूरं सिंघाणं
पित्तनीलं ॥ सर्वचतैजसं लोहं विकारः स्वयसः कुशी ॥ १९ ॥ सारैः कांचोथं चैपैलोरसः सूतश्च पारदं ॥ गवलं महिषशृंगं मयैकं गिरिजामलं ॥
१०० ॥ त्र्यंतां जनंतु सोवीरं कापोतां जनयासुने ॥ तुल्यां जनं शिखित्री वंचितुन्नकं मयूरकं ॥ १०१ ॥ कैर्परीदार्विकाकाथोद्रवंतुत्थं रसांजनं ॥ रसगंधं
ताक्ष्यं शैलं गंधाश्मै नितुगंधकः ॥ १०२ ॥ सौगंधिकं चक्षुष्यौकुलाल्यौतुकुलथिका ॥ रीतिपुष्पं पुष्पकैतुपौषकं कुसुमांजनं ॥ १०३ ॥

अक २ नपुंसकलिङ्गीं सौर्मा ४ मोरचूत ५ तुल्यसिरोगान्तुत्थं अंजनं दारुहलदीप्याकादयांतील २ अंजनं रुक्मि गंधकं ३ निळोसरमा ३ तप्तपित्तलोत्पन्नमलजस्ताचं फूल ४

दि. का.

२९

हरिताल ५ शिलोजिन ५ सान्नेयाबोळ ५ समुद्रफेन ३ सेंदूर २ सीसनाम ४ वपाणीतिपाठः नसुंसकलिं ० वंग ४ कापूस २ कुसुंभरसद्रव्य कांबळा २ सशोनीलोम २ मधजनुपानद्रव्य ३ म
धान्यायोगेंडछिमेण २ मनशिन्नीचीं ४ नेपाकेदेशोत्पन्नमनशीळ ३ जवरवार ३ सांजेरवार ३ संचरवार २ वंशलोचन २ शोवग्याचेबीज २ उंसांच्योमुळ्या पिंपेळीचंसूळ २ जेठोमांसी २ पतंगे

पिंजरपीतनेतालमालंचहरितालके ॥ गैरेयेमध्यगिरिजमश्मजंतुशिलाजतु ॥ ४ ॥ बौलगंधूरसंपाणीपिंडगोपरसाःसमाः ॥ डिंडीरोधिकफःकेनःसि
दूरनागसंभव ॥ ५ ॥ नागसीसकयोगेष्टवप्राणित्रपुपिचट ॥ रंगवंगेअथपितृस्तूलोथकर्मलोत्तर ॥ ६ ॥ स्यालुसंभंवहिशिरवंमहारजनमित्यपि ॥
मेषकंबलकुर्णायुःशोशोणशालोमनि ॥ ७ ॥ मधुसौद्रमाक्षिकादिमधूच्छिष्टंतुसिक्थक ॥ मनःशिलामनोगुप्तमनोहानागजिहिका ॥ ८ ॥ नैपाळीकु
नरीगोलायवक्षारोयवाग्रजः ॥ पाक्योथसर्जिकाक्षारःकापोतःसुखवर्चकः ॥ ९ ॥ सौर्वर्चलस्यादुचकलक्षीरीवंशलोचना ॥ शिगुजंश्वेतमरिचमौरं
रंमूलमैसवं ॥ १० ॥ ग्रंथिकंपिप्पलीमूलचटकाशिरइत्यपि ॥ गौलोमीभूतकेशोनापत्रांगरक्तचंदन ॥ ११ ॥ त्रिकैटुअथषण्णव्योषंविपुलातुपलविक ॥ १२ ॥
इतिवैश्यवर्गः ॥ शूद्राश्चावरवर्णाश्चहृषलाश्चजघन्यजाः ॥ औचंडालोत्तुसंकीर्णांभंबष्टकरणादयः ॥ १३ ॥ शूद्राविशोरक्तकैरणोबष्टीवैश्यादिजन्मजाः ॥
शूद्रोक्षत्रिययोरुयौमौगैधःक्षत्रियाविशोः ॥ १४ ॥ मौहिष्योर्याक्षत्रिययोःक्षत्रोर्याशूद्रयोःसुतः ॥ ब्राह्मण्यांक्षत्रियात्सूतस्तस्यांवैदेहकोविशः ॥

नामैरक्तकाष्ठ २ सुंठसिन्धेपिंपळीयोसमुहायचेंनाम ३ हिरडाआंबळकठीबेहडा २ शूद्रनामानि ४ ब्राह्मण्यांशूद्राजातः शूद्राचेठायीवैश्यापासूनउत्पन्नलेखनवृत्ति वैश्यस्त्रीचेठायीब्राह्म
णापासूनचिकित्सावृत्ति शूद्राचेठायीक्षत्रियापासूनज्ञाशस्त्रवृत्ति क्षत्रियस्त्रीचेठायीवैश्यापासूनराजादिस्तुतिपाठवृत्ति वैश्यस्त्रीचेठायीक्षत्रियोत्पन्नज्योतिषवृत्ति क्षत्रिये-
स्त्रीचेठायीशूद्रापासूनउत्पन्न विमैस्त्रीचेठायीक्षत्रियापासूनगजबंधनअश्ववाहनवृत्ति विमैस्त्रीचेठायीवैश्यापासूनचतुःषष्टिकलारोक्ष्यंवृत्ति.

मूद्रीवैश्यपुत्री दायीवैश्यासत्रियपुत्रापासूनउत्पन्नपुत्ररथकर्मधनादिभिः वृत्तिः विमर्शान्वेद्ययां शूद्रापासूनउत्पन्नमृतचैलैर्निर्घमासैः स्मरानेतस्यजीवनं सौख्यं न्हावीरजकादिपांच
जातिसमानजातिशिल्पिसमुदाय २ पंचकारुमध्ये श्रेष्ठ २ मोळी २ कुंभार २ गौडो २ साळी २ शिंपी २ सोनार ४ कासार २ तांबेद २ चित्तारी २ शिकलकरी २ चाभार २ लोहार २ सतार ५ खेड्याचा सतार

रथकारस्तु माहिष्यात्करण्यायस्यसंभवः ॥ स्याच्चंडोलस्तु जनितो ब्राह्मण्यां वृषलेनयः ॥ ४ ॥ कौरुः शिल्पासंहतैस्तैर्द्वयोः श्रेणिः सजातिभिः ॥ कुलकः
स्यात्कुलश्रेणीमालाकारस्तु मालिकः ॥ ५ ॥ कुंभकारः कुलालः स्यात्तुलंगंडस्तु लेपकः ॥ तंतुवायुः कुविंदः स्यात्तुन्नवायस्तु सौचिकः ॥ ६ ॥ नौडिंध
मः स्वर्णकारः कलादोरुक्मकारकैः ॥ स्याच्छोरिविकः कांबविकः शौल्बिकैस्ताम्रकुट्टकः ॥ ७ ॥ रंगोजीवश्चित्रकारः शूरस्त्रमाजोसिधावकः ॥ पौदूक
चर्मकारः स्याच्चोकोरोलोहकारकः ॥ ८ ॥ तैक्षानुवर्धकैस्त्वष्टारथकारश्चकाष्ठतट ॥ यामाधीनोयामतक्षः कौटतक्षोनधीनकः ॥ ९ ॥ स्फुरिमुं
डिदिवाकीर्त्तिर्नापितांतावसायिनः ॥ निर्णेजकः स्याद्रजकः शौंडिकोमंडहारकः ॥ १० ॥ जौबालः स्यादजाजीवोदेवोजीवीकदेवलः ॥ स्या-
न्मायोशांबरीमायाकारस्तु प्रातिहारकः ॥ ११ ॥ शौलालिनस्तु शौलूषाजायाजीवाः कुशाश्विनः ॥ भरताइत्यपिनटाश्वारणास्तु कुशीलवाः ॥ १२
मौर्दंगिका मोरजिकाः पाणिवांदास्तु पाणिघाः ॥ वेणुध्माः स्युर्वेणविकोवीणावोदास्तु वैणिकाः ॥ १३ ॥ जीवांतकः शाकुनिकोद्वौवोरिक्जालिको
॥ वैतंसिकः कौटिकश्चमांसिकश्चसमंनयः ॥ १४ ॥

१९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३०
घरीराहूनउपजीवनकरणारासतार न्हावी ५ परीट २ कलाल २ शौल्ब्यायळणाराधनगर २ सुरेव २ शाबरोविद्या २ मायोवीगारुडी २
नौवी ३ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५०
नौवी ३ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५०
नौवी ३ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५०

वेतनावर उपजीवन करणारा चाकर मजूर ४ डांकवो हणार २ बोजावा हणार २ नीचाचींनावे १० चाकराचीं ११ दुसऱ्यानेपोषित ४ आळशी ६ आर्या वृत्तश्लोक चतुराचींनावे ६ चाकर

मृतको भूतिभुक् मकरौवेतनिकोपिसः ॥ वौर्तावहौवेवधिकोभारवाहस्कभारिकः ॥ १५ ॥ विवर्णः पामरोनीचः प्राकृतश्चपृथक्जर्नः ॥ निहीनो
पसदो जाल्मः स्फुल्लश्चेतरश्चसः ॥ १६ ॥ भृत्येदासेरदासेयदासगोप्यकचेतकाः ॥ नियोज्यकिंकरैष्यैभुजिष्यपरिचारकाः ॥ १७ ॥ पराचितप-
रिस्कंदपरजातपरैधिनाः ॥ मंदस्तंदपरिभुजश्चालस्यः शीतकोलसोनुष्णः ॥ १८ ॥ दक्षेतुचतुरपेशलपटवः सूत्रानुष्णाश्च ॥ चंडालपूर्वमातं
गदिवाकीर्तिजंगमाः ॥ १९ ॥ निषादश्वपचावतेवासिचांडालपुल्कसाः ॥ भेदाः किरातशबुरपुलिंदा मुच्छजातयः ॥ २० ॥ व्याधौ मृगवधाजीवौ मृग
फलुब्धकोपिसः ॥ कौलेयैकः सारमेयः कुक्षुरौ मृगदंशकः ॥ २१ ॥ शनको भषकः श्वास्थोदलकस्तस्योगितः ॥ श्वाविश्वकटुर्मृगयाकुशलः सरमा
शनी ॥ २२ ॥ विटचरः सुकरो ग्राम्यो वक्तरस्तरुणः पशुः ॥ आच्छोदनं मृगव्यं स्यादा रवेदो मृगया स्त्रियाम् ॥ २३ ॥ दक्षिणारुलुब्धयोगो दक्षिणेर्मा
कुरंगकः ॥ चौरैर्को गारिकस्तेन दस्युतस्करमोषकाः ॥ २४ ॥ प्रतिरोधि परास्कंदि पाटच्चरमलिस्तुचाः ॥ चौरैर्कास्तेन्यचौर्ये चरतैर्यलोपंतुतद्धने ॥ २५
वीतंसस्तूपकरणबंधने मृगपक्षिणाम् ॥ उन्मोथः कूटयंत्रं स्याद्वागुरौ मृगबंधनी ॥ २६ ॥ शूलवैराटकः स्त्रीतुरज्जुस्त्रिषुवर्दीगुणः ॥ १० किरातादिचां

डाळभेदकिरतिशरान् पारधी ४ कुक्ष्याचीं ५ मतझालेलाश्वान मृगये विषयी कुशलश्वान कुत्री २ गांवांती लडुकर तरुणपशुमात्राचेंनाम मृगयाशिकारी ४ व्याधानेंउजवे आंगज्यामू
गाचेंवणितकेलेतो चौराचींनामे १० चौर्यनीम ३ चोरीचेंधनेना ० मृगपक्षिबंधनाचेपाशजालादि ॥ आभिषेयुक्तमृगादिबंधनयंत्रसांपळा मृगबंधनाचेंजाळेंदुसऱ्यारितीचें २ रज

राहोराचां २ साल्याचादंड तंत्रे २ सुलिंगींतनुशब्द वस्त्रकरण्याचीकृती २ मृत्तिकोकाषाद्यादिकृतकर्म वस्त्रादिकेंकृतबाहुली कौंछांचीपेटी ४ खुंदी २ कावडीचींशिकी
जोडा ३ वाहीण वादीचर्मरज्जु ३ अश्वचोरादिमारण्याचीवादीचाबुक चांडोळाचीवीणा ३ सोनाराचाकांटा २ सवर्णपरीक्षेचापाषाणकसोटी ३ सोनाराचीकाणस २ सवर्णशालाका

उद्घाटनंघटीयंत्रं सलिलोद्वाहनं प्रहेः ॥ २७ ॥ पुंसिवैभवायदंडः सूत्राणि नरितंतवः ॥ वाणिर्वृत्तिः स्त्रियौ तुल्ये पुंस्तं लेख्यादिकर्मणि ॥ २८ ॥ पांचौलि
कापुत्रिकास्याद्वस्त्रदंतीदिभिः कृता ॥ पिटकः पेटकः पेटांमंजूषाथविहंगिका ॥ २९ ॥ भारयष्टिस्तदालंबिशिष्यंकाचोथपादुका ॥ पादूरुपातुत्तरी
सैवानुपदीनापदायता ॥ ३० ॥ नैधीवधीचिरत्रास्यादश्वादेस्ताडनीकेशा ॥ चांडोलिकातुकंडोलवीणाचंडालवह्वकी ॥ ३१ ॥ नाराचीस्यादेधेणिकाशा-
णस्कनिकषः कषः ॥ ब्रह्मचरः पत्रपरशुरीषिकातूलिकासमे ॥ ३२ ॥ तेजसावर्तनीमूषाभस्त्राचर्मप्रसेविका ॥ औस्फोटनीवेधनिकाकृपौणीक
र्तरीसमे ॥ ३३ ॥ वृक्षादनोवृक्षभेदीतंकैः पाषाणदारणः ॥ कर्कचोरुत्रीकरपत्रस्यादाराचर्मभेदिका ॥ ३४ ॥ सुर्मस्थूणायः प्रतिमाशिल्पिकर्मक-
लादिकं ॥ प्रतिमानं प्रतिबिंबं प्रतिमाप्रतियातनाप्रतिछाया ॥ ३५ ॥ प्रतिकृतिरर्चापुंसिप्रतिनिधिरूपमोपमानेस्यात् ॥ वाच्यलिंगाः सम-
स्तल्यः सदृशः सदृशः सदृक् ॥ ३६ ॥ साधारणः समानश्च स्फुरत्तरपदैवमी ॥ निमैसंकाशीनीकाशीप्रतीकाशोपमादयः ॥ ३७ ॥ कर्मण्यातु
विधांभृत्याभृतयोभर्मवेतनं ॥

१९ २ लोहाराचेंविस्तवपेटवायाचेंचर्मयंत्रमाता २१ २ सोमला २ कातेर २ वांकसकिंकरे. तासणी २ टोकी २ करबत २ चांभोराचेंचर्मकापाया
२ लोखंडोचीप्रतिमा ३ नृत्यगीतादिकौशल्य २ और्ध्ववृत्तश्लोकप्रतिमा ८ उपमा २ समानादिसांत ३ लिंगीं निमोदिशब्दउत्तरसदृशलिंगेयथापितृनिभः मातृनिभाकन्याआदि
पत्न्यादिग्रहणंपितृभूतः पितृरूपः पितृकल्पइति वेतनोचीं ११

मद्यसामान्यस्य १३ पानैरुचिजनकचणकादिभक्षण मद्यपानगृह २ शंडापृथक्पदंवारंडापानगृहेमता मधुपानान्वाक्रम २ मोहपुष्पाचंकेलेलेमद्य ४ नैपुंसकं इक्षुपाव
 ३ सराकल्क २ मद्यसंघट्टन नानाद्रव्यकृतकराबीज २ सरैचामंड २ पानौर्थसभा २ मद्योपिण्याचंपान २ मद्यपान २ सरकअस्त्री सोंगरीवाज ५ जौमीन २ द्यूतकरविण

भरण्यंभरणंमूल्यंनिवेशःपणइत्यपि॥३८॥ सराहलिधियाहालापरिस्तद्वरुणात्मजा॥ गंधोत्तमाप्रसन्नेराकादंबर्यपरिस्तता॥३९॥ मदिराक-
 श्यमद्योचाप्येवदेशस्तभक्षणं॥ शंडापानंमदस्थानंमधुवारांमधुक्रमाः॥४०॥ मध्वासेवोमाधवकोमधुमाध्वीकमहयोः॥ मैरेयमासर्वःसीधु
 मेदकोजगलःसमौ॥४१॥ संधानंस्यादभिषवःकिंपेवंपुसितुंनग्नहः॥ कौरोत्तरःसरामंडऔपानंपानगोष्ठिका॥४२॥ चैवैकोरुषीपानपात्र-
 सरकोप्येनुतर्षणं॥ धूतोक्षदेवीकितवोक्षधूतोद्युतकृत्समाः॥४३॥ स्फूर्तग्नकाःप्रतिभवःसभिर्वाद्युतकारकाः॥ धूतोस्त्रियामक्षवतीकैतवंपणइ-
 त्यपि॥४४॥ पणोक्षेपुगलहोक्षस्तदेवनाःपोशकोश्वने॥ पैरिणायस्तसारीणांसंमंतान्नयनेस्त्रियो॥४५॥ अक्षपदेशारिफलंपाणिद्यूतसमौक्षयः
 ॥ उक्तामूरिप्रयोगत्वादेकस्मिन्नेवयोगिकैः॥४६॥ तौत्थम्यादन्यतोवृत्तौपूल्यालिंगांतरोपेते॥ ॥ इतिभूद्वर्गः॥ ॥ इत्यमरसिंहक
 तौनामलिंगानुशासने॥ द्वितीयोभूमिकांडोयंसांगएवसमर्थितः॥ ॥ इत्यमरद्वितीयकांडःसमाप्तः॥ ॥ श्रीरामसमर्थ॥ ॥

द्यूतनामः ४ द्यूताचंपण २ फासेरी ३ सोकर्याइकडेनिकडेनेणं सारीपट २ मेषकुकरादिकृतयुद्धलक्षणद्यूत एव्याचलिंगीं मालोकारादिशब्दाः विशेषेणैकरून अन्यद्वताच्याठायीं
 अन्यलिंगीजाणावे ३० मालाकारीरुषी मालाकारकुलंइत्यादि ॥ इत्यमरद्वितीयकांडटिप्पणंसमाप्तम् ॥ ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहप्रसन्न ॥ ॥ श्रीरामचंद्रप्रसन्न ॥

इतिसटिप्पणअमरकोशद्वितीयकांडसमाप्तः

[OrderDescription]
,CREATED=18.06.20 14:22
,TRANSFERRED=2020/06/18 at 15:51:53
,PAGES=65
,TYPE=STD
,NAME=S0003176
,Book Name=M-2914-AMARKOSH DWITIYE KAND
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF

FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF

FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF

FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
,FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF
,FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF

FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,